

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่ง
ศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

โดย
นายวศิน ชูชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE FACTORS THAT AFFECT TO TEACHER'S ABILITY IN LEARNING
MANAGEMENT SUPPORTING STUDENT'S THE 21ST CENTURY LEARNING
SKILLS IN SUPHAN BURI

By
MR. Wasin CHUCHART

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (DEVELOPMENT EDUCATION)
Education Silpakorn University
Academic Year 2016
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

57260314 : พัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบริหารศึกษิต

คำสำคัญ : ความสามารถของครู, การจัดการเรียนรู้, ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

นาย วศิน ชูชาติ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. ธีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 332 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า อยู่ในระดับมาก (4.19) ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม (4.26) รองลงมาคือ ทักษะการสร้างสรค์นวัตกรรม (4.21) และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ (4.14)

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน ขนาดโรงเรียนที่สอน สถานภาพการทำงาน และวิทยฐานะ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีประสิทธิภาพในการทำนายความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีประสิทธิภาพในการทำนายความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีประสิทธิภาพในการทำนายร่วมกันต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรีได้ร้อยละ 55.10

57260314 : Major (DEVELOPMENT EDUCATION)

Keyword : teacher's ability, learning management, 21st century learning skills

MR. Wasin CHUCHART : THE FACTORS THAT AFFECT TO TEACHER'S ABILITY IN LEARNING MANAGEMENT SUPPORTING STUDENT'S THE 21ST CENTURY LEARNING SKILLS IN SUPHAN BURI Thesis advisor : Associate Professor Thirasak Unaromlert, Ph.D.

The research objectives were 1) to study the level of teacher's ability in learning management supporting student's the 21st century learning skills in Suphan Buri 2) to compare teacher's ability in learning management supporting student's the 21st century learning skills in Suphan Buri classified by personal factors and 3) to study the factors that affect to teacher's ability in learning management supporting student's the 21st century learning skills in Suphan Buri. This study is descriptive research. The samples were 332 senior high school teachers in Suphan Buri. Data were tested by questionnaire and analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation (S.D.), t-test, One-way ANOVA, Pearson's product moment correlation coefficient analysis, and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. The level of teacher's ability in learning management supporting student's the 21st century learning skills in Suphan Buri has found in high level with total average at 4.19. The skills ranked from the highest to the lowest were; collaboration and teamwork skills (4.26). Creativity and innovation skills (4.21). Critical thinking skills and Communication& media skills (4.14).

2. Teacher's ability in learning management supporting student's the 21st century learning skills in Suphan Buri classified by personal factors; by sex, age, marital status, educational degree, teaching experience, school size, working status and academic standing; and were not significant.

3. The factors that affect to teacher's ability in learning management supporting student's the 21st century learning skills in Suphan Buri were found that, all factors was significantly higher at .01 levels. Research skills factors, self-development factors, director's encouragement factors; were affected to the ability in learning management by the significant at .01 levels. Furthermore, motivation factors related to the ability in learning management with statistically significant at .05 levels. Research skills factors, self-development factors, director's encouragement factors and motivation factors can predict teacher's ability in learning management supporting student's the 21st century learning skills in Suphan Buri at 55.10%.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะความเมตตากรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องตลอดระยะเวลาการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์, อาจารย์ ดร. รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พินดา วราสุนันท์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย อาจารย์ ดร. ยური ผลพันธิน, อาจารย์พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ และ อาจารย์ ดร. กนิษฐา เขาวัวพัฒนกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความครบถ้วนถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดีและขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานจากโรงเรียนสรรพสุทธาวิทยา, เพื่อนร่วมรุ่น สาขาพัฒนศึกษา ทั้ง 3 ท่าน และรุ่นพี่อีกหลายท่าน ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำและเป็นกำลังใจให้กันตลอดมา ตลอดจนทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และบุคลากรของภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่และบุคลากรของบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณครอบครัวชูชาติ ที่ปลูกฝังให้ผู้วิจัยเห็นคุณค่าของการศึกษาอีกทั้งให้ความเข้มแข็งต่ออุปสรรคต่างๆ และมอบความรัก ความห่วงใย กำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเคารพแต่พระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มอบสติปัญญา และสิ่งดีๆ ในชีวิตแก่ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21.....	10
แผนภาพที่ 1 แสดงศาสตร์การสอนในศตวรรษที่ 21.....	12
แผนภาพที่ 6 กรอบคิดใหม่สำหรับการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21.....	23
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	53
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21.....	66
เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	77

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	86
กรอบแนวคิดในการวิจัย	118
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	119
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	119
ตัวแปรที่ศึกษา.....	122
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	123
การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	123
การเก็บรวบรวมข้อมูล	126
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	127
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	128
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	128
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี และระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	132
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล	143
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	154
ตอนที่ 5 ผลการศึกษาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	157
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย	159
สรุปผลการวิจัย.....	159
อภิปรายผลการวิจัย	162
ข้อเสนอแนะ	171

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	172
ภาคผนวก.....	173
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	174
ภาคผนวก ข การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	176
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	187
รายการอ้างอิง.....	198
ประวัติผู้เขียน.....	209

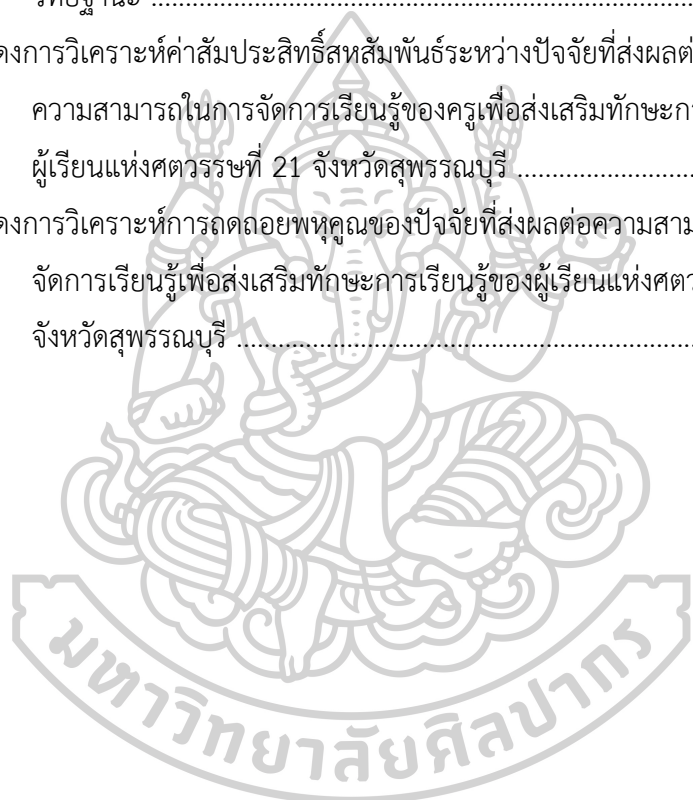

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียน.....	42
2	แสดงจำนวนครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปีการศึกษา 2559.....	87
3	ขนาดโรงเรียนจำแนกตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ).....	88
4	สรุปรวมขนาดของโรงเรียนจำแนกตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนทั้งหมดภายใน โรงเรียน.....	90
5	แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผล.....	105
6	แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21....	119
7	แสดงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด.....	125
8	แสดงกลุ่มตัวอย่างและจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละโรงเรียน.....	125
9	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	129
10	แสดงเกณฑ์ในการประเมินค่าวัดระดับความคิดเห็นตามมาตราวัดของลิเคิร์ท.....	130
11	ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	133
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของ ผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี.....	136
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของ ผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	137
14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการสนับสนุนจาก ผู้บังคับบัญชาที่ส่งผลความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	138
15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน แห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	140

ตารางที่	หน้า
16	141
แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัย ในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	
17	142
แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาพรวมระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของ ผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	
18	143
แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัด สุพรรณบุรี	
19	146
แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาพรวมระดับความสามารถในการ จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	
20	147
เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ	
21	148
เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ	
22	149
เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม สถานภาพสมรส	
23	150
เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	
24	151
เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน	
25	153
เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม ขนาดโรงเรียนที่สอน	

ตารางที่	หน้า
26	155
เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม สถานภาพการทำงาน	
27	156
เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม วิทยฐานะ	
28	159
แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของ ผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	
29	160
แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการ จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงศาสตร์การสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Pedagogy).....	16
2	แสดงกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง.....	17
3	แสดงอัตราการคงอยู่ของความรู้.....	18
4	Bloom’s Revised Taxonomy.....	19
5	กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	24
6	กรอบคิดใหม่สำหรับการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21.....	27
7	เกณฑ์การออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ร่วมกันในศตวรรษที่ 21.....	32
8	กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา.....	37
9	ลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21.....	51
10	แสดงคุณลักษณะของครูผู้สอน/ นักการศึกษาในศตวรรษที่ 21.....	54
11	กรอบคุณลักษณะของครูสิงคโปร์ในศตวรรษที่ 21 ที่พึงประสงค์.....	56
12	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	122

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคที่สังคมมีการขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการในทุกแขนง อย่างเป็นพลวัตและเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมืองการปกครอง เทคโนโลยีและด้านสำคัญที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของยุคนี้คือ การศึกษา ที่ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประชากรของประเทศนั้นๆ ให้มีทักษะและสมรรถนะอย่างมีคุณภาพและมีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์นี้ไม่สามารถอยู่คงที่แบบเดิมที่ใช้เพียงการเรียนรู้เพื่อจดจำและเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพื่อนำไปสอบไล่หรือเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นเหมือนอดีต แต่ยุคนี้การศึกษาต้องเปลี่ยนทิศทางเพื่อสร้างทักษะที่จำเป็นตามแนวทางที่นักวิชาการต่างๆ ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์นี้ โดยทักษะที่จำเป็นได้ถูกศึกษาและกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติในทักษะการศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 ซึ่งกำลังเป็นที่แพร่หลายในวงการศึกษาไปทั่วโลกในช่วงศตวรรษนี้

เมื่อการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนี้ ความสำเร็จในโรงเรียนไม่ได้รับประกันว่าจะมีงานทำหรืออาชีพไปตลอดชีวิต ปัจจุบันนี้คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้เท่านั้นถึงจะประสบความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้เราสามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ทักษะแห่งศตวรรษใหม่จึงเป็นใบเบิกทางสู่การเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจ ส่วนคนที่ปราศจากทักษะก็ต้องทำงานที่ใช้ทักษะต่ำและค่าจ้างถูก ความเชี่ยวชาญในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงกลายเป็นสิทธิพลเมืองชุดใหม่ที่จำเป็นในยุคนี้ (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง & อธิป จิตตฤกษ์, 2556) สำหรับทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้คนในการทำงาน การเป็นพลเมือง และความตระหนักในตนเองนั้นค่อนข้างแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการอุบัติขึ้นของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication technology) หรือ ไอซีที (ICT) ที่ก้าวหน้า ซึ่งกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงได้กำหนดทักษะดังนี้ ทักษะชีวิตและการทำงาน, ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม, ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี โดยที่ทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ จะสร้างจิตสำนึกที่มีต่อโลก, ความรู้พื้นฐานทางการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ, ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง, ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพและความรู้พื้นฐานทางด้าน สิ่งแวดล้อม ทักษะในศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง & อธิป จิตตฤกษ์, 2556) ในบางประเทศได้มีการตั้งวิสัยทัศน์ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับการสร้าง

ทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังเช่น ประเทศสิงคโปร์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ออกมาแสดงวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของประเทศให้ถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน คือ “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” (Teach Less Learn More) โดยการสอนแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยไม่ต้องสอน วิสัยทัศน์เพื่อการศึกษาเป็นหลักยึดเหนี่ยวในการเปลี่ยนแปลงสภาพจากการศึกษาในศตวรรษที่ 20 ไปสู่ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงห้องเรียน ครู หลักสูตรและกระบวนการสอนยังไม่เพียงพอในยุคศตวรรษที่ 21 แต่ต้องปรับเปลี่ยนถึงศาสตร์การสอนที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะเข้าไปสู่โลกในอนาคต ซึ่งเป็นโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมโยงผ่านระบบต่างๆ (Churches, 2016a)

สำหรับประเทศไทยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่การกำหนดนโยบายจนไปถึงการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกเช่นกัน โดยการศึกษาที่พึงประสงค์ในสังคมปัจจุบันนั้นต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนให้สมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม ทั้งในระดับความคิด ค่านิยมและพฤติกรรม ซึ่งต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยปรับแนวคิดในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยต้องจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา จัดในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อสนองความต้องการ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียนการศึกษาในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ครูที่มีลักษณะเฉพาะ มีความสามารถสูงและได้รับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรและวิธีการสอนที่มีความเข้มข้นและมีคุณภาพมาอย่างดี สามารถทำหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีศักดิ์ศรีและมีเกียรติ ในอดีตสังคมไทยเคยยกย่องครูโดยเปรียบเทียบกับเป็น “ปูชนียบุคคล” ที่รอบรู้ รู้จริง รู้แจ้ง ทั้งนี้เพราะครูในอดีตส่วนใหญ่คือ นักปราชญ์และผู้รู้ในหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ยอมรับในฐานะที่เป็น คนดี คนเก่ง ในวิชาความรู้แขนงต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันความรู้สึกผูกพันต่อครูดังกล่าวได้เสื่อมถอยลงอันเนื่องมาจากครูต้องปรับพฤติกรรมตามสภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความเชี่ยวชาญทางวิชาการและความเอาใจใส่ต่อเด็กถดถอยลงจากสาระ การปฏิรูปและกระแสสังคม เศรษฐกิจบ่งชี้ว่าในโลกยุคใหม่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ครูจะต้องมีบทบาทหน้าที่ซับซ้อนขึ้น ครูต้องมีความรู้ ประสบการณ์และก้าวทันสถานการณ์โลก ครูต้องเป็นผู้มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ ครูจะต้องจัดระบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา คือ สอนโดยยึดพื้นฐานความรู้ ความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ครูในอนาคตจึงต้องมีมาตรฐานคุณภาพในระดับครูมืออาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคมในระดับสูง (ฤตินันท์ สมุทร์ทัย, 2556) ครูจะต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับสังคมยุคใหม่ที่จะปรับเปลี่ยน โดยเชื่อว่าครูในปัจจุบันและอนาคตจะต้องมีคุณลักษณะโดดเด่น ดี เก่ง ทันโลกและเป็นครูมืออาชีพ ครูถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้อัน ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยที่สำคัญมากในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มี

คุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพครูเช่นกัน (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2559a)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54(4) ได้กำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ว่า การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวดที่ 4 มาตรา 22 ได้เน้นถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตราที่ 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ กำหนดให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังนี้ ข้อ 2 “ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา” ข้อ 3 “จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) การจัดการศึกษาถือเป็นหน้าที่หลักของครูอาจารย์ที่ต้องทำความเข้าใจ และให้ความสำคัญเพราะเป็นหัวใจของการศึกษาที่จะสร้างให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อมเติบโตเป็นประชากรของประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่า เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นโดยตัวบุคคล อันเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

ปัจจุบันรัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเร่งพัฒนาคุณภาพการผลิตครูตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาใหม่ของกระทรวงตามสาระสำคัญของข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ในข้อพัฒนาครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพ ครูมาเป็นครู คณาจารย์ และมีปริมาณครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ เพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสภานักวิชาชีพที่เข้มแข็ง บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพ มีขวัญกำลังใจ อยู่ได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการปฏิรูป คือ การพัฒนาระบบผลิตครู

คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและการใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ในการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นจุดสำคัญที่ต้องทำให้ครูไทยปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิด ทำ พูด มากขึ้น เพื่อค้นหา สร้างความรู้ด้วยตนเอง ส่วนครูต้องสอนให้น้อยลง แต่กลับไปเป็นผู้เตรียมประสบการณ์เรียนรู้ให้มากขึ้น กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาสารสนเทศ สร้างความรู้ ประยุกต์ความรู้ ในการพัฒนาครูไทยในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องเป็นการพัฒนาให้ครูไทยมีทักษะของครูมืออาชีพควบคู่ไปกับการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครูและทักษะสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูยุคใหม่ เพื่อสร้างเด็กยุคใหม่อันเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศแล้วก้าวเข้าสู่ยุคสังคมแห่งปัญญาได้อย่างยั่งยืน ครูเป็นบุคคลสำคัญที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดในชีวิตของการเรียนรู้ที่นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจดีในความรู้ทั้งความรู้พื้นฐาน และความรู้ทางวิชาชีพตลอดจนการเป็นผู้ที่มีทักษะศตวรรษที่ 21 ครูไทยจึงต้องมีคุณธรรมนำหน้าและก่อปรด้วยความเป็นนักเรียน (learner) เป็นผู้นำ (leader) ตลอดจนเป็นนวัตกรรม (innovator) ผู้สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ถ้าระบบการพัฒนาศักยภาพครูให้มีลักษณะข้างต้นครูก็สามารถผลิตเด็กไทยให้เป็นผู้มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ เป็นเด็กไทยที่เป็นนักเรียน (learner) เป็นผู้นำ (leader) และเป็นเด็กผู้สร้างผลงานใหม่หรือเป็นนวัตกรรม (innovator) (พิมพ์พันธุ์ เตชะคุปต์ & พเยาว์ ยินดีสุข, 2557) โดยครูถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องต่อการเตรียมคนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของครูต่อการจัดการศึกษาจาก “ผู้สอน” เป็น “ผู้ฝึก”, บทบาทของครูต่อสภาพแวดล้อมการศึกษาจาก “ครูในห้องสี่เหลี่ยม” เป็น “ครูจากสภาพแวดล้อม” เนื่องจากขอบเขตการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่ เวลาและบุคคล, บทบาทของครูต่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูเปลี่ยนจาก “ครูคนเดียว” เป็น “การรวมตัวของครูประจำการ” (Professional Learning Community) เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มครูโดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันในการพัฒนาผู้เรียน และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทำหน้าที่ครูซึ่งกันและกัน, บทบาทของครูต่อวิธีการจัดการเรียนการสอนจาก “ครูเน้นสอนแบบท่องจำ” เป็น “ครูเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” (Learning by Doing) เปลี่ยนจากครูที่ยืนหน้าชั้นเรียน พูดตามตำราหรือเอกสารประกอบรายวิชาเป็นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning: PBL) แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดภายในใจและสมองของผู้เรียนตลอดไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ม.ป.ป.) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและตัวครูผู้สอนเองควรทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูว่าในการพัฒนาความสามารถของครูต้องประกอบด้วยทักษะใด ที่จะสามารถพัฒนาครูให้มี

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างผลผลิตทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้เป็นพลเมืองและพลโลกที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยซึ่งอยู่ในฐานะนักศึกษาศาखाวิชาพัฒนาศึกษา ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา และครูผู้สอนที่อยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดแนวความคิดในการศึกษาหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีเหตุผลในการมุ่งศึกษาครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากผู้เรียนในระดับนี้ต้องประกอบไปด้วยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์โลกปัจจุบันหลังจากจบการศึกษา แม้ว่าจะมีความตั้งใจเพื่อไปศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ โดยเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่จะส่งเสริมและเสริมสร้างผู้เรียนให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศ โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ของครูให้ตอบสนองต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่นี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำถามการวิจัย

1. ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ระดับใด
2. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของครูผู้สอนที่แตกต่างกันมีผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่แตกต่างกัน

2. ปัจจัยบางประการของครูผู้สอนส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,647 คน จาก 32 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2559b)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 332 คน ซึ่งเป็นจำนวนครูที่มาจาก 16 โรงเรียน

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษาในหัวข้อการวิจัยนี้ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (สุพรรณบุรี, นครปฐม) ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ

3) สถานภาพสมรส 4) วุฒิการศึกษา 5) ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน 6) ขนาดโรงเรียนที่สอน
7) สถานภาพการทำงาน และ 8) วิชยฐานะ

2. ปัจจัยบางประการ ได้แก่ 1) ด้านแรงจูงใจ 2) ด้านการพัฒนาตนเอง 3) ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา 4) ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ
5) ด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ตามทักษะการเรียนรู้ 4Cs ประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม 4) ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่งานวิจัยนี้ รวบรวมข้อมูลและศึกษาเฉพาะครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องด้วยครูผู้สอนในระดับชั้นนี้ต้องส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อผู้เรียนได้มีทักษะอย่างมีคุณภาพในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ 4Cs โดยมีทักษะด้านต่างๆ ทั้งหมด 4 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Skill) หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริม ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการคิดที่ใช้เหตุผล พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

2. ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Creativity and Innovation Skill) หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ที่เสริมสร้างผู้เรียนให้มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ

3. ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม (Collaboration and Teamwork Skill) หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ที่สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ การลงมือปฏิบัติ ทำงานร่วมกัน

4. ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ (Communication Skill) หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้มีทักษะการใช้เทคโนโลยี สื่อสารสนเทศที่ทันสมัย สามารถหาความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา มีความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลและมีแหล่งที่มาของข้อมูลที่เชื่อถือได้ และสามารถใช้ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตประจำวัน

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงว่าครูผู้สอนได้รับการจูงใจจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนครูผู้ร่วมวิชาชีพ ในการปรับเปลี่ยน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาความก้าวหน้าทาง วิชาชีพ

ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง พฤติกรรมการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนให้เป็นผู้ที่ มีลักษณะเป็นครูผู้อำนวยความสะดวก ครุโน้ทวางแผน ครุโน้ทวิจัย ครูผู้ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศ แห่งการเรียนรู้ และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา หมายถึง สิ่งที่ครูผู้สอนได้รับการสนับสนุนจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ร่วมลงมือวางแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลในการดำเนินการของครูผู้สอน อีกทั้งสนับสนุนการสร้างบรรยากาศแห่งการ เรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการกลุ่มภายใน สถานศึกษา กลุ่มเพื่อนครูผู้ร่วมวิชาชีพที่มีเป้าหมาย คุณค่า และวิสัยทัศน์เดียวกัน โดยมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ วิธีการจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยีและอื่นๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและองค์กรของสถานศึกษา

ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถของครูผู้สอนใน การทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีความรู้ และทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษ ที่ 21

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี
3. ได้นำผลงานวิจัยไปพัฒนา กำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ของครูให้ตอบสนองทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เหมาะสมและมีคุณภาพ

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21
4. เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

1. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน รวมถึงด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่กระบวนการของการศึกษา, ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และทักษะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ที่ปรับเปลี่ยนไปจากเดิมที่ครูผู้สอนต้องแปลงสภาพจาก “ผู้สอน” (Instructor) สู่การเป็น “ผู้ฝึก” (Coach) และ “พี่เลี้ยง” (Mentor) ดังนั้น เนื้อหาในหัวข้อนี้ ประกอบด้วย 1.1) การศึกษาในศตวรรษที่ 21 1.2) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 1.3) ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การศึกษาในศตวรรษที่ 21

การศึกษาในปัจจุบันถือว่า “เทคโนโลยี” เป็นเส้นทางเดินไปสู่การปรับโฉมใหม่ของระบบการศึกษา โดยเฉพาะการสร้างรายวิชาออนไลน์ (course online) จะกลายเป็นจริงขึ้นมาอย่างรวดเร็ว สามารถใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีอัจฉริยภาพในแต่ละสาขา สร้างรายวิชาเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Learning by doing course) ขึ้นได้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลจากรายวิชาออนไลน์ที่จะมีมากขึ้น ห้องสมุดจะมีรายวิชาเหล่านี้มาแทนที่บทบาทของครูจะเปลี่ยนไป ทำหน้าที่อื่นที่เทคโนโลยีไม่สามารถทำแทนได้ เช่น สอนตัวต่อตัว ให้คำปรึกษาแนะแนว สอนการทำงานเป็นกลุ่ม สอนทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะทางสังคม เป็นต้น การประเมินผลจะเปลี่ยนจากคะแนนการทดสอบ (Test Scores) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพของมนุษย์ (Human Qualities) การศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีประเด็นเพื่อพิจารณา คือ ทำอย่างไรจึงจะให้นักเรียนได้มีเวลาเรียนรู้หรือทำกิจกรรมมากกว่าการเรียนเชิงวิชาการหรือการนั่ง

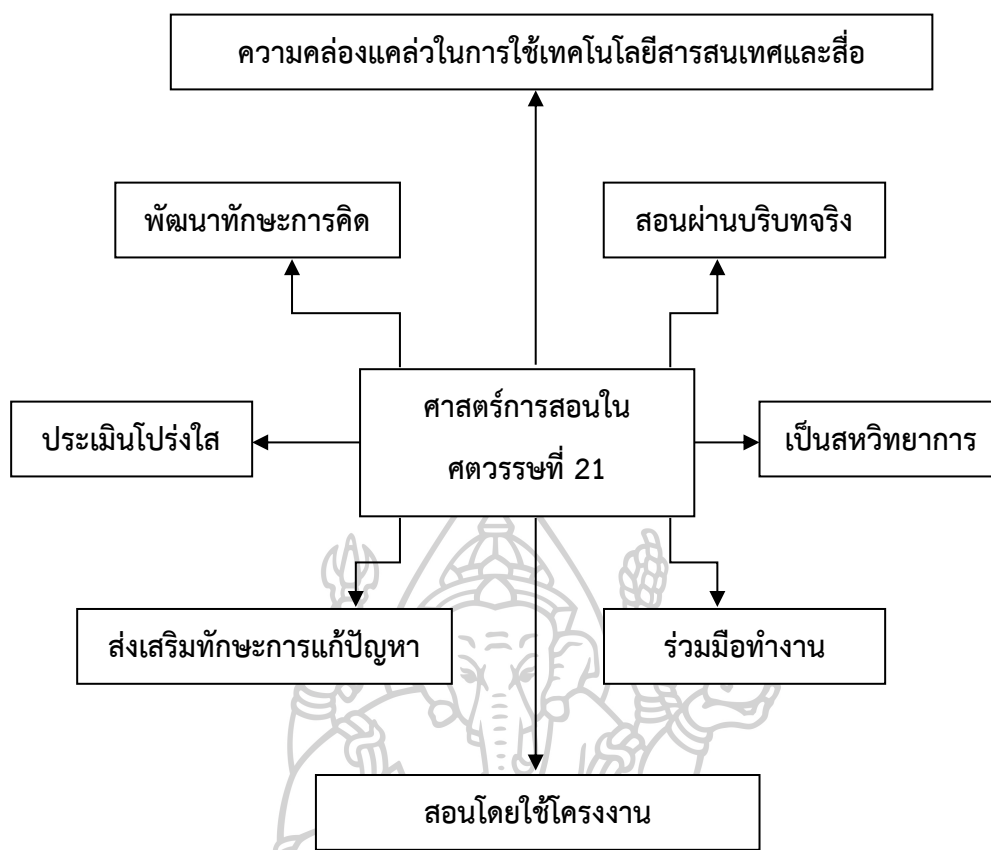

เรียนนานๆ (sit still) และทำอะไรจึงทำให้นักเรียนรักการเรียนรู้ (Love of Learning) (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556)

เชิร์ส (Churches, 2016a) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงห้องเรียน ครู หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอในยุคศตวรรษที่ 21 คงต้องปรับเปลี่ยนถึงศาสตร์การสอน (Pedagogy) ด้วย ศาสตร์การสอนที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงนั้น ต้องสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนที่จะเข้าไปสู่โลกในอนาคตที่พวกเขา กำลังเดินทาง และเป็นโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการเชื่อมโยงผ่านระบบต่างๆ ปรับเปลี่ยนและมีวิวัฒนาการ ดังนั้น รูปแบบและวิธีการสอนจะต้องเน้นการเรียนรู้เพื่อศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและสื่อ (technological, information and media fluencies)
2. อยู่บนพื้นฐานความจริง (reality-based)
3. สหวิทยาการ (interdisciplinary)
4. ความร่วมมือ (collaboration)
5. การเรียนรู้ผ่านโครงงาน (project based learning)
6. ใช้การแก้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน (problem solving as teaching tools)
7. หลักความโปร่งใส (transparency)
8. ทักษะการคิด (thinking skills)

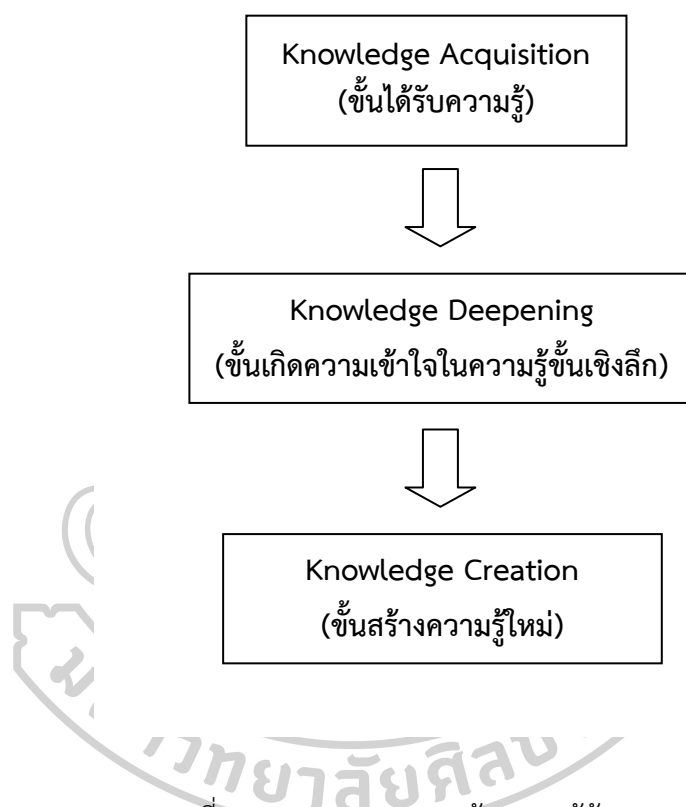
แผนภาพที่ 1 แสดงศาสตร์การสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Pedagogy)

ที่มา: ("21st Century Pedagogy," 2016)

จากแผนภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าศาสตร์การสอนในศตวรรษที่ 21 มีความหลากหลายโดยเพิ่มคำกริยาเพื่อแสดงความชัดเจนมากขึ้น และครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การสอนดังกล่าว 1. สร้างความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อ (to build technological, information and media fluencies) 2. สอน/ ถ่ายทอดผ่านบริบทที่อยู่บนพื้นฐานความจริง (to teach contextually) 3. เป็นสหวิทยาการ (to be interdisciplinary) 4. ทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (to work collaboratively) 5. ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (to use project based learning) 6. ส่งเสริม/ สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหา (to foster problem solving) 7. ได้รับความรู้แบบโปร่งใส ยุติธรรม (to be assessed transparently) และ 8. พัฒนาทักษะการคิด (to develop thinking skills)

ด้านความรู้

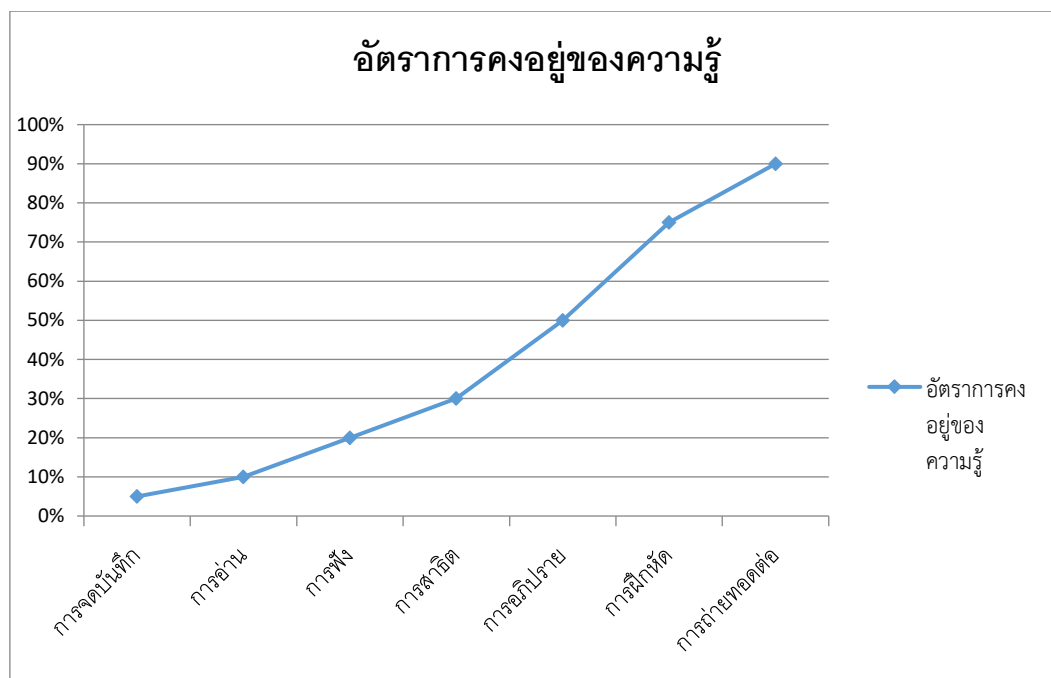
ความรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่ปรากฏในแผนภาพที่ 1 เท่านั้น และไม่ได้เน้นให้นักเรียนได้จดจำเนื้อหาและความรู้เหมือนในอดีตที่ผ่านมา แต่ความรู้ในศตวรรษนี้เน้นให้ครูผู้สอนได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้ (to create knowledge) ครูจึงต้องรู้วิธีการส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (constructivist process) ดังแผนภาพด้านล่างที่อธิบายกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

แผนภาพที่ 2 แสดงกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ที่มา: ("21st Century Pedagogy," 2016)

ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านบริบทจริงโดยการปฏิบัติผ่านกิจกรรมหรือโครงการ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงปัญหาและความเปลี่ยนแปลงของโลก การจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างความรู้ที่คงทน ดังภาพข้างล่างที่อธิบาย

แผนภาพที่ 3 แสดงอัตราการคงอยู่ของความรู้
ที่มา: (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556)

ด้านทักษะการคิด

ทักษะการคิดถือเป็นกุญแจสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต วิธีการสอนและถ่ายทอดความรู้ของครูผู้สอนนั้นเพียงไม่กี่ปีผ่านไปก็จะตกอยู่ในภาวะล้าสมัย แต่ทักษะการคิดที่ผู้เรียนมี จะยังคงอยู่และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามทักษะการคิดของตน ในยุคอุตสาหกรรมนั้นการศึกษาได้ถูกเน้นเพียงแค่ระดับความคิดขั้นต่ำ คือ ความรู้ความจำและความเข้าใจ แต่ในยุคการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 นั้นได้เน้นการขับเคลื่อนผู้เรียนจากทักษะการคิดขั้นต่ำไปสู่ทักษะการคิดขั้นสูง

แผนภาพที่ 4 Bloom's Revised Taxonomy

ที่มา: (Churches, 2016b)

ลำดับชั้นความสามารถของบลูม (ปรับปรุง)

ในปลายปี 1990 อดีตลูกศิษย์ของเบนจามิน บลูม คือ โลริน แอนเดอร์สัน และ เดวิด แกรธโฮล์ (Lorin Anderson & David R. Krathwohl) ได้ปรับลำดับชั้นความสามารถของบลูมและได้เผยแพร่ฉบับปรับปรุงในปี 2001

ทักษะการคิดขั้นต่ำ (Lower Order Thinking Skills- LOTS)

- จดจำความรู้ การจดบันทึก, การอธิบาย, การระบุ, การค้นหา
- เข้าใจความรู้ การแปลความ, สรุปความ, เปรียบเทียบ, การอธิบายความ
- ประยุกต์ใช้ความรู้ การประยุกต์ใช้, การปรับใช้
- วิเคราะห์ความรู้ การเปรียบเทียบ, การจัดเรียง
- ประเมินความรู้ (ปรับตำแหน่งจากของเดิม) การตรวจสอบ, การตั้งสมมติฐาน, การวิพากษ์, การทดลอง, การตัดสินคุณค่า, การทดสอบ
- สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ (ปรับตำแหน่งจากของเดิม) การออกแบบ, การสร้างความรู้, การวางแผน, การผลิต, การประดิษฐ์

ทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking Skills- HOTS)

แอนเดอร์สัน และ เดวิด แกรธโฮล์ (Lorin Anderson & David Krathwohl) ได้วิเคราะห์ชั้นความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นความรู้ที่อยู่ด้านพุทธิพิสัย จากทั้งสามด้านของบลูม คือ พุทธิพิสัย (cognitive domain), ด้านจิตพิสัย (affective domain) และด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain) สำหรับความคิดสร้างสรรค์นั้นอยู่ในด้านพุทธิพิสัยและอยู่ในลำดับที่สูงกว่าการประเมินความรู้ (evaluation) ตามคำกล่าวของแกรธโฮล์ (Krathwohl, 2002)

ด้านความร่วมมือ

ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หรือผู้เรียนดิจิทัล (digital native) อยู่ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ เนื่องด้วยความเจริญเติบโตของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่งผลให้คนทั่วโลกสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ผ่านสื่อต่างๆ ความร่วมมือไม่จำกัดอยู่แต่ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่ครูผู้สอนและผู้เรียนจะมีความร่วมมือไปทั่วโลก ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้เรียนได้เรียนรู้กับผู้เรียนอื่นๆ ทั้งระดับท้องถิ่น, ระดับชาติ, ระดับโลก และมีโอกาสได้พบปะกับผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้วยที่พร้อมให้คำปรึกษาตามที่ต้องการ ดังนั้นความร่วมมือ (collaboration) ไม่ใช่แค่เพียงทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 แต่เป็นสาระสำคัญ (essential) ของศตวรรษที่ 21 ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในแต่ละแกนหลักของการศึกษาตามที่องค์การยูเนสโกได้ประกาศไว้ ดังนี้ (the United Nations Educational, 1996)

- 1) ร่วมมือเรียนรู้เพื่อรู้ (learning to know)
- 2) ร่วมมือเรียนรู้เพื่อทำ (learning to do)
- 3) ร่วมมือเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน (learning to live together)
- 4) ร่วมมือเรียนรู้เพื่อที่จะเป็น (learning to be)

วิโรจน์ สารรัตนะ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556) กล่าวว่า ศาสตร์การสอนในศตวรรษที่ 21 ยังคงมีเรื่องการประเมินผล (assessment) ด้วย แต่ต้องเป็นการประเมินที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีความโปร่งใส (transparency) ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นต้นไป จะทำให้มีความเข้าใจว่าพวกเขาถูกคาดหวังให้ทำอะไร อย่างไร ทำไม่และได้ประโยชน์อะไร โดยถือว่าเป็นการศึกษาของพวกเขา เป็นการเรียนรู้ของพวกเขาและเป็นอนาคตของพวกเขา พวกเขาจึงจะต้องเกี่ยวข้องด้วย (this is their education, their learning and their future – they must be involved in it) มีการประเมินผลทั้งด้วยตนเองและจากเพื่อน (self & peer assessment) มีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมกับเวลา เหล่านี้ถือเป็นการประเมินผลในศตวรรษที่ 21 ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักสูตรและการประเมินผลมีความครอบคลุม เป็นสหวิทยาการ คำนี้ถึงบริบทที่เป็นจริง ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการประเมินผลตั้งแต่ต้นจนจบ มีการสร้างบรรยากาศความปลอดภัยให้กับผู้เรียนไม่เฉพาะในความร่วมมือ แต่หมายถึงการอภิปรายและการสะท้อนผลการประเมินด้วย ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบยึดโครงงานเป็นฐานและแบบร่วมมือ รวมทั้งใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อให้บรรลุผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และจะต้องใช้หลากหลายสไตล์การเรียนรู้แตกต่างกันตามความแตกต่างของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะการสร้างความรู้แบบใหม่ที่ต้องอาศัยทักษะหลายด้าน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลง ครูผู้สอนต้องมีทักษะการสร้างผู้เรียนในทุกด้านอย่างครอบคลุม ประกอบด้วย ทักษะการใช้เทคโนโลยี, ทักษะการแก้ไขปัญหาที่อยู่บนพื้นฐานบริบทจริง, ทักษะการบูรณาการความรู้, การทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งเป็น

ปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life - Long Learning) และประกอบด้วยทักษะการคิด การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายที่จะสร้างพลโลกที่มีทักษะดังกล่าวข้างต้น เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกช่วงเวลา

1.2 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตอย่างทั่วถึง จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมโดยประกอบไปด้วยการเรียนรู้ทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่แตกต่างจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความสามารถและทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ (ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง, 2557)

ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยภาคส่วนที่เกิดจากรวมการนอกการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิ้ล บริษัทไมโครซอฟท์ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือ ภาคิเครือข่าย 21

หน่วยงานเหล่านี้มีความกังวลและเห็นความจำเป็นที่เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น สามารถสรุปทักษะสำคัญอย่างย่อๆ ที่เด็กและเยาวชนควรมีได้ว่า “ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C” ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

- 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน (Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ
- 4 C ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking), การสื่อสาร (Communication), การร่วมมือ (Collaboration) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2559b)

สอดคล้องกับคำอธิบายเพิ่มเติมของ วิจารณ์ พานิช ที่ได้กล่าวว่า ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ได้แก่ ภาษาแม่และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลักและสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก

2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

3. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาการสื่อสารและการร่วมมือ

4. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ และความรู้ด้านเทคโนโลยี

5. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) ความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ (Responsibility)

6. ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีพ คือ การเรียนรู้ 3R และ 7C ประกอบด้วย

6.1 ทักษะ 3R คือ อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และคิดเลขเป็น (Arithmetic)

6.2 ทักษะ 7C ประกอบด้วยทักษะในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)

2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Creativity and Innovation)
3. ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-Cultural Understanding)
4. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)
5. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy)
6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อ (Computing and ICT Literacy)
7. ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

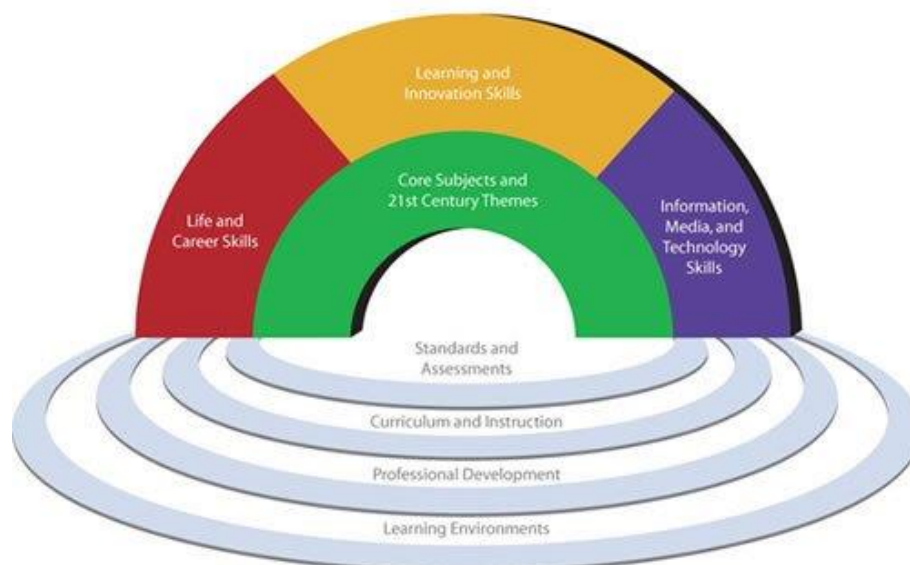
(วิจารณ์ พานิช, 2555)

ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นการเรียนรู้ที่สภาการศึกษา (สกศ.) ได้บรรจุไว้ในร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574 ตามข้อเสนอของรัฐมนตรีกว่ากระทรวงศึกษาธิการ โดยให้จุดเน้นการเรียนรู้และทักษะของเด็กในศตวรรษที่ 21 โดยเพิ่มเติมอีก 1 ทักษะ จาก 3R 7C เป็น 3R 8C โดย 8C คือ มีคุณธรรม จริยธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย (Compassion) (สำนักงานรัฐมนตรี, 2559)

1.2.1 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ในเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมาองค์กรและผู้นำทางการศึกษาไม่น้อยรวมทั้งภาคีฯ (the Partnership for 21st Century Skills) ที่ได้จัดเตรียมหนทางที่ดีแก่โลกที่ต้องประกอบไปด้วยความรู้และทักษะต่างๆ ประกอบด้วย ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking), การสื่อสาร (Communication), ความคล่องแคล่วในเทคโนโลยี (Technology Literacy) และการทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) ที่จะเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษา, ชีวิตและการประกอบอาชีพ หน่วยงานเหล่านี้เล็งเห็นความสำคัญของความรู้และทักษะใหม่ที่เข้ามาสู่ชุมชนโลกอย่างทั่วถึง

กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ถูกร่างและปรับปรุงโดยนักการศึกษา, นักธุรกิจ, ผู้นำชุมชน, ผู้ปกครอง, ผู้เรียนและนักนโยบายจำนวนนับร้อย ที่ได้สละเวลากว่า 6 ปี เพื่อสร้างกรอบแนวคิดนี้เพื่อการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งภาพด้านล่างแสดงให้เห็นสิ่งที่ผู้เรียนพึงมีและระบบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยอธิบายถึงทักษะ, ความรู้และความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านของผู้เรียนที่นำไปสู่ความสำเร็จทั้งการงานและชีวิต (American Association of Colleges of Teacher Education and the Partnership for 21st Century Skills, 2016)

แผนภาพที่ 5 กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ที่มา: (American Association of Colleges of Teacher Education and the Partnership for 21st Century Skills, 2016)

กรอบแนวคิดเชิงมนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้เป็นที่ยอมรับของแวดวงการศึกษาในศตวรรษนี้ เนื่องด้วยเป็นหนทางการสร้างทักษะการเรียนรู้ที่ดีที่สุดในยุคนี้ และสามารถทำนายผู้เรียนได้ว่าจะมีทักษะการเรียนรู้อย่างไรโดยไม่ได้สนใจตัวความรู้แต่หันไปใส่ใจในวิธีการค้นหาความรู้และเกิดกระบวนการคิดอย่างหลากหลาย ส่งผลให้การเรียนรู้ยังคงอยู่และตอบรับการเปลี่ยนแปลงของความรู้และสังคมได้อยู่เสมอ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องข้ามผ่านการยึดเนื้อหาวิชาเหมือนอดีตเพื่อเข้าถึงการเรียนรู้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่อยู่บนพื้นฐานของบริบททางสังคม โดยหน้าที่ของครูผู้สอนก็ต้องปรับเปลี่ยนจาก ผู้สอน (Instructor) เป็น ผู้ฝึกหรือโค้ช (Coach) คอยออกแบบการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) และการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน (Project Based Learning)

1.2.2 แนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ และวราภรณ์ ทองนพคุณ ได้อธิบายถึงประเด็นนี้ว่า เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นทำให้วงการการศึกษาในประเทศไทยจำเป็นต้องปรับรูปแบบการทำงานที่สามารถพัฒนากรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อที่สามารถจัดการศึกษาตอบสนองต่อความต้องการที่กำลังเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งเยาวชนไทย

กำลังเผชิญอยู่ เป้าหมายของกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องการให้ผู้เรียนในอนาคตมีคุณลักษณะ 4 ประการ ดังนี้ (ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ & วราภรณ์ ทองนพคุณ, ม.ป.ป)

1. วิธีการของการคิด ได้แก่ สร้างสรรค์ คิดวิจารณ์ญาณ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ และตัดสินใจ
2. วิธีการของการทำงาน ได้แก่ การติดต่อสื่อสารและการร่วมมือ
3. เครื่องมือสำหรับการทำงาน ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศและความรู้ด้านข้อมูล
4. ทักษะสำหรับดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ได้แก่ ความเป็นพลเมือง ชีวิตและอาชีพ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

จากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยนักการศึกษาได้มีการนำเสนอหลักการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญของลักษณะการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

1. มนุษย์มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ผู้สอนจึงต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย หากผู้สอนนำรูปแบบการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่งไปใช้กับผู้เรียนทุกคนตลอดเวลา อาจทำให้ผู้เรียนบางคนเกิดอาการตายด้านทางสติปัญญา
2. ผู้เรียนควรเป็นผู้กำหนดองค์ความรู้ของตนเองไม่ใช่ นำความรู้ไปใส่และให้ผู้เรียนดำเนินรอยตามผู้สอน
3. โลกในยุคใหม่ต้องการผู้เรียนที่มีวินัย มีพฤติกรรมที่รู้จักยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นแบบเผด็จการ แบบให้อิสระ หรือแบบประชาธิปไตย
4. เนื่องจากข้อมูลข่าวสารในโลกจะทวีเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าในทุกๆ 10 ปี โรงเรียนจึงต้องใช้วิธีสอนที่หลากหลาย โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน
5. ให้ใช้กฎเหล็กของการศึกษาที่ว่าระบบที่เข้มงวดจะผลิตคนที่เข้มงวดและระบบที่ยืดหยุ่นจะผลิตคนคิดแบบยืดหยุ่น
6. สังคมหรือชุมชนที่มั่นคงร่ำรวยด้วยข้อมูลข่าวสารทำให้การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายสถานที่
7. การเรียนรู้แบบเจาะลึก (Deep Learning) มีความจำเป็นมากกว่าการเรียนรู้แบบผิวเผิน (Shallow Learning) หมายความว่า จะเรียนอะไรต้องเรียนให้รู้จริง รู้ลึก รู้รอบ ไม่เรียนแบบเรื่อยเปื่อยเช่นในอดีตที่มีการบรรจุเนื้อหาในหลักสูตรมากเกินไป จนผู้เรียนไม่รู้ตนเองว่าเรียนไปเพื่ออะไรและสิ่งที่เรียนไปแล้วมีความสัมพันธ์อย่างไร

1.2.3 ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (American Association of Colleges of Teacher Education and the Partnership for 21st Century Skills, 2016) ได้ศึกษาและอธิบายว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ต้องประกอบไปด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้, หลักสูตรและวิธีการสอน, การพัฒนาวิชาชีพและสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ ที่จะต้องมีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างเป็นระบบส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุคนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- เน้นไปที่ทักษะในศตวรรษที่ 21, ความรู้ในสาระและความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา
- สร้างความเข้าใจในวิชาความรู้และข้ามแขนงวิชาที่เป็นสหวิทยาการที่บูรณาการความรู้
- เน้นการเรียนรู้เชิงลึกมากกว่าการเรียนรู้แบบผิวเผิน
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บริบทจริงและโลก เพื่อที่ได้เผชิญสิ่งต่างๆ ในสังคมแห่งความเป็นจริงที่พวกเขาได้อาศัยอยู่และวิธีนี้ก็เป็นหนทางที่ดีที่สุดในการเรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

- การเรียนรู้ต้องได้รับการประเมินและวัดผลที่หลากหลาย

2. การวัดและประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

- ส่งเสริมให้มีการประเมินด้วยชุดทดสอบที่มีมาตรฐานและคุณภาพสูงกับผู้เรียน ทั้งสอบย่อยและสอบเพื่อตัดสินผล
- เน้นการสะท้อนผลที่เป็นประโยชน์จากการปฏิบัติของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้
- รู้จักใช้เทคโนโลยีเพื่อการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ
- มีการเก็บรวบรวมแฟ้มสะสมผลงานที่แสดงถึงทักษะที่ผู้เรียนมีและได้ปฏิบัติมาแล้ว

- แฟ้มสะสมผลงานสามารถประเมินได้ถึงประสิทธิภาพของระบบการศึกษาที่ผู้เรียนได้รับว่ามีความสามารถอยู่ในระดับใดโดยดูจากผลงาน

หากย้อนไปถึงลักษณะการประเมินในศตวรรษที่ 20 ซึ่งอยู่ในจารีตของการศึกษาคือการให้คะแนนเป็นรายบุคคล การทำงานเป็นทีมฟังดูดีในแง่หลักการ แต่น่าเสียดายที่คนจำนวนมากเชื่อว่าจุดประสงค์สำคัญที่สุดของการประเมินคือการจัดอันดับและค้นหาคนเก่งที่สุด จากการที่ได้ร่วมทำงานกับผู้ปกครองทั่วโลก ความมุ่งมั่นต่อปัจเจกนิยมนี้ดูเหมือนจะได้รับการส่งเสริมที่บ้าน เมื่อ

ครูพยายามสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและการร่วมมือกัน พ่อแม่กลับไม่ค่อยปลื้มนักกับการที่ครู มุ่งเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญเหล่านี้ ผู้ปกครองมักแสดงความชื่นชองใจว่าลูกของตนอาจ ไม่ได้รับการยอมรับว่าเหนือกว่าใครเท่าใดนักถ้าต้องทำงานเป็นทีม

เมื่อผู้เรียนเหล่านี้เข้าสู่โลกของการทำงาน สังคมและชีวิตในศตวรรษที่ 21 ก็ จะพบว่านิสัยชอบแข่งขันแบบสุดขั้วเป็นสิ่งที่ไม่เข้าท่าความเป็นผู้นำไม่ได้มาจากลำดับชั้น แต่มาจาก อิทธิพลและการช่วยเหลือผลงานไม่ได้วัดจากความสำเร็จของแต่ละคน แต่วัดจากความสำเร็จของ ทีมงานโดยรวม ซึ่งทีมที่ว่่านี้อาจเป็นทีมนานาชาติที่มีสมาชิกจากทั่วโลกก็ได้ความหยิ่งยโสและความ เป็นปัจเจกชนที่สร้างความสำเร็จในช่วงต้นของชีวิต จะนำไปสู่ชีวิตที่ไม่น่าพอใจทั้งโดยอาชีพและ ส่วนตัว การแสวงหาโดยยึดตนเองเป็นที่ตั้งเพื่อมุ่งผลตอบแทนเฉพาะตนนั้นเป็นเรื่องโง่เขลา โครงสร้างของผลตอบแทนแบบใหม่จึงเน้นการทำงานเป็นทีมและการร่วมมือกัน

แผนภาพที่ 6 กรอบคิดใหม่สำหรับการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 – กลุ่มดาวแห่งการเรียนรู้

ที่มา: ("ความรู้การศึกษาศตวรรษ 21," 2559)

จากแผนภาพที่ 6 แสดงขอบเขตที่เป็นแก่นของการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 มิติ ได้แก่ การเรียนรู้ ความเข้าใจ การสร้างสรรค์ การสำรวจและการแบ่งปัน กรอบความคิดนี้ จำกัดแค่ 5 มิติที่ว่า เพราะสามารถปรับเข้ากับทุกระดับชั้นและทุกวิชาได้ นอกจากนี้ความจริงในทาง ปฏิบัติของชั้นเรียนคือครูต้องทำในสิ่งที่ถูกเรียกร้องมากขึ้นแต่มีเวลาเท่าเดิม กรอบคิดนี้เสนอจุดเน้นที่

ชัดเจนและสอดคล้องสำหรับบทเรียนที่สร้างสมดุลระหว่างความต้องการเรียนรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการกับความต้องการสร้างสรรค์ สํารวจและแบ่งปัน เราอาจพัฒนาการประเมินนี้ได้อย่างมีนัยสำคัญโดยการรวมองค์ประกอบอื่นๆ ในกรอบคิดและคำถามที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ ดังนี้

- สํารวจ คุณได้เรียนรู้อะไรนอกจากในบทเรียน คุณเคยทำผิดพลาดอะไรและเรียนรู้อะไรจากสิ่งนั้น

- สร้างสรรค์ คุณเสนออะไรใหม่ๆ บ้างที่เป็นความคิด ความรู้ ความเข้าใจ

- เข้าใจ มีหลักฐานอะไรที่แสดงว่าคุณรู้จักประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ใน

สถานการณ์อื่น

- แบ่งปัน คุณจะใช้สิ่งที่เรียนรู้เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ชั้นเรียน ชุมชนหรือโลกได้อย่างไร (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง & อธิป จิตตฤกษ์, 2556)

3. หลักสูตรและวิธีการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21

- เน้นสอนทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งไปที่วิชาแกนหลักและรูปแบบเชิงสหวิทยาการ

- มุ่งเน้นเพื่อจัดให้มีโอกาสในการประยุกต์ใช้ทักษะศตวรรษที่ 21 โดยข้ามเนื้อหาสาระและเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบสมรรถนะเป็นฐาน (Competency Based Approach)

- ใช้วิธีการสอนโดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีและรูปแบบการเรียนการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Approaches) เพื่อก่อให้เกิดทักษะการคิด

- ส่งเสริม/ สนับสนุนการใช้แหล่งการเรียนรู้ของชุมชน

ความจริงที่ว่ามนุษย์มีส่วนเกี่ยวข้องพันกับการแก้ไขปัญหาและการคิดเชิงวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์อยู่เสมอ ประวัติศาสตร์ของเราเต็มไปด้วยตัวอย่างเช่นนี้

- โทมัส เอดิสัน บรรพบุรุษของมนุษย์ยุคปัจจุบันได้คิดค้นวิธีจับ ล่าและกินเหยื่อที่มีขนาดใหญ่กว่าตนโดยใช้เพียงเครื่องมือหินเท่านั้น

- โสเครตีสได้แย้งหนุ่มสาวชาวเอเธนส์ด้วยสิ่งที่เขาเรียกว่า “ความพิศวง” (perplexity) เพื่อท้าทายความคิดของพวกเขา

- เลโอนาร์โด ดา วินชี และไมเคิลแองเจโล สร้างงานชิ้นเอกที่ปฏิวัติวิธีเสพงานศิลป์แบบเก่าในยุคกลาง

- โรซา พาร์คส์ (Rosa Parks) ทำทนายการเลือกปฏิบัติต่อคนผิวสีโดยปฏิเสธไม่ย้ายไปนั่งแถวหลังของรถประจำทางในเมืองมอนต์โกเมอรี รัฐแอละแบมา เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 1955

- แซลลี เค. ไรด์ (Sally K.Ride) นักบินอวกาศหญิงคนแรกของอเมริกาค้นพบสาเหตุความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับกระสวยอวกาศ โคลัมเบีย เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2003

ความซับซ้อนของปัญหาเหล่านี้เพิ่มสูงขึ้น ทำให้เราต้องทุ่มเทมากยิ่งขึ้นเพื่อเตรียมผู้เรียนให้เป็นนักแก้ปัญหา การเรียนรู้จากปัญหา (Problem Based Learning) หรือ PBL สามารถนำไปใช้ได้ดีกว่าการสอนแบบยกตัวอย่างสั้นๆ หรือคำถามง่ายๆ การเรียนรู้ลักษณะนี้ครอบคลุมถึงการปรับวิธีคิดในหลักสูตรทั้งหมดโดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ออกแบบการสอนตามสถานการณ์จำลอง ปัญหาที่ซับซ้อนและมี “โครงสร้างหลวม” (Ill-structured) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิดหลักจนชำนาญและเข้าใจ ซึ่งใช้คำว่า “โครงสร้างหลวม” หรือ “นิยามคลุมเครือ” (Ill-structured) เพื่อสื่อถึงลักษณะปัญหาจริง เช่น มลภาวะในโลกหรือการจัดหาอาหารแก่ผู้หิวโหย ซึ่งเป็นปัญหาซับซ้อนนูนานและน่าสนใจ โดยเราไม่สามารถหาคำตอบถูกหรือผิดได้ ตรงกันข้ามกับปัญหาที่มี “นิยามตายตัว” (Well-defined) (วราพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง & อธิป จิตตฤกษ์, 2556)

4. การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21

- เป้าหมายสำคัญเพื่อให้ครูได้มีโอกาสในการประยุกต์ใช้เครื่องมือและกลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนสำหรับศตวรรษที่ 21 และช่วยให้ครูมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- สร้างความสมดุลในการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานกับการสอนแบบทางตรง

- สร้างความเข้าใจเชิงลึกแก่ครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติในการส่งเสริมทักษะการแก้ไขปัญหา, ทักษะการคิดและทักษะอื่นๆ สำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี (Model) และสร้างคุณลักษณะ/ ทักษะที่ดีแก่ผู้เรียนต่อไป

- ครูมีความสามารถในการระบุสไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียน, ความฉลาด, จุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ช่วยให้ผู้สอนได้พัฒนาความสามารถในการนำกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่อยู่บนความแตกต่างของผู้เรียน

- ส่งเสริมการประเมินผลอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- ส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนโดยใช้วิธีการพบปะกันแบบโดยตรงและผ่านการสื่อสารที่มีอยู่หลากหลายช่องทาง

- ใช้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 หรือ P21 ได้แจกแจงสิ่งที่จัดว่าเป็นความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อความสำเร็จในอนาคตของผู้เรียน ภาคีฯ ได้ย้ำว่าวัฒนธรรมในโรงเรียนแบบเดิมไม่ได้

ถูกออกแบบมาเพื่อสร้างผลลัพธ์เหล่านั้น ภาควิชาฯ ตระหนักดีว่าหากเป้าหมายคือการสร้างโอกาสที่จะประสบความสำเร็จแก่ผู้เรียน นักการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนโรงเรียนและเขตการศึกษาของตนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) หรือ PLC

ภาควิชาฯ สนับสนุนประเด็นนี้อย่างแข็งขันและระบุชัดเจนว่า สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่สุดในการสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะต้อง “สนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ให้นักการศึกษาได้ร่วมมือกันทำงาน แบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีและผลงานทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับการปฏิบัติในห้องเรียน” ภาควิชาฯ เรียกร้องให้การจัดระบบโรงเรียนให้กลายเป็น “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูผู้สอนที่สามารถสร้างห้องเรียนตามโมเดล ซึ่งจะส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษใหม่ได้ดีที่สุด” และกระตุ้นให้นักศึกษานับสนุน “การแบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนผู้ปฏิบัติงานโดยใช้การสื่อสารแบบตัวต่อตัว การสื่อสารผ่านโลกเสมือนหรือทั้งสองแบบผสมกัน”

ในการสอนทักษะชีวิตและการทำงานซึ่งภาควิชาฯ ได้แจกแจงได้ อาทิ กำหนดเป้าหมายได้ บริหารเวลาเป็น รู้จักการจัดลำดับความสำคัญของงาน เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำประโยชน์ให้ทีม รับผิดชอบต่อผู้อื่น และมุ่งมั่นสร้างผลลัพธ์ ให้เห็นพ้องว่าสภาพแวดล้อมที่ดีที่สุดในการสอนคือสภาพแวดล้อมที่ผู้ใหญ่นำตัวเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมและทักษะเหล่านั้น แนวคิดเรื่องชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดมาเพื่อช่วยให้นักการศึกษาได้พัฒนาความสามารถของตนเองและหมู่คณะเพื่อใช้ประโยชน์จากทักษะดังกล่าว ดังนั้นเราจึงเห็นพ้องอย่างยิ่งกับข้อสรุปของภาควิชาฯ ที่ว่า เป็นเรื่องยากที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ทักษะและความรู้ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 หากโรงเรียนไม่ได้เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (วรวพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง & อธิป จิตตฤกษ์, 2556)

5. สภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- สร้างแนวทางการปฏิบัติเพื่อการเรียน การสนับสนุนด้านบุคลากรและสภาพทางกายภาพอื่นๆ ที่สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนให้เกิดผล
- ส่งเสริมชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ให้ความร่วมมือและแบ่งปันแนวทางการปฏิบัติที่ดีและการประยุกต์ใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ในชั้นเรียน
- ผู้เรียนได้เรียนรู้ในบริบทที่อยู่ในโลกของความเป็นจริง (ผ่านการเรียนแบบโครงการหรือการประยุกต์งานอื่นๆ ที่เป็นเชิงสหวิทยาการ)
- สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้, เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
- ออกแบบการเรียนรู้ที่มีทั้งกลุ่มและรายบุคคล (เดี่ยว)
- นำไปสู่การขยายผลสู่ชุมชนและนานาชาติเกี่ยวกับการเรียนรู้ในรูปแบบเผชิญหน้าและออนไลน์

ผู้เรียนในยุคนี้แตกต่างจากรุ่นพ่อแม่ พวกเขาเข้าโรงเรียนพร้อมกับศักยภาพและความสนใจในการเรียนรู้ที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อนและมีเครื่องมือเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดแนวทาง

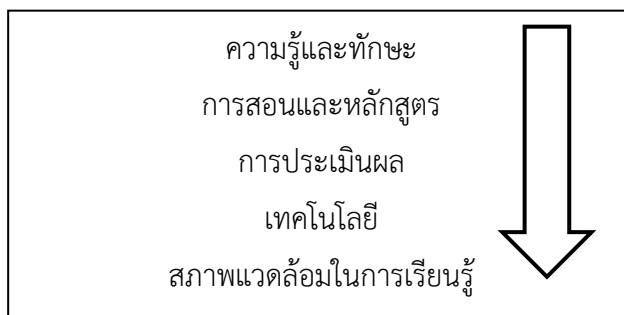

ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากยิ่งขึ้น โลกได้ขยายขอบเขตความรู้และทักษะที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองที่ประสบความสำเร็จ ด้วยการเปลี่ยนแปลงจากที่ได้กล่าวมาข้างต้นโรงเรียนคงจะหลีกเลี่ยงจากวิธีการสอนแบบกลุ่มใหญ่ที่มีครูผู้สอนคอยกำกับ ไปสู่การสร้างพื้นที่ของวัฒนธรรมทำงานร่วมกันซึ่งมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การออกแบบโรงเรียนใหม่จำนวนมากในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ การทบทวนแนวปฏิบัติที่ดีทำให้เข้าใจสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้ออกแบบและนักพัฒนา ผู้นำภาคการศึกษา ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ สร้างโรงเรียนที่เป็นนวัตกรรมสำหรับคนรุ่นใหม่

จากการสอนแบบใหม่โรงเรียนต้องเปิดใจรับการสอนแบบใหม่ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและให้พวกเขาได้รับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อย่างเชี่ยวชาญ หลังจากเปลี่ยนวิธีสอนแล้วโรงเรียนก็จะตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางการเรียนรู้ “แทนที่จะเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ต้องเริ่มต้นจากโครงการที่จำเป็นต้องมี” เป็นคำกล่าวของเบ็ตตี เดสเพนซา - กรีน (Betty Despenza - Green) อดีตครูใหญ่แห่งสถาบันอาชีวศึกษาแห่งชิคาโก

การออกแบบโรงเรียนและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้แห่งศตวรรษนี้ ควรเริ่มต้นจากการกำหนดผลลัพธ์ก่อน คงต้องมีคำถามที่เกิดขึ้นว่า “ความรู้และทักษะใดที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษนี้” แต่ในความจริงการออกแบบมีรายละเอียดมากกว่านั้น และต้องตอบคำถามต่อไปนี้

- การสอน หลักสูตร กิจกรรมและประสบการณ์อะไรบ้างที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- วิธีประเมินการเรียนรู้แบบไหน ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับชาติที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ที่ต้องการ การมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการชี้นำตนเอง
- จะใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการสอน การออกแบบหลักสูตรและการประเมิน ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เรียนรู้ร่วมกันสำหรับศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร
- สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการเรียนรู้ชนิดใดบ้าง (ห้องเรียน โรงเรียนและโลกความจริง) ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน

แผนภาพที่ 7 เกณฑ์การออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ร่วมกันในศตวรรษที่ 21
ที่มา: (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง & อธิป จิตตฤกษ์, 2556)

สภาพแวดล้อมในการเรียนแบบใหม่ที่กำลังสร้างนี้ถูกออกแบบมาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวและการปรับรูปแบบได้เองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเอื้อต่อการเรียนรู้จากโครงการมากกว่าการเรียนเนื้อหาในสาขาวิชา และช่วยให้ครูผู้สอนตอบสนองต่อ “ความพว้าเลือน” ระหว่างขั้นตอนและวิชา แนวโน้มที่เป็นอยู่ซึ่งมุ่งบทยาวขึ้นและหลักสูตรการเรียนแบบสหวิทยาการ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้แบบใหม่เป็นสิ่งจำเป็นที่สนับสนุนการทำงาน ทั้งแบบการเรียนรู้แบบอิสระและร่วมกันเป็นทีมของผู้เรียนที่เพียบพร้อมด้วยเทคโนโลยี และสร้างสภาพแวดล้อมที่ โรเจอร์ แซงก์ บอกว่า “สำหรับงานที่ต้องใช้สมาธิ งานที่ต้องร่วมมือทำและงานโครงการที่ต้องลงมือปฏิบัติ” เพื่อนำเสนอและจัดแสดงผลงาน (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง & อธิป จิตตฤกษ์, 2556)

กล่าวโดยสรุป ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถสร้างได้ เพราะเป็นสิ่งที่ทุกคนนำผ่านการลงมือปฏิบัติมาแล้วทั้งสิ้น เพียงได้รับการเติมเต็มให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยขอแบ่งกลุ่มของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาหลักการและแนวคิดของนักการศึกษาต่างๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด 3R 8C และ 3R 7C แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มทักษะทางภาษา ประกอบด้วย ทักษะการเขียน (Writing), ทักษะการอ่าน (Reading) และทักษะการสื่อสาร (Communication) ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่รับข้อมูลข่าวสารและส่งข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจและอธิบายความคิดได้
2. กลุ่มการคิดและตรรกศาสตร์ ประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking), ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และทักษะการคิดคำนวณเชิงตรรกะ (Arithmetic)
3. กลุ่มชีวิตและการทำงาน ประกอบด้วย ทักษะอาชีพ (Career) และทักษะการทำงานแบบร่วมมือ (Collaboration) ในชีวิตเรานอกจากศึกษาเล่าเรียนแล้ว ต้องประกอบอาชีพซึ่งต้องมีการพบปะผู้คนมากมาย และมีโอกาสได้ทำงานร่วมกันอย่างแน่นอน

4. กลุ่มเทคโนโลยีทันสมัย ประกอบด้วย ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ (Computing Skill) สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณค่าแก่ชีวิต และต้องรู้วิธีการที่ถูกต้อง ทำให้การดำเนินชีวิตมีความสะดวกสบายขึ้น

1.3 ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงบริบทสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสารปัจจุบัน บนโลกไร้พรมแดนที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องรวดเร็วและรุนแรง การศึกษายังคงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์และการพัฒนาประเทศที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก ให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน ทั้งที่เป็น การศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย รวมทั้งการศึกษาตลอดชีวิต การจัดการศึกษาที่สนองตอบความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศชาติมากเท่าไร หมายถึงการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นเพียงนั้น บุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ ก็คือ “ครู” ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2559a)

แสดงให้เห็นว่าสังคมได้ให้ความเคารพและศรัทธาในวิชาชีพครู เพราะครูเปรียบเสมือนวิศวกรมนุษย์ที่คอยดูแลสร้างสรรค์และอบรมคุณธรรม จริยธรรมแก่ลูกศิษย์ด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่ได้สืบทอดความศรัทธาอย่างยั่งยืนจากผู้ปกครองในชุมชน จนมาสู่ยุคปัจจุบันที่ครูจะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ วิธีการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนในรูปแบบที่ทันสมัยขึ้น เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยในหลากหลายเรื่องราวครูก็ต้องหาโอกาสเรียนรู้จากผู้เรียนในชั้นเรียนของตนเอง ซึ่งจะได้กล่าวถึงองค์ประกอบของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียง ดังนี้ นโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอน, บทบาทของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะและคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

1.3.1 นโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอน

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 สำหรับนโยบายด้านการศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ได้กล่าวไว้ดังนี้ รัฐบาลจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กัน ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2557)

1. จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาน

ได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ

2. ในระยะเฉพาะหน้า จะปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และปรับปรุงบูรณาการระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส จัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกรับบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคู่มือการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง

3. ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง และร่วมในการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามศักยภาพและความพร้อม โดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคลและบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น

4. พัฒนาค้นทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคต ปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา การรับฟังความเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี โดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน

5. ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความต้องการแรงงาน และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ

6. พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุข

และความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามความพร้อม

8. อนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ภาษาไทยและภาษาถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการเรียนรู้สร้างความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทย นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับประชาชน ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ

9. สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่เสาหลักวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนและเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

10. ปกป้องค่านิยมและจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพเพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

สำหรับด้านที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนโดยตรงอยู่ในข้อที่ 6 ว่า จะมีพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนที่มีความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือทางการเรียนการสอนในการส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบกับร่างแผนปฏิบัติการหรือ Roadmap การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2558–2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 ด้าน คือ

1. การปฏิรูปครู
2. การกระจายโอกาส และคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
3. ปฏิรูปการบริหารจัดการ
4. ปรับระบบการผลิต และพัฒนากำลังคน เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน
5. ปฏิรูปการเรียนรู้
6. การปรับระบบการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ดังนั้นจึงต้องมีการยกระดับและพัฒนาครูไทย ให้ทันต่อสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูของประเทศต่าง ๆ เช่น ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สิงคโปร์ เกาหลี ญี่ปุ่น จีน พบว่า (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2559a)

1. การผลิตครู ให้ความสำคัญต่อครู ผู้เป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้มากขึ้น มีความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถและศักยภาพสูง เป็นผู้ที่มีนวัตกรรมการสอนเพื่อให้ผู้เรียน

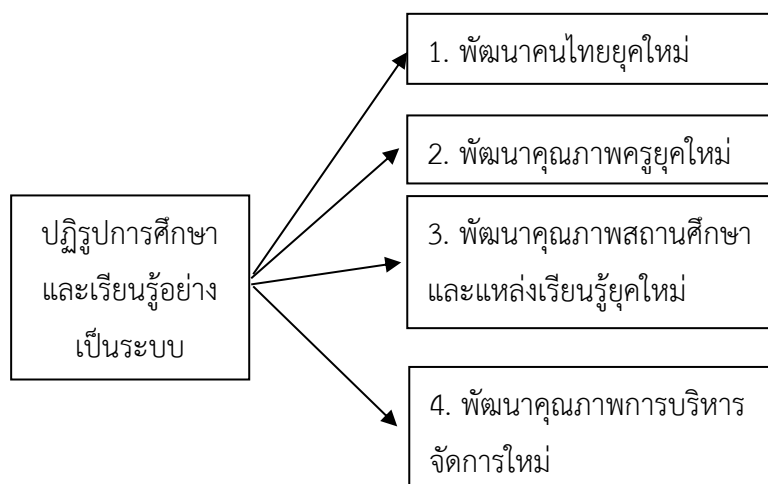
ได้ผลด้วยการเรียนรู้ตามที่ต้องการ และเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงาน ในศตวรรษที่ 21 ครูควรเป็นผู้รักในอาชีพ มีชีวิตเรียบง่าย และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีการกำหนดสมรรถนะของครูโดยภาพรวมประกอบด้วย 1) ความรู้ในเนื้อหาวิชา 2) การสื่อสารและการใช้ภาษา 3) การพัฒนาหลักสูตร 4) หลักการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6) การบริหารจัดการชั้นเรียน 7) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา 8) การวัดและประเมินผล 9) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 10) จิตวิทยาสำหรับครู 11) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 12) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ 13) ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม 14) การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 15) การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีการควบคุมคุณภาพการผลิตครู โดยการใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของสถาบันผลิตครูกัดคนเก่งระดับยอดเยี่ยมให้มาเป็นครูโดยกำหนดกลุ่มที่มีผลการเรียนสูงสุดเข้าเรียน เพื่อเป็นครู การยกย่องอาชีพครูว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงเทียบเท่าอาชีพสำคัญ การได้รับการยอมรับ เชื่อถือไว้วางใจในระดับแนวหน้าของประเทศ และมีเงินเดือนสูงในระดับเดียวกับอาชีพอื่น เช่น แพทย์ นักกฎหมาย เป็นต้น

2. การพัฒนาครู ให้ความสำคัญและเชื่อว่า ครูเป็นผู้เรียนที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองและได้รับการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีกฎหมาย/นโยบายว่า ครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานและพัฒนาตนเองทุกปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และต้องเข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องปีละ 100 ชั่วโมง ครูบรรจุใหม่ต้องผ่านการอบรมตามโปรแกรมการอบรมเพื่อฝึกหัดการสอนและได้รับเงินเดือนสูงระหว่างการอบรมด้วย การพัฒนาตนเองต้องอยู่ในการกำกับดูแลของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารและต้องผ่านการทดลองงาน 1 ปี ครูเก่าอายุงาน 10 ปีขึ้นไป ต้องเข้ารับการพัฒนาด้วย โดยมีองค์การทำหน้าที่ด้านพัฒนาครูเป็นการเฉพาะ มีคู่มือการพัฒนาความรู้เพื่อให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองตามความต้องการทุกปีจากมหาวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา มีระบบพี่เลี้ยง/ครูต้นแบบ (Master Teachers) มีการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และผู้เรียน เช่น การทำห้องเรียนให้เป็นห้องทำงานจำลอง การพัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ ทักษะการตั้งคำถาม รวมถึงทักษะการออกแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning นั่นคือกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีโอกาสลงมือทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว เช่น การให้ผู้เรียนได้อ่าน เขียน โต้ตอบ และวิเคราะห์ปัญหา ทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนแล้วนำสิ่งที่สังเกตได้มาให้ข้อมูลแก่ผู้เรียน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงของนักเรียน ทักษะการเรียนรู้เป็นทีม ทักษะการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนแบบรู้จักจริง ทักษะการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้กำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ ฯลฯ นอกจากนี้ต้องมีระบบการนิเทศติดตามและพัฒนาการทำงานของครูในชั้นเรียน การเรียนรู้และพัฒนาจากเพื่อนครู และการพัฒนาครู

โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รวมทั้งมีการสร้างครูจิตอาสาเพื่อช่วยสอน มีการพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการสอนของครูให้น้อยลงและให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และนำมาปฏิบัติด้วยตนเองมากขึ้น

3. คุณสมบัติของครู มีการกำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติของครู ที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพทางการศึกษาและผู้เรียน ครูทุกคนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู กำหนดให้ครูประถมศึกษาอย่างน้อยต้องจบปริญญาตรี ครูระดับมัธยมศึกษาต้องจบสูงกว่าปริญญาตรี และมีความเชี่ยวชาญอย่างน้อยหนึ่งวิชาในระดับที่สอน และต้องมีพื้นฐานความรู้ทางการศึกษาทั่วไปและความรู้เฉพาะสำหรับวิชาชีพครู ความรู้ด้านจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น หลักและเทคนิคการสอน มีความรู้วิชาประวัติศาสตร์ กำหนดเวลาสอนวันละ 4 ชั่วโมงและมีเวลาเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

จากคำแถลงนโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรีและร่างแผนปฏิบัติการหรือ Roadmap การปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2558 – 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561, 2552) ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เสนอแนวทางไว้ดังแผนภาพด้านล่าง

แผนภาพที่ 8 กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
ที่มา: (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา หน่วยงานสำคัญๆ ทางการศึกษาได้เล็งเห็นถึงด้านการพัฒนาครู ดังที่ได้ถูกบรรจุอยู่ในข้อที่ 2 ของการปฏิรูปการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาครูเพื่อดึงดูดคนเก่ง คนดี ให้มาเป็นครู เพราะครูเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีแนวทางการปฏิรูปมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก:

1.1 ปรับระบบการผลิต การคัดสรร ค่าตอบแทนและสวัสดิการให้สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เช่น มีระบบการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนดี มีใจรักมาเรียนครูและรับประกันบรรจุเป็นข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา หรือจัดให้นิสิตครูศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ฝึกประสบการณ์การสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นต้น

1.2 ให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศด้านการผลิตครู วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิชาชีพครู รวมทั้งมีระบบประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครูและสถาบันผลิตครู

มาตรการ:

1.3 วางแผนการผลิต การพัฒนาและการใช้ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

1.4 จัดระบบเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาด้านอื่นที่มีใจรักในวิชาชีพ มาเป็นครู โดยศึกษาวิชาครูเพิ่มเติมตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้สอนและพัฒนาการเรียนรู้

1.5 พัฒนาระบบการผลิตครู คณาจารย์และบุคลากรสำหรับการอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เชื่อมโยงความสามารถในการสอนและประสบการณ์ในสถานประกอบการ รวมถึงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ผลผลิตเชิงพาณิชย์

2. การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก:

2.1 ปรับปรุงและพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู ให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 เร่งจัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

2.3 พัฒนาครู คณาจารย์โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาครูประจำการที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งให้มีระบบและมาตรการจูงใจให้ครู คณาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรการ:

2.4 พัฒนาคณาจารย์ ผู้บริหารด้านอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนการสอน วิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี

3. การใช้ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการหลัก:

3.1 คืนครูให้แก่ผู้เรียนโดยลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนให้เพียงพอ เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่และมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.2 ปรับปรุงเกณฑ์กำหนดอัตราครู โดยพิจารณาจากภาระงานที่ชัดเจนร่วมด้วย และจัดให้มีจำนวนครูพอเพียงตามเกณฑ์ และมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน

มาตรการ:

3.3 แยกบัญชีเงินเดือนและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ออกจากกัน

ดังนั้น เห็นได้ว่าหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญกับการปฏิรูปเพื่อหาแนวทางพัฒนาครูผู้สอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษนี้ โดยเริ่มตั้งแต่ระบบการผลิต โดยอาศัยการชักจูงคนเก่งและคนดีเข้ามาศึกษาต่อในสายวิชาชีพครูเพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยมีองค์กรควบคุมการผลิตครู และมีการรับรองคุณภาพการผลิตโดยตรง หลังจากสำเร็จการศึกษาจัดสรรอัตราบรรจุแต่งตั้งเข้าเป็นข้าราชการครูโดยมีการทดลองงานและต้องผ่านระบบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อผ่านการทดลองงานครูผู้สอนยังได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ อีกทั้งมีนโยบายลดภาระของครูผู้สอนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง เช่น เอกสารธุรการ ฯลฯ เพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ และสอดคล้องกับนโยบายคืนครูสู่ห้องเรียน ในปัจจุบัน กระบวนการเหล่านี้เป็นนโยบายที่รัฐบาลได้เร่งดำเนินการปฏิรูปโดยเร่งด่วน

1.3.2 บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21

บทบาทและความสำคัญของครูได้ลดน้อยลงเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ ไอแพด หรือสมาร์ตโฟน แค่เพียงปลายนิ้วสัมผัส สารพัดคำตอบก็แสดงขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว ทันใจ ผิดกับภาพของครูที่ยืนสอนหน้าชั้นเรียนคอยบอกให้ผู้เรียนจดหรือท่องจำสิ่งที่ควรรู้ ภาพของผู้เรียนที่อ่านเอกสารประกอบหรือเลคเชอร์โน้ตไปพลาง ๆ ระหว่างครูบรรยายหน้าห้องภาพของครูผู้สอนที่พยายามสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ด้วยการสอดส่องดูว่ามีผู้เรียนคนใดหลับ พูดคุยกันไม่สนใจการสอนของครู ครูก็จะคอยเรียกผู้เรียนให้ตอบคำถามหรือทำโทษด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับเด็ก (สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ, 2559)

ครูยุคใหม่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนาตนเองให้ได้เต็มศักยภาพ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพราะเทคโนโลยีทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและล้ำสมัย ผู้คนในยุคใหม่จึงต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา ครูต้องปรับตัวให้เข้าเทคโนโลยีและคอยแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างเข้าใจ เพื่อที่ผู้เรียนจะนำไปปรับใช้ในชีวิตหรือรู้จักวิธีการเลือกใช้เครื่องมือที่ถูกต้องนั้นควรเป็นเช่นใด เพราะเทคโนโลยีล้ำมากแต่ไม่ได้หมายความว่าคุณธรรม จริยธรรมจะล้ำหน้าไปพร้อมเทคโนโลยีแต่ยังคงอาศัยการอบรมบ่มนิสัยจากครูผู้สอนทั้งสิ้น (สุริยา ช้องเสนาะ, 2559)

เมื่อสถานการณ์การเรียนรู้เปลี่ยนแปลงเพียงปลายนิ้วสัมผัส ไม่ได้จับจ้องเฉพาะภายในห้องเรียนอีกต่อไป ขณะเดียวกันครูยังคงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียน คำถามที่ตามมาคือ ครูในทุกวันนี้อยู่ในระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 มากน้อยเพียงใด จากเสียงสะท้อนของเด็กและเยาวชนที่อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาไทยโดยความร่วมมือของสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญร่วมกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) สํารวจเด็กและเยาวชนที่มีอายุ 14-18 ปี ในพื้นที่ 17 จังหวัด จำนวน 4,255 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 1-15 เมษายน 2557 พบว่าคำถามลำดับแรกที่เด็กอยากจะถามครูมากที่สุดเป็นคำถามเกี่ยวกับวิธีการสอนของครู (ร้อยละ 25) เช่น “ทำไมครูไม่หาวิธีการสอนที่สนุกและไม่น่าเบื่อ? ทำไมเวลาสอนต้องอ่านตามหนังสือ? ครูมาสอนหนังสือหรือมาอ่านหนังสือให้ฟัง? และทำไมสอนในห้องเรียนไม่รู้เรื่องแต่สอนพิเศษรู้เรื่อง?” โดยเยาวชนมากกว่า 2 ใน 3 อยากให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนของระบบการศึกษาในปัจจุบัน เพราะหลักสูตรการสอนเน้นเนื้อหาทฤษฎีมากกว่าการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2559c)

ปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างครูจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องต่อการเตรียมคนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาท ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ม.ป.ป.)

1. บทบาทของครูต่อการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเปลี่ยนจาก “ผู้สอน” (Teacher) เป็น “ครูฝึก” (Coach) หรือ “ครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (Learning Facilitator) หรือ “ครูประเมิน” (Evaluator) กล่าวคือ จากครูที่เคยเป็นศูนย์กลางในการสอนทำหน้าที่ในการป้อนข้อมูล ซึ่งอาจกลายเป็นการปิดกั้นการพัฒนาของผู้เรียน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็น “ผู้รู้” เป็นบทบาท ดังนี้

- ครูผู้ฝึก (Coach) กล่าวคือ บทบาทหน้าที่ของครูต่อการฝึกให้ผู้เรียนคิดตั้งคำถามและแก้ปัญหา รวมทั้งส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และการแบ่งปันความคิดความรู้และการแสดงออกระหว่างผู้เรียน ผ่านทางหลักสูตรการเรียนการสอน

- ครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator) กล่าวคือ บทบาทหน้าที่ของครูต่อการสร้างสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่หาความรู้ในห้องเรียน รวมทั้งการถ่ายทอดทัศนคติต่อการเรียนการศึกษาของผู้สอนสู่ผู้เรียน โดยช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการศึกษาให้กับผู้เรียน

- ครูผู้ประเมิน (Evaluator) กล่าวคือ บทบาทหน้าที่ของครูประเมินผลการศึกษาของผู้เรียน ผ่านแบบฝึกหัด ตั้งแต่การทำ SWAT Analysis ของกลุ่มผู้เรียนในชั้นของตน เพื่อให้ครูทราบพื้นฐาน

อย่างไรก็ตาม การปรับเปลี่ยนบทบาทดังกล่าวอาจจะเป็นการฝืนใจครูอยู่บ้างอาจทำให้เกิดความไม่คุ้นเคยกับการรับหน้าที่ใหม่นี้ หากไม่ระวังจะคล้ายว่าเป็นการลดบทบาทหรือให้ความสำคัญครูน้อยลงไป แต่โดยแท้จริงแล้วเป็นการท้าทายมากยิ่งขึ้นโดยทำหน้าที่คล้ายเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” ของผู้เรียน

2. บทบาทของครูต่อสภาพแวดล้อมการศึกษา เปลี่ยนจาก “ครูจากห้องสี่เหลี่ยม” เป็น “ครูจากสภาพแวดล้อม” กล่าวคือ เนื่องจากขอบเขตการเรียนในศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่ เวลาและบุคคล ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่างสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ เช่น ประชาชนชาวบ้าน (สร้างเสริมและถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความรู้ในห้องเรียนอื่นๆ สู่ผู้เรียน) นักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ เป็นต้น

3. บทบาทของครูต่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูเปลี่ยนจาก “ครูคนเดียว” เป็น “การรวมตัวกันของครูประจำการ” (Professional Learning Communities: PLC) กล่าวคือ การทำหน้าที่ครูแบบตัวใครตัวมันไม่รวมตัวกันออกแบบการเรียนรู้ของศิษย์เป็นการเรียนรู้จากการทำโครงการเป็นทีม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานที่ครู เช่น มูลนิธิสตรัสสุษดีวงศ์ (มสส.) กำลังจะจัดการรวมตัวกันของครูประจำการ (Professional Learning Communities: PLC) ไทย เรียกว่าเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (ชร.คศ.) หรือในภาษาการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management หรือ KM) เรียกว่า CoP (Community of Practice)

4. บทบาทของครูต่อวิธีจัดการเรียนการสอนจาก “ครูเน้นสอนแบบท่องจำ” หรือ “ครูถ่ายทอดสาระหรือเนื้อความรู้” เป็น “ครูเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” (Learning by Doing) กล่าวคือ จากครูที่เคยอ่านหน้าชั้นเรียน อ่านตามตำรา เอกสารประกอบรายวิชา ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง

- การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning: PBL) ซึ่งเป็นการเน้นเรียนรู้จากสัมผัสตรงของตนเอง ไม่ใช่รับการถ่ายทอดความรู้มือสองมาจากครูโดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การเรียนรู้แบบที่เกิดการพัฒนาและสั่งสมทักษะขึ้นภายในตัวของผู้เรียน ไม่ใช่ความรู้เพียงหล่อจำ

ตารางที่ 1 บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้เรียน

บทบาทของครู	
ครูในศตวรรษที่ 20	ครูในศตวรรษที่ 21
1. บทบาทของครูต่อการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน	
- ครูผู้สอน (Teacher)	- ครูฝึก (Coach) เพื่อให้ผู้เรียนตั้งคำถาม ฝึกสร้างแรงบันดาลใจ - ครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ - ครูประเมิน (Evaluator) เพื่อประเมินพัฒนาการและความก้าวหน้าของผู้เรียน
2. บทบาทของครูต่อสภาพแวดล้อมของระบบการศึกษา	
- ครูจากห้องสี่เหลี่ยม (ครูและตำราหนังสือ)	- ครูจากสภาพแวดล้อมระบบการศึกษา (ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ประกอบการ เทคโนโลยี เป็นต้น)
3. บทบาทของครูต่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู	
- ครูคนเดียว	- การรวมตัวของครูประจำการ (Professional Learning Communities: PLC)
4. บทบาทของครูต่อวิถีจัดการเรียนการสอน	
- ครูเน้นสอนแบบท่องจำ - ครูถ่ายทอดสาระหรือเนื้อความรู้	- ครูเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing)

ที่มา: (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ม.ป.ป.)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดถึงบทบาทของครูไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ไว้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำหายความสามารถของผู้เรียน

2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับ ธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของตนเอง

ฮาร์มเมอร์ (Harmer, 2007) ได้กล่าวถึงคำว่า ครูผู้อำนวยความสะดวก ที่นักการศึกษาและนักเขียนจำนวนมากที่ให้ความหมายไว้ว่า เป็นครูที่จัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนผ่านการปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนไม่เพียงแค่เรียนรู้เท่านั้นแต่ต้องมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วย ซึ่งฮาร์มเมอร์ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของบทบาทครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

- ครูผู้ควบคุม ครูต้องคอยสังเกตความเป็นไปของชั้นเรียนที่ผู้เรียนได้ลงมือทำ, สิ่งที่ผู้เรียนพูด ครูต้องคอยจัดสิ่งที่ผู้เรียนต้องการ
- ครูผู้เป็นต้นแบบ ครูผู้สอนต้องส่งเสริมให้ความร่วมมือและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในกระบวนการ/ ขั้นตอนของการเรียนรู้ และครูต้องให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อถึงยามจำเป็น
- ครูผู้เป็นแหล่งเรียนรู้ ครูผู้สอนถือเป็นแหล่งการเรียนรู้เคลื่อนที่ประเภทหนึ่ง ที่พร้อมให้การช่วยเหลือเมื่อต้องการหรือเป็นผู้เพิ่มเติมความรู้แก่ผู้เรียนเมื่อมีความต้องการ ที่สำคัญคือการพร้อมให้การรับคำปรึกษาอยู่ตลอด
- ครูผู้ประเมิน ครูผู้สอนต้องมีการประเมินผู้เรียนเพื่อสะท้อนการจัดการเรียนการสอนและความรู้ที่ถูกต้องของผู้เรียน
- ครูผู้จัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ หน้าที่สำคัญที่ครูผู้สอนต้องทำเพื่อความสำเร็จของการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และกิจกรรมที่ครูได้เตรียมไว้เพื่อสร้างความรู้แก่ผู้เรียน
- ครูผู้มีส่วนร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้เรียนเป็นบรรยากาศที่ครูต้องลงมือทำในกิจกรรมการเรียนรู้
- ครูผู้ฝึก ครูผู้สอนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนเมื่อมีการเรียนรู้แบบโครงงานหรือเรียนรู้แบบรายบุคคล

ลี ฟลามอนด์ (Flamand, 2016) ได้อธิบายว่า คงเป็นการยากอย่างยิ่งสำหรับการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของครูในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ในแง่มุมหนึ่งแสดงให้เห็นว่าครูเป็น

ผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี, มีความคล่องแคล่วในการใช้คอมพิวเตอร์, มีความกล้าหาญทางการศึกษา แต่ในอีกแง่หนึ่งนั้น ครูก็ถือเป็นผู้ล่าสมัยเนื่องด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ถึงอย่างไรก็ตามสิ่งที่ได้กล่าวถึงก็ยังไม่ถูกต้องเท่าไรนัก ซึ่งครูยังคงต้องมีบทบาทเดิมในเรื่องการอุทิศตนให้กับผู้เรียนเพื่อได้จัดการเรียนการสอนในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญในเทคโนโลยี (emphasis on technology)

การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ต้องเน้นไปที่ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีว่ามีวิธีการใช้ที่ถูกต้องและเหมาะสมอย่างไร ครูผู้สอนจำเป็นต้องสอนผู้เรียนให้ใช้คอมพิวเตอร์ รู้จักวิธีการค้นคว้างานวิจัยทางอินเทอร์เน็ต และเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ด้วยแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ส่งเสริมวิธีการสอนมากกว่าวิธีการสอนแบบเก่า

2. ยึดเป้าหมายเดิมด้วยแหล่งการเรียนรู้ใหม่ (traditional goals with new resources)

เป้าหมายของการศึกษายังคงเป็นแบบเดิม แต่ครูผู้สอนต้องช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ, ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกต่อกระบวนการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนสามารถใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือสร้างความเห็นร่วม (polls) หรือการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลในการทำวิจัย

3. ให้ความสำคัญต่อเทคนิคการเรียนรู้ (emphasis on techniques)

ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นนักวิจัยและมีความเชี่ยวชาญในการวิจัยและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับใช้และทราบถึงวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

4. ครูผู้สอนต้องเป็นพี่เลี้ยง (as mentors)

ผู้เรียนนั้นต้องการพี่เลี้ยงอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะในหรือนอกชั้นเรียน ด้วยโลกแห่งความเป็นจริงประกอบไปด้วยความรุนแรง, ยาเสพติดและอันตรายอื่นๆ ที่ผู้เรียนต้องเผชิญมากกว่าแต่ก่อน ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องเป็นแหล่งเรียนรู้และแนะนำผู้เรียนในชีวิตที่ซับซ้อนในยุคปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนได้ดำเนินชีวิตไปในทิศทางที่ดี

5. ให้ความสำคัญในการกระทำ (emphasis on action)

ด้วยความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ครูผู้สอนควรเตรียมผู้เรียนเข้าสู่โลกแห่งความเป็นจริงให้ผู้เรียนมีพลังอำนาจในการสร้างสรรค์สังคมและโลก ครูผู้สอนไม่เพียงถ่ายทอดความรู้เท่านั้นแต่ต้องให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและมีความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมของโลกอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป บทบาทของครูผู้สอนที่ต้องให้ความสำคัญโดยประเด็นหลัก ประกอบด้วย การเปลี่ยนบทบาทจาก “ผู้สอน” เป็น “ผู้ฝึก” ที่มีหน้าที่ศึกษาผู้เรียนรายบุคคลและคอยให้คำปรึกษา/ คำแนะนำในการเรียนรู้, การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้, การปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอนจากการพูดหน้าชั้นเรียนเป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านโครงงานจากการปฏิบัติจนเกิดเป็นความรู้ และครูผู้สอนต้องบูรณาการทั้งรายวิชาและระหว่างวิชา เพื่อเป็นเครือข่ายทางวิชาชีพที่คอยให้คำปรึกษากันและกันในด้านวิธีการสอนและพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้

1.3.3 สมรรถนะและคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

มีการให้นิยามความหมายของคำว่า “สมรรถนะ” (Competency) หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดจากความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Other Characteristics) ที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้สำเร็จและบรรลุผลสัมฤทธิ์ขององค์กร หรืออาจกล่าวสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึงบุคลิกลักษณะที่ทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีตามเกณฑ์ที่กำหนด และสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้ดีกว่าผู้อื่น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง สมรรถนะหมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ทำให้สามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานในองค์กร ดังนั้นสมรรถนะครู หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะของครูที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการขององค์กรทางการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556)

ในสภาพการณ์ทางการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาพบว่าการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูยังเป็นสิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาค่อนข้างมาก กล่าวกันว่าการพัฒนาครูนั้นนอกจากจะพิจารณาบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงแล้วจะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะครูด้วย สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น แต่การพัฒนาครูที่ผ่านมาประเทศไทยยังประสบปัญหาในด้านการพัฒนาครูบางประการจากผลการศึกษาวิจัยที่ยืนยันว่าการพัฒนาครูยังขาดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเพราะงบประมาณจำกัด ไม่ตรงกับความต้องการของครู และขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนา และยังพบว่าการพัฒนาครูในปัจจุบันยังไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานที่ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานต่างๆ จะจัดโครงการพัฒนาครูเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังซ้ำซ้อน ไม่เป็นระบบ ขาดประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง พบว่าส่วนใหญ่หน่วยงานกลางเป็นผู้จัด วิธีการส่วนใหญ่ใช้การอบรม บรรยาย ประชุมกลุ่มย่อยและสรุปความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ อีกทั้งยังมีผู้เข้าประชุมค่อนข้างมาก และที่สำคัญคือครูต้องละทิ้งการสอนเข้ามารับการอบรมจึงมีค่าใช้จ่าย

สูงและไม่สามารถติดตามผลการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่เห็นผลการพัฒนาความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และไม่สามารถแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้ตรงประเด็น

ดังนั้นเพื่อเป็นการแสวงหามาตรการและแนวทางใหม่ในการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับยุคสมัยของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะทำให้ครูสามารถนำผู้เรียนไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ นำโรงเรียนไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม แสวงหาแนวทางใหม่ในการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับงบประมาณการลงทุนเพื่อมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาโดยต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาครูเป็นประการสำคัญจากการกำหนดเป็นสมรรถนะเชิงวิชาชีพเป็นฐานการพัฒนา (Competency - Based)

การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของครูภายใต้สังคมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ นั้นได้มีการศึกษาวิจัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูในหลายหน่วยงาน ในที่นี้ขอเสนอบทสรุปการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้พัฒนาสมรรถนะและตัวบ่งชี้ของครูไทย โดยแบ่งออกเป็นสมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้

สมรรถนะหลัก (Core Competency) ได้แก่

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
2. การบริการที่ดี
3. การพัฒนาตนเอง
4. การทำงานเป็นทีม
5. จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความสามารถในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การวิเคราะห์สังเคราะห์ภารกิจงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ

สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self-Development) หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองพัฒนางาน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย

สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work) หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทของการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิกตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม

ตัวบ่งชี้ที่ 5 การเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

สมรรถนะที่ 5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีวินัยและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การดำรงชีวิตที่เหมาะสม

สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6

สมรรถนะ คือ

1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
2. การพัฒนาผู้เรียน
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
5. ภาวะผู้นำครู
6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบ การเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การพัฒนาทักษะชีวิตและสุขภาพกาย สุขภาพจิตผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย

ให้แก่ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหาข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/

ประจำวิชา การกำกับดูแลชั้นเรียน/ รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ ประจำวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 3 กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/ รายวิชา

สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis, Synthesis & Classroom Research) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์องค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การวิเคราะห์รายการพฤติกรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การสังเคราะห์รายการพฤติกรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice)

ตัวบ่งชี้ที่ 5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for Improving Pupil Achievement)

สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative - Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยรวมว่าสมรรถนะหลัก (Core Competency) 5 สมรรถนะ และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) 6 สมรรถนะที่กล่าวมานั้น เป็นปัจจัยสำคัญของการนำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างศักยภาพวิชาชีพครูที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท (Context) และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน เป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนาครูยุคใหม่ภายใต้ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่ได้กำหนดไว้เป็นวาระสำคัญในวงการศึกษาไทย

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข ได้กล่าวถึง ครูไทยในศตวรรษที่ 21 ว่า ยังคงเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ และเป็นบุคคลสำคัญต่อการศึกษาของประเทศตลอดกาล ดังนั้นครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะของการเป็นครูมืออาชีพพร้อมกรอบด้วยควมมีจิตวิญญาณของความเป็นครูและสร้างแรงบันดาลใจพัฒนาตนเองให้มีความเป็นครูที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ และยังได้กล่าวถึงทักษะ 7C ที่เป็นองค์ประกอบของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะดังกล่าวนี้เป็นทักษะสำคัญที่ครูต้องปฏิบัติและควรได้รับการพัฒนาเพื่อการเป็นครูมืออาชีพ ได้แก่ทักษะดังนี้ (พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ & พเยาว์ ยินดีสุข, 2557)

1. ทักษะ C1: Curriculum Development (พัฒนาหลักสูตร) (ปฏิบัติตามมาตรา 27, 28 และ 29)
2. ทักษะ C2: Child – Centered Approach (การเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง) (ปฏิบัติตามมาตรา 22, 23, 24 และ 29)
3. ทักษะ C3: Classroom Innovation Implementation (การนำนวัตกรรมไปใช้) (ปฏิบัติตามมาตรา 25 และ 29)
4. ทักษะ C4: Classroom Authentic Assessment (การประเมินตามสภาพจริง) (ปฏิบัติตามมาตรา 26 และ 29)
5. ทักษะ C5: Classroom Action Research (การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน) (ปฏิบัติตามมาตรา 30 และ 29)
6. ทักษะ C6: Classroom Management (การจัดการชั้นเรียน) (ปฏิบัติตามมาตรา 24 (5) และ 29)
7. ทักษะ C7: Character Enhancement (การเสริมสร้างลักษณะ) (ปฏิบัติตามมาตรา 24 (5) และ 29)

การพัฒนาครูไทยในยุคศตวรรษที่ 21 ก็ต้องเป็นการพัฒนาให้ครูไทยมีทักษะ 7C ของครูมืออาชีพควบคู่ไปกับการเป็นครูที่มีจิตวิญญาณ มีคุณธรรมจริยธรรมหรือ Ethics Character และครูต้องเป็นผู้มีสมรรถนะในการใช้คอมพิวเตอร์หรือ Electronics person

ทักษะ 7C สามารถจัดกลุ่มใหม่ได้ดังนี้

ทักษะ C1	เป็น	Curriculum Competency
ทักษะ C2 + C3	เป็น	Instructional Competency
ทักษะ C4 + C5	เป็น	Assessment Competency
ทักษะ C6 + C7	เป็น	Classroom Management Competency

โดยอธิบายรายละเอียดคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของ พิมพ์พันธุ์ เตชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข ได้ตั้งแผนภาพ

$$\begin{aligned} \text{ลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21} &= E^2(\text{CIAC}) \\ &= E_1 \times E_2 (\text{CIAC}) \end{aligned}$$

แผนภาพที่ 9 ลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21

ที่มา: (พิมพ์พันธุ์ เตชะคุปต์ & พเยาว์ ยินดีสุข, 2557)

E_1	Ethics Character (ความเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม)
E_2	Electronic Person (ความเป็นผู้มีสมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์)
C	Curriculum Competency (สมรรถนะด้านพัฒนาหลักสูตร รายวิชา)
I	Instructional Competency (สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน)
A	Assessment Competency (สมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ผู้การทำวิจัยในชั้นเรียน)
C	Classroom Management Competency (สมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวก)

จากแผนภาพที่ 9 ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ไว้อย่างครอบคลุม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ (พิมพ์พันธุ์ เตชะคุปต์ & พเยาว์ ยินดีสุข, 2557)

1. สมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Competency)

สมรรถนะด้านการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การมีความรู้เรื่องหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรระดับต่างๆ ได้รวมทั้งมีความตระหนักและเจตคติเชิงบวกต่อการสร้างหลักสูตรการวิเคราะห์หลักสูตร อันเป็นพื้นฐานสำคัญก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ประเภทต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูควรมีทักษะการสร้างหลักสูตรบูรณาการโดยเฉพาะระดับรายวิชา

การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ (Interdisciplinary Integration หรือ Across Integration) เป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระระหว่างวิชา ตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไปภายใต้หัวข้อเรื่อง, มโนทัศน์และปัญหาเดียวกัน ซึ่งอาจเรียนอีกอย่างว่าเป็นการบูรณาการข้ามวิชา ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้ามศาสตร์

2. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (Instructional Competency)

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมที่บ่งชี้ความสามารถ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่มีอยู่อย่างชำนาญ ความชำนาญในการใช้ความรู้และทักษะที่มีความชำนาญในการจัดการเรียนการสอน โดยกลยุทธ์การสอน หลากหลาย ตลอดจนการใช้สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้ กอปรด้วยการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติเชิงบวกต่อการจัดการเรียนการสอน

3. สมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้สู่การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Assessment Competency)

ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ การทำงาน ปฏิบัติงานและผลผลิต ดังนั้นการวัดประเมินผลจึงต้องเป็นการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง คือ การทำงาน การปฏิบัติงานและผลผลิตที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ในสภาพสอดคล้องกับชีวิตจริง

กระบวนการรวบรวมหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ต่างๆ ตามสภาพจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อระบุและวินิจฉัยปัญหาการเรียนรู้และให้ข้อติชมที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น อันจะนำไปสู่การปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมเรียกว่า การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555)

การประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เน้นการคิดระดับสูง ซึ่งเมื่อพิจารณาการคิดระดับสูง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1. การคิดระดับสูงในลักษณะเป็นการถ่ายโอน ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เป็นต้น 2. การคิดเชิงวิจารณ์ญาณ และ 3. การแก้ปัญหาหรือกระบวนการแก้ไขปัญหา

4. สมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวก (Classroom Management Competency)

สมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวก หมายถึง ลักษณะ และพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงความสามารถ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีอยู่ในการจัดการชั้นเรียน สร้างบรรยากาศเชิงบวก กอปรด้วยความมีลักษณะและเจตคติเชิงบวกต่อการจัดการชั้นเรียน

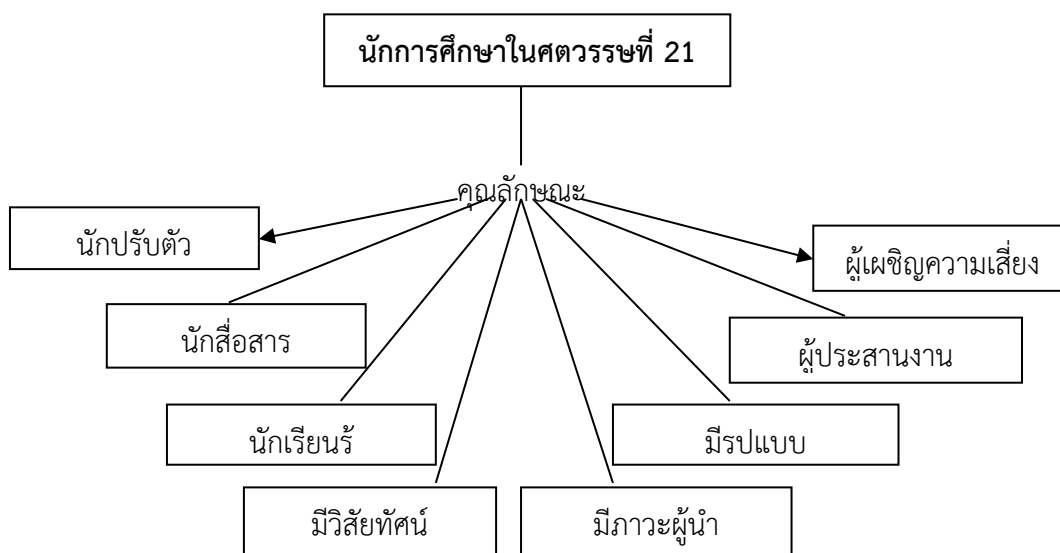
การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ใหม่ทางการศึกษาในปัจจุบัน มีอิทธิพลจากเทคโนโลยีใหม่ๆ อินเทอร์เน็ต เครื่องมือเว็บ 2.0 และเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทำให้ต้องการครูที่เปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้กระจายความรู้ไปเป็นผู้ประพันธ์การเรียนรู้ ช่วยผู้เรียนเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ และเปลี่ยนความรู้เป็นภูมิปัญญาโดยเน้นทักษะ ดังนี้ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556)

- ความร่วมมือเป็นทีม (collaboration)
- การคิดเชิงวิพากษ์ (critical thinking)
- การนำเสนอ (oral communications)
- การเขียน (writing communications)
- การใช้เทคโนโลยี (technology)
- ความเป็นพลเมืองที่ดี (citizenship)
- การเรียนรู้ในอาชีพ (learn about career)
- การมีเนื้อหาความรู้ (content)

นอกจากนั้น ได้อ้างอิงทัศนะของ อเล็กซ์ รากู (Alex Ragone) ว่า ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นผู้นำที่มีความยืดหยุ่น ร่วมมือ ทำวิจัย รู้รูปแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนของตนเอง ใช้รูปแบบการเรียนรู้หลายรูปแบบกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน และอ้างอิงทัศนะของ Churches ที่กล่าวถึงลักษณะ 8 ประการสำหรับครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. สามารถปรับตัว (adapting)
2. มีวิสัยทัศน์ (being visionary) ถึงความต้องการของผู้เรียน
3. ทำงานแบบร่วมมือ (collaborating)
4. กล้าคิดกล้าทำ (taking risks)
5. เรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning)
6. เป็นนักสื่อสาร (communicator)
7. เป็นต้นแบบทางพฤติกรรม (modeling behavior)
8. เป็นผู้นำ (leading)

ลักษณะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 สังกัดได้จากการที่ครูใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องสอนวิธีการหาความรู้, แนวทางการสร้างความรู้มากกว่าการสอนความรู้และเนื้อหาสาระในรายวิชานั้น ดังแผนภาพด้านล่าง

แผนภาพที่ 10 แสดงคุณลักษณะของครูผู้สอน/ นักการศึกษาในศตวรรษที่ 21
ที่มา: ("21st Century Teacher," 2016)

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2559a) ได้ระบุว่าในหลายประเทศได้มีการสำรวจและศึกษาคุณลักษณะของครูสอนดี (Great Teachers) เพื่อเป็นต้นแบบแก่ครูผู้สอนทุกคนว่าควรมีคุณลักษณะที่พึงปฏิบัติอย่างไร และต้องปรับเปลี่ยนให้ทันแก่ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงในด้านใดบ้าง ตัวอย่างเช่น

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แสดงคุณลักษณะ 10 ประการ ของการเป็นครูสอนดี (Great Teachers) ไว้ดังนี้

1. การใส่ใจด้านการสอนและการดูแลผู้เรียน
2. มีการวางเป้าหมายและจุดประสงค์การสอนในแต่ละครั้งอย่างชัดเจนและดำเนินการให้บรรลุผลตามที่ได้วางไว้
3. มีทักษะการจัดการเชิงบวกในห้องเรียน
4. มีทักษะการจัดการห้องเรียนที่ดี
5. การสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครอง
6. มีความคาดหวังต่อผู้เรียนสูง

7. มีความรู้ด้านหลักสูตรและมาตรฐาน
8. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน
9. รักเด็กและรักการสอน
10. ความเป็นมิตรและความวางใจต่อผู้เรียนสูง

โดยคุณลักษณะ 10 ประการของการเป็นครูสอนดีในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประเทศออสเตรเลีย ที่ออกมาประกาศถึงคุณลักษณะของครูสอนดี 10 ประการของรัฐบาลควีนส์แลนด์ ออสเตรเลีย ดังนี้

1. มีทักษะในการอธิบาย
2. รักการพบปะผู้คน
3. มีความกระตือรือร้น
4. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน
5. ความเป็นผู้จัดการ โดยเฉพาะด้านเวลา
6. มีทักษะการทำงานเป็นทีมและความคิดริเริ่ม
7. สามารถรับความกดดันได้ดี
8. มีความอดทนและอารมณ์ขัน
9. รักความยุติธรรม
10. สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้

สำหรับประเทศสิงคโปร์ โดยสำนักงานพัฒนาการศึกษาครูของสิงคโปร์ (Office of Teacher Education, National Institute of Education Singapore) เป็นหน่วยงานจัดการศึกษาและพัฒนาให้แก่ครูและผู้อำนวยการโรงเรียนของสิงคโปร์ และเป็นผู้พัฒนากรอบคุณลักษณะของครูสิงคโปร์ในศตวรรษที่ 21 ที่พึงประสงค์ โดยเน้นการเตรียมและพัฒนาครูใน 3 ด้าน ดังนี้

1. เจตคติและค่านิยม
2. ทักษะ
3. ความรู้

เจตคติและค่านิยม 3 ด้าน		
1. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ▪ ความเห็นอกเห็นใจ ▪ ความเชื่อมั่นที่เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ▪ ความเชื่อมั่นในการพัฒนาเด็กอย่างเต็มศักยภาพ ▪ ความเห็นคุณค่าของความแตกต่างหลากหลาย	2. ลักษณะของครู ▪ มีมาตรฐานสูงในการทำงาน ▪ ความรักในธรรมชาติ ▪ รักการเรียนรู้ ▪ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ▪ มีความปรารถนาอันแรงกล้า ▪ รู้จักปรับตัวและมีความยืดหยุ่น ▪ มีศีลธรรม ▪ ความเป็นมืออาชีพ	3. การช่วยเหลือบุคลากรในวิชาชีพและต่อชุมชน ▪ ทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน ▪ การพัฒนาตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติและระบบพี่เลี้ยง ▪ ความรับผิดชอบต่อสังคม ▪ ความเอื้ออาทร
10 ทักษะ		10 ความรู้
▪ ทักษะการสะท้อนและการคิด ▪ ทักษะด้านการเรียนการสอน ▪ ทักษะด้านการจัดการคน ▪ ทักษะด้านการบริหารจัดการตนเอง ▪ ทักษะด้านการจัดการและการบริหาร ▪ ทักษะด้านการสื่อสาร ▪ ทักษะด้านการประสานงาน ▪ ทักษะด้านเทคโนโลยี ▪ ทักษะด้านนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ▪ ทักษะด้านอารมณ์และสังคม		▪ ตนเอง ▪ ผู้เรียน ▪ ชุมชน ▪ เนื้อหาวิชาที่สอน ▪ วิธีการเรียนการสอน ▪ นโยบายและพื้นฐานด้านการศึกษา ▪ ความรู้พหุวัฒนธรรม ▪ ความตระหนักรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงของโลก ▪ ความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

แผนภาพที่ 11 กรอบคุณลักษณะของครูสิงคโปร์ในศตวรรษที่ 21 ที่พึงประสงค์
ที่มา: (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2559a)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สามารถอธิบายรายละเอียดตั้งแต่ทฤษฎีหลักของการจัดการเรียนรู้และนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยได้แบ่งสัดส่วนความสำคัญตามลำดับ ดังนี้ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้, หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ และกฎหมาย นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

2.1 ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นประเด็นสำคัญที่ครูผู้สอนต้องศึกษาเพื่อหาเลือกสรรวิธีการที่ดีในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ การศึกษาทฤษฎีเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยอิงกับทฤษฎี โดยเปรียบเสมือนเส้นทางที่ครูได้จัดเตรียมเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างประสบการณ์เรียนรู้และทักษะที่มีคุณภาพตามศักยภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้และการสอนร่วมสมัยในศตวรรษที่ 21

2.1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา โดยใช้วิธีการบอกให้จดจำและนำไปท่องจำเพื่อการสอบเท่านั้น แต่การจัดการเรียนรู้เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งซึ่งมีความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น กล่าวคือ วิธีการใดก็ตามที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2553)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ในนานาทัศนะ ดังนี้ ฮูและตันแคน (Hough & Duncan, 1970) ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ผ่านกิจกรรม เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ โดยแบ่งไว้ใน 4 แง่มุม ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) การศึกษาจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน จนถึงการเลือกสรรเนื้อหาที่เหมาะสม
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) การเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์
3. ด้านการวัดผล (Measuring) การเลือกวิธีการวัดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมสามารถวิเคราะห์ผลได้อย่างเป็นรูปธรรม
4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) ความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้

กู๊ด และ แก๊ปปา (Good & Kappa, 1973) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการกระทำเพื่ออบรมสั่งผู้เรียนในสถาบันการศึกษา

ฮิลล์ (Hills, 1982) ได้จำกัดความหมายว่า เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่อาศัย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการหรือวิธีการที่ครูผู้สอนได้นำมาจัด ประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตร/ รายวิชา, มีเทคนิค วิธีการที่ชัดเจน มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์และความไว้วางใจระหว่าง ครูผู้สอนและผู้เรียนในบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

2.1.2 ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้และการสอนร่วมสมัยในศตวรรษที่ 21

ทิตนา แคมมณี (ทิตนา แคมมณี, 2550) ได้อธิบายทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ในยุคช่วงหลังศตวรรษที่ 20 หรือยุคศตวรรษที่ 21 โดยนำเสนอประเด็นสำคัญของทฤษฎีและส่วนที่ เป็นหลักการจัดการเรียนการสอน ทฤษฎีการสอนร่วมสมัยนั้นประกอบไปด้วย

2.1.2.1 ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing Theory)

2.1.2.2 ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences)

2.1.2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

2.1.2.4 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism)

2.1.2.5 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

2.1.2.1 ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล เป็นทฤษฎีที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ โดยให้ความสนใจเกี่ยวกับการทำงานของสมอง ทฤษฎีนี้เริ่ม ได้รับความนิยมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1950 จวบจนปัจจุบัน ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการทำงานของสมอง มนุษย์มีความคล้ายคลึงกับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์

หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวล

ข้อมูล

การจัดการเรียนการสอนแบบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอสิ่งเร้าที่ผู้เรียนรู้จักหรือมี ข้อมูลอยู่ โดยจะช่วยให้ผู้เรียนหันมาใส่ใจและรับรู้สิ่งนั้น จัดสิ่งเร้าในการเรียนรู้ให้ตรงกับ ความสนใจของผู้เรียน สอนให้ฝึกการจำโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย หากต้องการให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหา สารใด ๆ ได้เป็นเวลานาน สาระนั้นจะต้องได้รับการเข้ารหัส (encoding) เพื่อนำไปเข้า

หน่วยความจำระยะยาว วิธีการเข้ารหัสสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การท่องจำซ้ำๆ การทบทวน หรือการใช้กระบวนการขยายความคิด

2.1.2.2 ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences)

ทฤษฎีการเรียนรู้

ผู้บุกเบิกทฤษฎีนี้ คือ ฮาเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Harvard Gardner) จากมหาวิทยาลัย ฮาร์วาร์ด (Harvard University) ในปี ค.ศ. 1983 โดยเขาได้แต่งหนังสือชื่อ “Frame of Mind: The Theory Multiple Intelligences” ซึ่งได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง แนวคิดของเขาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดเกี่ยวกับ “เชาว์ปัญญา” เป็นอย่างมาก และกลายเป็นทฤษฎีที่กำลังมีอิทธิพลอย่างกว้างขวางต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน ทฤษฎีนี้มีความเชื่อพื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการ

✓ **เชาว์ปัญญาของบุคคลมิได้มีเพียงความสามารถทางภาษาและทางคณิตศาสตร์เท่านั้น** แต่ประกอบไปด้วยความฉลาดถึง 8 ด้านด้วยกัน ประกอบด้วย

- เชาว์ปัญญาด้านภาษา (Linguistic intelligence)
- เชาว์ปัญญาด้านคณิตศาสตร์และการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ (Logical mathematical intelligence)
- สถิติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial intelligence)
- เชาว์ปัญญาด้านดนตรี (Musical intelligence)
- เชาว์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ (Bodily kinesthetic intelligence)
- เชาว์ปัญญาด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal intelligence)
- เชาว์ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal intelligence)
- เชาว์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ (Naturalist intelligence)

✓ **เชาว์ปัญญาของแต่ละบุคคลจะไม่อยู่คงที่ในระดับที่ตนมีตอนเกิด แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม**

หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญา

ต้องจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมเชาว์ปัญญาในหลายๆ ด้าน การสอนควรเน้นส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียน ภาควุฒิในเอกลักษณ์ของตนเองและเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่น รวมทั้งเห็นคุณค่าและเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.1.2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองมีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเซวาร์ปัญญาของเพียเจต์และวิกอทกี้ โดยเพียเจต์ได้อธิบายถึงพัฒนาการทางเซวาร์ปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซับและดูดซึม (assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (accommodation) พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและซึมซับข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม หากไม่สามารถสัมพันธ์กันได้จะเกิดภาวะไม่สมดุลเกิดขึ้น (disequilibrium) บุคคลจะพยายามปรับสมดุล (equilibrium) ให้ได้ โดยใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางเซวาร์ปัญญา

ทฤษฎีกลุ่มนี้ถือว่าสมองเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่เราสามารถใช้ในการแปลความหมายของปรากฏการณ์ เหตุการณ์และสิ่งต่างๆ บนโลก ซึ่งแปลความหมายเป็นส่วนตัว (personal) และเป็นเรื่องเฉพาะตัว (individualistic) เพราะการแปลความหมายขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความสนใจและภูมิหลังของแต่ละคน

หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

มุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ (process of knowledge construction) เป้าหมายของการสอนจะเปลี่ยนจากการถ่ายทอดให้ไปสู่การสาธิตกระบวนการแปลและสร้างความหมายที่หลากหลาย ผู้เรียนมีหน้าที่จัดการกระทำกับข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนได้อยู่ในบริบทจริง ครูต้องสร้างบรรยากาศทางสังคมจริยธรรมให้เกิดขึ้น ผู้เรียนได้มีบทบาทอย่างเต็มที่โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ ครูเป็นเพียงผู้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

2.1.2.4 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism)

ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ เช่นเดียวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ซึ่งผู้พัฒนาทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน คือ ศาสตราจารย์ ซีมัวร์ เพเพอร์ท (Seymour Papert) แห่งสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts Institute of Technology)

แนวคิดของทฤษฎีนี้คือ การเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองและด้วยตนเองของผู้เรียน หากผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความคิดและนำเสนอโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน จะทำให้ความคิดนั้นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน (ทิสนา แคมมณี, 2550)

หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

ครูจะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้เรียน เกื้อหนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการประเมินผลนั้นต้องมีทั้งทางด้านผลงานและกระบวนการ ซึ่งสามารถใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การประเมินตนเอง การประเมินโดยครูและเพื่อน การสังเกต การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

2.1.2.5 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

ทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนรู้แบบกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกที่มีความสามารถที่แตกต่างกันประมาณ 3 – 6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม นักการศึกษาที่เผยแพร่แนวคิดนี้ คือ สลาวิน (Slavin) และรอเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบเดิมครูไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนหรือผู้เรียนกับบทเรียน โดยมีผลการวิจัยชัดเจนว่า ความรู้สึกของผู้เรียนต่อตนเอง ต่อโรงเรียน ครูและเพื่อนร่วมชั้น มีผลต่อการเรียนรู้มาก

หลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เน้นให้ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนพึ่งพาอาศัยกัน มีการปรึกษากันอย่างใกล้ชิด มีการสัมพันธ์กัน มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

จากทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ร่วมสมัยข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการเน้นการจัดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองตามความถนัดหรือความสนใจ โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและสังเกตรูปแบบการเรียนรู้และความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดบรรยากาศให้เหมาะสมและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.2 หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนรู้

สำหรับหลักการสร้างผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจให้มาก ว่าสิ่งที่ครูควรปฏิบัติประกอบไปด้วยสิ่งใดบ้าง เพราะการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะส่งเสริมและมีวิธีการสร้างผู้เรียนด้วยวิธีต่างๆ และหนึ่งหลักการสร้างการเรียนรู้แก่ผู้เรียนที่ตัวครูต้องมนั้น ได้ถูกสรุปโดย (วันวิสาข์ เคน, 2556) ว่า หลักการเรียนรู้เจ็ดประการมาจากมุมมองเชิงพัฒนาการและเชิงองค์รวม กล่าวอีกอย่างคือ เริ่มต้นจากการรับรู้ (ก) การเรียนเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต้องเผชิญกระบวนการพัฒนาด้านอื่นๆ ในชีวิต และ (ข) ผู้เรียนไม่ได้มาเข้าชั้นเรียนพร้อมด้วยทักษะ ความรู้และความสามารถต่างๆ เท่านั้น หากแต่ยังมีประสบการณ์ทางสังคมทางอารมณ์ติดมาด้วย ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้มีอิทธิพลต่อค่านิยมของผู้เรียน ทักษะต่อตนเองและ

ผู้อื่นและความใส่ใจที่มีต่อการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ ในส่วนที่สอดคล้องกับมุมมองแบบองค์รวมนี้ ซึ่งอธิบายผ่านเจ็ดหลักการ ดังนี้

1. ความรู้เดิมของผู้เรียนอาจช่วยเสริมส่งหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

ผู้เรียนเข้ามาเรียนพร้อมกับความรู้ ความเชื่อและทัศนคติที่ได้รับมาจากวิชาอื่นๆ และจากชีวิตประจำวัน เมื่อผู้เรียนนำความรู้มาใช้ในชั้นเรียน ความรู้เหล่านี้ก็ส่งอิทธิพลต่อวิธีที่ผู้เรียนกรองและตีความสิ่งที่กำลังเรียนรู้ ถ้าความรู้เดิมของผู้เรียนแน่นและถูกต้อง และนำมาใช้งานในเวลาที่เหมาะสม ความรู้เดิมเหล่านี้ก็จะเป็กรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างองค์ความรู้ใหม่ อย่างไรก็ตาม เมื่อความรู้เดิมเฉื่อยงาน ไม่เพียงพอสำหรับใช้ทำงาน และนำมาใช้งานอย่างไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้อง ก็อาจแทรกแซงหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้

2. วิธีที่ผู้เรียนจัดระเบียบความรู้มีอิทธิพลต่อการเรียนและการนำความรู้ไปใช้

ผู้เรียนมักเชื่อมโยงความรู้ในแต่ละเรื่องเข้าด้วยกันโดยธรรมชาติ เมื่อการเชื่อมโยงดังกล่าวทำให้เกิดโครงสร้างความรู้ที่จัดระเบียบอย่างถูกต้องแม่นยำและมีความหมาย ผู้เรียนก็จะสามารถดึงความรู้มาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้าม เมื่อเชื่อมโยงความรู้ไว้อย่างไม่ถูกต้องแม่นยำหรือแบบสุ่มๆ ผู้เรียนก็อาจจะไม่สามารถดึงความรู้มาใช้ได้อย่างเหมาะสมได้

3. แรงจูงใจของผู้เรียนกระตุ้นให้เกิด ชี้นำ และเกื้อหนุนการกระทำเพื่อเรียนรู้

แรงจูงใจจะมีบทบาทสำคัญในการชี้นำทิศทาง ความเข้มข้น ความไม่ลดละ และคุณภาพของพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนพบคุณค่าของเป้าหมายหรือกิจกรรมการเรียนรู้ คาดว่าตนจะบรรลุผลการเรียนได้สำเร็จตามที่ปรารถนา และรับรู้ว่าคุณภาพแวดล้อมเกื้อหนุน ผู้เรียนก็มักมีแรงจูงใจอย่างมากให้เรียนรู้

4. เพื่อพัฒนาความสันทัด ผู้เรียนต้องมีทักษะประกอบต้องหัดบูรณาการทักษะดังกล่าวและรู้ว่าเมื่อใดควรประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนมา

ผู้เรียนจะต้องพัฒนาไม่เพียงแต่ทักษะประกอบและความรู้ที่จำเป็นในการทำงานที่ซับซ้อนเท่านั้น หากแต่ยังต้องฝึกการผสมรวมและบูรณาการทักษะประกอบและความรู้ดังกล่าวเพื่อพัฒนาความคล่องแคล่วและความเป็นอัตโนมัติให้มากยิ่งขึ้นด้วย ในท้ายที่สุด ผู้เรียนก็ต้องเรียนรู้ว่าควรประยุกต์ใช้ทักษะและความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปนั้นอย่างไรและเมื่อใด ในฐานะครูผู้สอน เรื่องสำคัญคือต้องพัฒนาความสำนึกถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวของความสันทัด เพื่อจะได้ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. การเรียนรู้ต้องอาศัยทั้งการฝึกฝนที่มุ่งเป้าหมายและผลป้อนกลับที่มุ่งเป้าหมาย

การเรียนรู้และสมรรถนะจะได้รับการส่งเสริมอย่างดีที่สุดเมื่อผู้เรียนใส่ใจเข้าร่วมในการฝึกฝนปฏิบัติที่เน้นจุดมุ่งหมายหรือเน้นเกณฑ์อันจำเพาะเจาะจง และเป็นการฝึกฝนที่ตั้งเป้าไว้ ณ ระดับ

ความท้าทายที่เหมาะสม รวมทั้งมีปริมาณและความถี่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามเกณฑ์ ประเมินสมรรถนะ การฝึกฝนปฏิบัติจะต้องควบคู่ไปกับผลป้อนกลับที่สื่อสารแจ้งชัดเกี่ยวกับสมรรถนะ ต่างๆ ของผู้เรียนตามที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์เป้าหมายจำเพาะ อีกทั้งผลป้อนกลับนั้นต้องให้ข้อมูลที่จะ ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาก้าวหน้าไปบรรลุผลตามเกณฑ์ดังกล่าว ตลอดจนต้องให้ผลป้อนกลับดังกล่าวแก่ ผู้เรียนอย่างทันการณ์และมีความถี่ที่เหมาะสมที่จะทำให้ผลป้อนกลับดังกล่าวเกิดประโยชน์

6. พัฒนาระดับปัจจุบันของผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบรรยากาศทางสังคม ทางอารมณ์และทาง สติปัญญาของรายวิชา ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้

ผู้เรียนไม่เพียงมีเซาว์ปัญญา แต่ยังมีสังคมและมีอารมณ์ด้วยและผู้เรียนยังคงอยู่ช่วงกำลัง พัฒนาทักษะทางเซาว์ปัญญา ทางสังคม และทางอารมณ์ แม้เราจะไม่สามารถควบคุม กระบวนการพัฒนาได้แต่เราก็สามารถหล่อหลอมลักษณะในด้านต่างๆ ของชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อ พัฒนาการของผู้เรียนได้ ทั้งลักษณะทางด้านปัญญา ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ตลอดจนลักษณะ ทางด้านกายภาพของชั้นเรียน ที่จริงงานศึกษาวิจัยมากมายหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าบรรยากาศที่ ผู้สอนสร้างขึ้นมีนัยอันส่งผลต่อผู้เรียน บรรยากาศที่ไม่ดีอาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และสมรรถนะ แต่บรรยากาศที่ดีสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

7. เพื่อให้เป็นผู้เรียนที่กำกับตนเองได้ ผู้เรียนต้องรู้จักประเมินความต้องการของงาน ประเมิน ความรู้และทักษะของตนเอง วางแผนแนวทางตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับยุทธศาสตร์ของตนไป ตามที่จำเป็น

ผู้เรียนอาจใช้กระบวนการเชิงอภิปราย (Metacognitive Processes) ในการกำกับควบคุม การเรียนรู้ของตน กล่าวคือ ประเมินงานที่จะทำหรือกำลังทำ ประเมินจุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง วางแผนแนวทางของตน ประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์ต่างๆ และใคร่ครวญทบทวนว่าแนวทางที่ตนเลือกใช้ นั้นใช้งานได้ดีมากน้อยเพียงใด แต่น่าเสียดายที่ตามธรรมชาติแล้วผู้เรียนมักไม่รู้จักใช้กระบวนการ เหล่านี้แล้ว ก็จะเกิดนิสัยทางปัญญาที่ไม่เพียงแต่ปรับปรุงสมรรถนะให้ดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังทำให้เป็น ผู้เรียนรู้ที่ประสิทธิผลยิ่งขึ้นด้วย

ทศนา แคมมณี ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยอ้างถึง หลักการและกระบวนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีมีหลากหลายวิธีตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้บัญญัติไว้เพื่อช่วยแก้ปัญหาและปฏิรูปการจัด การศึกษาไทย โดยเฉพาะหลักการบูรณาการ, หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง, หลักจริยธรรม และหลักการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญนั้นสามารถทำได้หลายวิธีที่แตกต่างกัน แม้ว่าวิธีการจะแตกต่างกัน แต่หากวิธีการและ กระบวนการนั้นช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้จนเกิดความเข้าใจที่แท้จริง ก็ถือ

ว่าการสอนนั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) โดย ทิศนา แชมมณี ได้นำเสนอวิธีการสอน ไว้ดังนี้ (ทิศนา แชมมณี, 2550)

1. แบบเน้นผู้เรียน

1.1 การจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ (Individualized Instruction)

การจัดสภาพการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด แบบการเรียนรู้

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง (Self – Directed Learning)

การให้โอกาสผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ ที่ครอบคลุมการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตน การตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การเลือกวิธีเรียนรู้ การแสวงหาแหล่งความรู้ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินตนเอง โดยครูก่ออยู่ในฐานะกัลยาณมิตร

2. แบบเน้นความรู้

2.1 การจัดการเรียนรู้แบบจริง (Mastery Learning)

กระบวนการในการดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคน ซึ่งมีความสามารถและสติปัญญาแตกต่างกัน สามารถเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

2.2 การจัดการเรียนการสอนแบบรับประกันผล (Verification Teaching)

การจัดสภาพการณ์การเรียนการสอนที่ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์ ที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้เรียนเกิดความรู้ตามที่กำหนดหรือไม่

2.3 การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นโน้ตทัศน์ (Concept – Based Instruction)

การวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยระบุโน้ตทัศน์หรือความคิดรวบยอดที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ

3. แบบเน้นประสบการณ์

3.1 การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning)

การดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และนำความรู้ที่ได้มา โดยการสังเกตมาไตร่ตรองร่วมกันจนเกิดเป็นความคิดรวบยอด

3.2 การจัดการเรียนรู้แบบรับใช้สังคม (Service Learning)

การดำเนินการลักษณะนี้ต้องให้ผู้เรียนเข้าไปสำรวจชุมชนในความต้องการ และวางแผนดำเนินการ ให้ลงมือปฏิบัติและนำประสบการณ์ที่ได้รับจากชุมชนมาไตร่ตรองเพื่อได้เป็นความคิดรวบยอด ที่สามารถนำไปทดลองหรือใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

3.3 การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning)

การจัดการเรียนรู้และสภาพโดยให้ผู้เรียนเข้าไปเผชิญสถานการณ์จริง ร่วมแสวงหาความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา

4. แบบเน้นปัญหา

4.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Instruction)

ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์จริง เพื่อฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาาร่วมกัน

4.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project – Based Learning)

จัดสภาพการเรียนในความต้องการที่ผู้เรียนสนใจ โดยมีการวางแผน การดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูล สรุปและวิเคราะห์ผล จากนั้นสรุปความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ทั้งหมด

5. แบบเน้นทักษะกระบวนการ

5.1 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการสืบสอบ (Inquiry – Based Instruction)

การสอนให้ผู้เรียนเกิดคำถาม เกิดการคิดและแสวงหาความรู้ นำมาสรุปเพื่อเป็น ความรู้ที่เกิดจากความสงสัยและค้นหาด้วยทักษะการค้นคว้าความรู้

5.2 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการคิด (Thinking – Based Instruction)

การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิดต่อยอดจากความคิดเดิม หรือการคิดขยายอย่าง ต่อเนื่อง

5.3 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process – Based Instruction)

การดำเนินการเรียนการสอนโดยที่ผู้สอนให้ผู้เรียนทำงาน/ กิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งสอน/ ฝึก/ แนะนำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีควบคู่ไปกับการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์

5.4 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการวิจัย (Research – Based Instruction)

สภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัย เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ โดยอาจใช้การประมวลผลงานวิจัยประกอบการสอน เนื้อหาสาระ

5.5 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Instruction Emphasizing Learning Process)

การจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนดำเนินการหาความรู้ด้วย ตนเอง ผู้สอนช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความใฝ่รู้

6. แบบเน้นการบูรณาการ

การนำเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกันมาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกันและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในลักษณะองค์รวม

การบูรณาการเนื้อหาสาระ สามารถทำได้หลายลักษณะ ดังนี้

- การบูรณาการภายในวิชา (intradisciplinary) การนำเนื้อหาสาระในวิชาเดียวกันหรือกลุ่มประสบการณ์เดียวกันมาสัมพันธ์กัน

- การบูรณาการระหว่างวิชา (interdisciplinary) การนำเนื้อหาสาระของหลายวิชา มาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน

โดยสรุป หลักการจัดการเรียนรู้ให้เน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้มีการจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยปัญหาเป็นฐาน, ประสบการณ์, ทักษะทางสังคม, กระบวนการกลุ่มและการบูรณาการ เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขท่ามกลางโลกแห่งความเป็นจริง

2.3 กฎหมาย นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการกำหนดกฎหมายหรือนโยบายทางด้านการศึกษ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างผลผลิตเพื่อการพัฒนาชาติในทิศทางเดียวกัน ตั้งแต่การตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และมีการปรับปรุงเพิ่มเติมตามยุคสมัยทั้งฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 และเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 แต่หลักการจัดการเรียนรู้ก็ยังคงมีหลักการและจุดมุ่งหมายเดียว สำหรับสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาหลักสูตรจนออกมาเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายในลำดับต่อไป ดังนี้

2.3.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545)

ในหมวดที่ 1 บททั่วไป เป็นเรื่องความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 หลักการจัดการศึกษา

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (Education for All)
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education)
- (3) พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีหลักการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู คุรุศาสตร์ และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คุรุศาสตร์และบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาครู คุรุศาสตร์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

สำหรับหมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่ครูผู้สอนทุกคน ดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

2.3.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้อารมณ์และการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

สำหรับนโยบายของหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับได้มุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยครูผู้สอนต้องฝึกทักษะกระบวนการสร้างความรู้จากประสบการณ์และบริบทในสภาพสังคม โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา สำหรับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องให้มีรูปแบบที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ทั้ง

ภายในและภายนอกห้องเรียน ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาปัจจุบันได้กำหนดหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและให้ครูผู้สอนเลือกสรรวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือใช้โครงการในการสร้างความรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดองค์ความรู้และทักษะต่างๆ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยปัจจัยหลายด้านทั้งเทคโนโลยี รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนและความก้าวหน้าในทุกด้าน ซึ่งครูผู้สอนต้องปรับตนเองให้ทันต่อยุคสมัย โดยความเป็นจริงแล้วมนุษย์ทุกคนมีความสามารถจะก้าวไปสู่ความสำเร็จและต้องการที่จะปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ การพัฒนาตนเองจึงเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทั้งมวลและถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการต่อไปตราบดีที่ยังไม่หยุดทำงาน เพราะเป้าหมายหลัก คือ ความสุข การกินดีอยู่ดี ความสำเร็จในหน้าที่การงานและการได้รับการยกย่องจากสังคม การพัฒนาตนเองเป็นสิ่งที่ทุกคนรวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการ ดังนั้นการที่บุคคลเรียนรู้และปรับปรุงตนเองให้มีความเจริญงอกงามมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองอยู่เสมอ นั้น ก็เพื่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตนเอง และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในสิ่งที่ต้องการนั่นเอง (นิตยา กัณณิกาภรณ์, 2553)

3.1 ด้านแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตและเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของมนุษย์ ในทางเดียวกันนี้แรงจูงใจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่นกัน ซึ่งมีนักการศึกษาได้แสดงทัศนะที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจไว้ดังนี้

เฮอ์ชเบิร์ก (Frederick Herzberg) นักการศึกษาชาวอเมริกัน ผู้คิดค้นทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ 2 ปัจจัย ที่ได้รับการยอมรับเป็นที่กว้างขวาง ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ได้แก่ (นิตยา กัณณิกาภรณ์, 2553)

1. ปัจจัยตัวกระตุ้น (Motivator Factors) มีลักษณะสัมพันธ์กับเรื่องของงานโดยตรงทำให้คนทำงานมีความรู้สึกพอใจในงาน มีความรู้สึกในด้านดี ปัจจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่โดยคนจะถูกจูงใจให้เพิ่มผลผลิตให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจัยตัวกระตุ้นประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการ ดังต่อไปนี้

1.1 ความสำเร็จของงาน

1.2 การได้รับความยอมรับนับถือจากผู้อื่น

1.3 ความรับผิดชอบ

1.4 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานและลักษณะของงานที่ทำ

1.5 ลักษณะงานที่น่าสนใจ

1.6 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต

2. ปัจจัยค่าจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดความไม่พอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ ปัจจัยนี้ทำหน้าที่ค่าจุนป้องกันการเกิดความท้อถอย รู้สึกไม่อยากทำงาน ปัจจัยค่าจุนมี 10 ประการ ดังต่อไปนี้

2.1 เงินเดือน ค่าตอบแทนในการทำงาน

2.2 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา

2.4 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

2.5 สถานภาพทางสังคม

2.6 การปกครองบังคับบัญชา

2.7 นโยบายและการบริหาร

2.8 สถานภาพการทำงาน

2.9 ความเป็นอยู่ส่วนตัว

2.10 ความมั่นคงในการทำงาน

สมพร สุทัศนีย์ กล่าวว่า การจูงใจเป็นการกระตุ้นบุคคลให้มีความกระตือรือร้นในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ทั้งพฤติกรรมทางสังคมและพฤติกรรมการทำงาน โดยเฉพาะองค์การซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำ เป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการจูงใจผู้ร่วมงานเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะมนุษย์จะทำงานตามความสามารถหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับความเต็มใจ ความกระตือรือร้นในการทำงาน การจูงใจเป็นการสนองความต้องการของบุคคล (สมพร สุทัศนีย์, 2542)

สิริวรรณ สังข์ตระกูล กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นพฤติกรรมในตัวบุคคลซึ่งถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าให้แสดงพฤติกรรม ความสามารถหรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกมาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ แรงจูงใจจะมีทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก บุคคลที่มีแรงจูงใจภายในจะมีความสุขที่ได้กระทำการต่างๆ เพราะมีความพึงพอใจโดยตัวของเขาเองไม่ได้หวังรางวัลหรือค่าชม ส่วนบุคคลที่มีแรงจูงใจภายนอก จะทำอะไรต้องได้รับการยอมรับจากผู้อื่น หวังรางวัลหรือผลตอบแทน (สิริวรรณ สังข์ตระกูล, 2554)

บราวน์ กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นความคิดซึ่งเป็นแรงขับอยู่ภายใน ซึ่งประกอบไปด้วยอารมณ์ ความปรารถนาซึ่งเป็นสาเหตุให้คนแสดงพฤติกรรมออกมาซึ่งมีปริมาณมากน้อยไม่เท่ากัน (H. Douglas Brown, 1980)

วูลฟอ์ค กล่าวว่า การจูงใจเป็นภาวะภายในของบุคคลที่ถูกกระตุ้นให้กระทำพฤติกรรมอย่างมีทิศทางและต่อเนื่อง (ซูชาติ โชติเสน, 2551)

แรงจูงใจมีความหมายโดยรวมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ท้าทายหรืออาการ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองหรือด้วยรางวัลต่างๆ ซึ่งแรงจูงใจมีทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก สำหรับบุคคลที่มีแรงจูงใจภายในจะส่งผลให้กระทำหรือแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาเองอย่างมีความสุข โดยปราศจากความต้องการรางวัลหรือคำชมเชย

นอกจากนั้นแรงจูงใจมีองค์ประกอบสำคัญที่แสดงถึงลำดับของกระบวนการที่เกิดขึ้นในมนุษย์ทุกคน ดังนี้

เทพพนม เมืองแมน กล่าวว่า แรงจูงใจประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันและเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ดังนี้ (สิริวรรณ สังข์ตระกูล, 2554)

1. ความต้องการ (Needs) คืออธิบายความต้องการที่ดีที่สุด คือ ความไม่พอเพียง (Deficiency) หากมองในภาวะสมดุลของมนุษย์เรา ความต้องการเกิดขึ้นเมื่อเกิดการไม่สมดุลทางร่างกายหรือจิตใจ

2. แรงขับ (Drive) จะถูกสร้างขึ้นเพื่อบรรเทาความต้องการให้ลดน้อยลง เราอาจให้ความหมายของแรงขับง่ายๆ ว่า การไม่พอเพียงกับทิศทาง (Deficiency with Direction)

3. เป้าหมาย (Goals) จุดสุดท้ายของวงจรการจูงใจ คือ เป้าหมายที่ใช้ในวงจรการจูงใจ หมายความว่าถึงสิ่งที่จะเป็นอะไรก็ได้ที่บรรเทาความต้องการ และลดแรงขับให้น้อยลงได้ ดังนั้นการได้รับเป้าหมายอันหนึ่ง จะหมายถึงการทำให้สถานภาพด้านร่างกายหรือจิตใจฟื้นฟูสู่สภาพที่มีความสมดุล และจะลดหรือขจัดแรงขับให้หมดไป แรงจูงใจจึงเป็นส่วนสำคัญในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า แรงจูงใจจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีความต้องการเพื่อได้มาซึ่งบางสิ่งหรือเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จึงเกิดแรงกระตุ้นหรือแรงขับในการแสดงพฤติกรรม หาดหนทางเพื่อบรรลุเป้าหมายที่คาดหวัง รางวัล คำชมเชย ความสำคัญของแรงจูงใจสามารถส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กร มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งยังทำให้ครูผู้สอนเกิดแรงกระตุ้นปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิบสัน ไอแวนซ์วิชและดอนเนลลี กล่าวว่า มีตัวแปรต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ระดับของความไม่ฝัน ภูมิหลังของแต่ละคน รวมทั้งผลตอบแทนที่จะได้รับ มีผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละคน แต่สิ่งสำคัญเพื่อกระตุ้นให้บุคคลมีความพยายามในการทำงานและผลลัพธ์ของการทำงานนั้น การจูงใจได้รับผลดีกว่าการไม่ได้รับการจูงใจ (Gibson, Ivancevich, & Donnelly, 1982)

นรา สมประสงค์ กล่าวว่า การที่บุคคลจะทำงานเต็มความสามารถหรือศักยภาพของตนหรือไม่นั้นมักจะขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีความเต็มใจที่จะทำงานแค่ไหน ถ้าเขามีความพอใจในงานหรือ

มีสิ่งจูงใจที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมจึงเป็นสิ่งดึงดูดความรู้สึกและจิตใจของผู้ที่ทำงานให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กรที่ตนทำงานอยู่ (นรา สมประสงค์, 2536)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการสร้างแรงจูงใจเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอนที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ แต่ในขณะเดียวกันครูก็ต้องได้รับการจูงใจเพื่อปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความสุข หรือได้รับการสร้างให้เกิดแรงขับเพื่อแสดงศักยภาพที่ตนเองมีให้เต็มที่ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานทุกระดับที่จะต้องหาวิธีการจูงใจ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้แสดงพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีแรงจูงใจจากภายในเนื่องจากเกิดจากความต้องการทำด้วยตนเอง ไม่หวังซึ่งผลประโยชน์ รางวัลและคำชมเชย เมื่อบุคคลเกิดแรงจูงใจขึ้นจะแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทางและความต่อเนื่องจนกระทั่งบรรลุความสำเร็จสมดังตั้งใจ

3.2 ด้านการพัฒนาตนเอง

ในภาวะที่อาชีพครูประสบกับวิกฤตที่อยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงครูจำเป็นต้องเร่งพัฒนาตนเอง มากกว่าการรอรับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด ครูควรจะได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้พร้อมสำหรับวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงและภาวะวิกฤต ศรัทธาในวิชาชีพ เพื่อให้ทุกคนมองเห็นว่าอาชีพครูยังเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ยังมีความจำเป็นต่อสังคม ในฐานะที่เป็นวิชาชีพที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพต่อไปในอนาคต (รุ่ง แก้วแดง, 2542) และพระธรรมปิฎก ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาว่า การศึกษาในอดีตเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาจากหนังสือสู่นักเรียน อยู่เฉพาะแต่ในห้องและท่องจำแต่ในตำราทำให้ผู้เรียนขาดวิจรรณญาณ ขาดการนำประสบการณ์มาสังเคราะห์ วิเคราะห์เป็นปัญหา เป็นความรู้ที่แยกคายขึ้น ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพที่จะสามารถใช้ในกระบวนการ การเรียนรู้ที่ได้ร่ำเรียนมาหรือศึกษาจากแหล่งวิทยาการต่างๆ ที่จะพัฒนามิติทางกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคมให้กับผู้เรียนให้เข้มแข็งทุกด้านพร้อมๆ กันไป โดยการศึกษาจากการสัมผัสปฏิบัติจริง จากการได้คิด และจากการเจริญสติ ต้องรู้จักพัฒนาผู้เรียนให้เกิดโยนิโสมนสิการ คือ เกิดปัญญา รู้จักวิจิตรหรือคิดเป็น รู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามสภาวะ ตามเหตุปัจจัย รู้จักแยกแยะสืบค้น ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาและนำพาตนเองไปสู่ความสุขในที่สุด (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2541) ซึ่ง ชำนาญ วิริยะกุล ได้อธิบายถึงบทบาทของครูที่ต้องพัฒนา ต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้บอกความรู้มาเป็นนักจัดการ ดังนี้ (ชำนาญ วิริยะกุล, 2541)

1. เป็นนักวางแผน โดยช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักวางแผนการเรียนและวางแผนชีวิตของตนเองอย่างเหมาะสม
2. เป็นนักจัดการ โดยใช้ความรู้ความสามารถทางการจัดการ เพื่อจัดกระบวนการการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

3. เป็นนักอำนวยการประโยชน์โดยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น

4. เป็นนักวิจัยโดยสามารถศึกษาหาความรู้ ถึงกระบวนการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนเติบโตศักยภาพด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นใหม่

สอดคล้องกับที่ อมรา รสสุข ได้แสดงความเห็นไว้ว่า “คนไทยในอนาคตจำเป็นต้องมีทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่างจากในปัจจุบัน ผู้ที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะดังกล่าวให้แก่เยาวชนคือครู แต่การที่ครูจะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นเหล่านั้นเสียก่อน” ซึ่งได้แก่ (อมรา รสสุข, 2541)

1. ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ตามความสนใจสามารถถ่ายทอดทักษะเหล่านั้นให้กับนักเรียนได้

2. ทักษะความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่จะใช้สื่อสารกับชาวต่างชาติ

3. มีความสนใจใฝ่รู้ ถึงแหล่งสรรพวิทยาการต่างๆ รู้จักขวนขวายหาความรู้ตลอดเวลาเพื่อท้าทายโลกการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดทักษะดังกล่าว รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความพร้อมสำหรับสังคมอนาคต ภารกิจเหล่านั้นถือเป็นหน้าที่ ซึ่งคนเป็นครูไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ดังนั้นการพัฒนาตนเองนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการพัฒนาตนเองเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทั้งปวง โดยเฉพาะในวิชาชีพครูที่มีหน้าที่จะต้องไปพัฒนาคน การที่ครูจะไปพัฒนาผู้เรียนได้ ครูต้องพัฒนาตนเองก่อน ต้องประพฤติตนเป็นคนดีและตั้งอยู่ในความดีเสียก่อนเหมือนดังพุทธสุภาษิตที่ว่า “ย ถาวาที ต ถา การี” แปลว่า “สอนเช่นใดพึงทำเช่นนั้น” ถ้าบุคคลใดมีจิตมุ่งมั่นทุ่มเทให้กับการพัฒนาตนเอง ก็สามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นได้ว่า ผู้นั้นจะมีความเจริญก้าวหน้าประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาหน่วยงานสร้างสรรค์พัฒนาสังคมโดยรวม (นิตยา กัณณิกาภรณ์, 2553)

จากแนวคิดของนักเรียนการศึกษาที่ได้กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าการพัฒนาตนเองเป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เปิดรับเทคโนโลยีใหม่ๆ และก้าวทันความรู้ มีลักษณะนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล เช่น ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์, ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ถอดลักษณะครูผู้สอนในยุคอดีตที่ความรู้อยู่เพียงในตำราและถ่ายทอดเพียงการท่องจำ ให้เป็นครูนักวางแผน นักจัดการ นักวิจัย ครูที่ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

3.3 ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

ผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนเพื่อให้ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อที่ผู้เรียนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้จะขอยกเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน

2. ผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกและจัดการให้การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลาและทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลทุกฝ่ายในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

เข้มทอง ศิริแสง กล่าวว่า บทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษามี 5 ประการ คือ เป็นผู้จัดระบบการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้สนับสนุนระบบการจัดการเรียนรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้นิเทศและเป็นผู้กำกับติดตามประเมินผล ดังนี้ (เข้มทอง ศิริแสงเลิศ, 2555)

1. บทบาทผู้จัดระบบการจัดการเรียนรู้ ในการบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีบทบาทในการจัดระบบการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

- 1.1 กำหนดนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 1.2 จัดโครงสร้างการจัดระบบการเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติ ด้วยการจัดหน่วยงานเพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้
- 1.3 จัดบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งต่างๆ ตามความสามารถและความถนัด
- 1.4 กำหนดช่องทางในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานต่างๆ

2. บทบาทผู้สนับสนุนการจัดระบบการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนระบบการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

- 2.1 จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.2 พัฒนาผู้สอนให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน
- 2.3 พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ให้มีความสามารถและเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพของตน
- 2.4 ส่งเสริมให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน
- 2.5 จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. บทบาทผู้อำนวยการความสะอาด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ดังนี้

3.1 จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3.2 จัดหาแหล่งเรียนรู้ แหล่งวิทยากรและปราชญ์ท้องถิ่นและชุมชน

3.3 จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเอื้อต่อการเรียนรู้

3.4 ประสานกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

4. บทบาทผู้นิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทเป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนการสอน โดยการดำเนินการต่างๆ ดังนี้

4.1 ดำเนินการนิเทศและสร้างความตระหนักให้แก่ผู้สอน เพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทผู้สอนมาเป็นผู้วางแผนการเรียนรู้ ผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้และผู้จัดการเรียนรู้

4.2 วางแผนการนิเทศร่วมกับผู้สอน

4.3 จัดให้มีกิจกรรมนิเทศเพื่อพัฒนาผู้สอนตามความต้องการและความสมัครใจ

5. บทบาทผู้กำกับ ติดตาม ประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทเป็นผู้กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ คือ

5.1 วางแผน กำกับ ติดตาม ประเมินผล และสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบ

5.2 กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประเมินผล

5.3 ดำเนินการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

จิราภา เพียรเจริญ กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องเป็นผู้จัดระบบการจัดการเรียนรู้ สนับสนุน อำนาจความสะอาด นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จ ได้ด้วยความรู้ ความเข้าใจ ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา (จิราภา เพียรเจริญ, 2556)

โดยสรุปนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ร่วมลงมือวางแผน กำกับ ติดตามและประเมินผลในการดำเนินการของครูผู้สอน อีกทั้งต้อง สนับสนุนการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

3.4 ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้

ครูผู้สอนต้องสร้างเครือข่ายของครูด้วยกันเอง เพื่อได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของกันและกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงแบบนี้ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนจากการบอกความรู้ มาเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน สร้างความสนุกในการเรียน เน้นออกแบบโครงการหรือสภาพการทำงานเสมือนจริง ให้ผู้เรียนได้แบ่งกลุ่มลงมือทำเพื่อเรียนรู้จากการปฏิบัติ ครูผู้สอนชวนผู้เรียนได้ร่วมกันทบทวนสิ่งที่ทำว่า ได้เรียนรู้สิ่งใดบ้างหรือฝึกทักษะอะไร เชื่อมโยงสิ่งที่รู้ด้วยการทำกับทฤษฎีที่มีคนสร้างไว้ เข้าถึงซึ่งความรู้จริงมิใช่แค่ท่องจำตำราอย่างที่เคยเป็น

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูผู้สอน เปลี่ยนห้องสอนเป็นห้องเรียนรู้ ไม่ใช่เรื่องง่ายที่ครูผู้สอนจะเปลี่ยนแปลงบทบาทได้ การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้ครูผู้สอนได้มารวมกันเป็นชุมชน เครือข่าย ยกกระตือรือร้นตนเองเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงตนเอง เปลี่ยนแปลงห้องสอน ปฏิรูปการศึกษาจากห้องเรียนที่เล็กที่สุด แต่ก็ถือเป็นจุดสำคัญที่สุดที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียน สร้างการเปลี่ยนแปลงให้การเรียนรู้ของผู้เรียนได้เกิดขึ้นทันที โดยครูผู้สอนต้องกระทำเองและเรียนรู้ร่วมกัน เช่นเดียวกับการฝึกฝนสร้างทักษะของผู้เรียนด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2559d) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของนักวิชาการต่างประเทศ ที่ได้ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

เซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni, 1994) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นสถานที่สำหรับปฏิสัมพันธ์เพื่อลดความโดดเดี่ยวของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของโรงเรียนในการทำงาน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน หรืองานวิชาการโรงเรียน

ฮอด (Hord, 2016) ได้มองในมุมเดียวกันว่า การรวมตัวกันดังกล่าวมีนัยยะแสดงถึงการเป็นผู้นำร่วมกันของครูผู้สอน หรือเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเป็น “ประธาน” ในการเปลี่ยนแปลง

ดูฟัวร์ (DuFour, 2007) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ว่าไม่ใช่ หลักสูตรหรือโปรแกรม แต่เป็นแนวทางที่ทรงพลังที่สามารถเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้นได้ในทุกระดับ โดยมีวิธีการให้ครูผู้สอนมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้มากกว่าการสอน มีการประสานงานร่วมกันเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และชุมชนแห่งการเรียนรู้จะพัฒนาให้มีคุณภาพหรือไม่ขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดๆ แต่อยู่ที่บุคคลในชุมชนหรือกลุ่ม ที่ต้องอาศัยความสามารถ, ความมานะบากบั่นและความวิริยะอุตสาหะ

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการไทย ได้ให้ความหมายถึงชุมชนแห่งการเรียนรู้และประเด็นใกล้เคียงไว้ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้ให้ความหมายของเครือข่ายไว้ว่า เครือข่าย หมายถึงการที่ปัจเจกชน บุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใดๆ ได้ตกลงจะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้

วัตถุประสงค์เดียวกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดหมายเพื่อการพัฒนากลุ่มหรือเครือข่าย ซึ่งต้องอาศัย การลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543)

วิจารณ์ พานิช กล่าวว่า การมีคุณค่าและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการนำ สิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน การรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเสมือนแรงผลักดัน โดย อาศัยความต้องการและความสนใจของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สู่มาตรฐาน การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ และนพรุจ ศักดิ์ศิริ ได้กล่าวถึง เครือข่าย หมายถึง การที่บุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันต่างๆ ได้ตกลงประสานเชื่อมโยงเข้าหากันอย่างมีเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ โดยการเชื่อมโยงนี้อาจเป็นการเชื่อมโยงระหว่างระบบที่ปฏิบัติการอยู่เข้าด้วยกัน หรือ อาจเป็นการเชื่อมโยงระหว่างบทบาทของบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันต่างๆ ภายใต้ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมใดๆ ก็ตามของภาคีสมาชิก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา แต่ทั้งนี้ ทั้งนี้ความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายจะต้องเป็นไปโดยสมัครใจ และที่สำคัญเครือข่ายจะต้องมี การแสดงออกโดยการลงมือหรือกระทำกิจกรรมร่วมกันโดยกิจกรรมดังกล่าวที่เกิดขึ้นในเครือข่าย จะต้องมึลักษณะที่เท่าเทียมหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้การเป็นสมาชิกเครือข่ายจะต้อง ไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเป็นส่วนตัวของตัวเอง บุคคล องค์กร หน่วยงานหรือ สถาบันนั้นๆ ถึงจะเรียกว่า “เครือข่าย” (ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ & นพรุจ ศักดิ์ศิริ, 2557)

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความหมายว่า การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้สอน ผู้บริหารและนักการศึกษาบน พื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบดูแลสนับสนุนสู่การ เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จ หรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด & เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2557)

เรวณี ชัยเชาวรัตน์ ได้กล่าวถึงความหมายของ ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ว่าเป็นกระบวนการ สร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมกันเพื่อทำงานร่วมกันและ สนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการ เรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่าน กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์ วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดย มุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2559)

จากความหมายที่นักวิชาการต่างประเทศและภายในประเทศได้ทำการวิจัยและให้ความหมาย เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยสรุปได้ว่า การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการ

เรียนรู้ คือ บุคคลได้มารวมกันเป็นองค์กร หรือองค์กรที่มีอยู่แล้วที่อาศัยกระบวนการกลุ่มที่ต้องมีเป้าหมายเดียวกัน มีคุณค่า วิสัยทัศน์เหมือนกัน โดยให้โอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาข้อเสนอที่สร้างสรรค์ นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร ทั้งนี้ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในองค์กรต้องไม่มีการกระทบกระเทือนกันทางความคิด สำหรับสถาบันการศึกษาครูผู้สอนต้องเน้นการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการสอนถ่ายทอด

3.5 ด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติข้อความที่กล่าวถึงครูผู้สอนนั้น ต้องมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนไว้ใน หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) จากข้อความที่ได้กล่าวมานั้นแสดงให้เห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความสามารถเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาการของตนเองและเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน

ความหมายของการวิจัย

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายว่า วิจัย คือ การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) กล่าวว่า การวิจัย เป็นคำเดิมที่มาจากภาษาบาลี คือคำว่า วิโจ หมายถึง ปัญญา เป็นคำที่มีความสำคัญตามหลักพระพุทธศาสนา เพราะถือว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาเป็นตัวตัดสินที่ทำให้บรรลุจุดหมายของพระพุทธศาสนา นั่นคือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการวิจัย ดังพุทธพจน์ที่ตรัสว่า “ธรรมนั้นเราแสดงไว้โดยวิจัย” พุทธพจน์นี้แสดงในแง่ของผู้สอนก็สอนไปโดยที่เมื่อได้ความรู้มาโดยวิธีการวิจัยแล้วนำมาสอนโดยวิธีการวิจัย และความหมายของการวิจัย มี 4 ระดับ คือ 1) การค้นหาความจริง 2) ค้นหาสิ่งที่ดี สิ่งที่ต้องการสิ่งที่เป็นประโยชน์ 3) ค้นหาทางที่จะทำให้ดีหรือหาวิธีการที่จะทำให้ดี และ 4) หาวิธีที่จะทำให้สำเร็จ โดยนัยของความหมายของการวิจัยคือ การเปลี่ยนปัญหาให้เป็นปัญญา (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543)

นางลักษณ์ วิรัชชัย ได้ให้ความหมายว่า การแสวงหาความรู้ความจริงด้วยวิธีการที่มีระบบ มีความเชื่อถือได้ โดยอาศัยระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ที่เป็นคำตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน (นางลักษณ์ วิรัชชัย, 2543)

พิชิต ฤทธิ์จรูญ ให้ความหมายว่า กระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความจริงในสิ่งที่ยังไม่รู้ หรือการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่เป็นระบบ หรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549)

บุญชม ศรีสะอาด ได้กล่าวถึงการวิจัยว่าเป็นการใช้ปัญญาของมนุษย์ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้ความรู้ ความจริงเกิดความเข้าใจ ช่วยในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงพัฒนางานบุคคล หรือ กลุ่มบุคคล (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

นรินทร์ สังข์รักษา ได้สรุปความหมายถึงการวิจัยว่า การวิจัยคือกระบวนการค้นคว้าหาข้อมูล ข้อเท็จจริงโดยวิธีการที่เป็นระบบเชื่อถือได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อหาคำตอบในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาความรู้ใหม่ ประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ 1) เป็นการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง 2) เป็นการกระทำที่มีระบบระเบียบแน่นอน และ 3) เป็นการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน (นรินทร์ สังข์รักษา, 2557)

แม็คมิลแลน และ ชูมาร์คเกอร์ (McMillan & Schumacher, 1989) กล่าวว่า เป็น กระบวนการเชิงระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจุดมุ่งหมายบางประการ

โดยสรุปการวิจัย หมายถึง การใช้กระบวนการทางปัญญาหรือกระบวนการวิธีทาง วิทยาศาสตร์ ที่ต้องมีวัตถุประสงค์ชัดเจนในการแสวงหาความรู้, แก้ปัญหาและค้นหาความจริงในสิ่งที่ยังไม่เคยทราบมาก่อน หรือความจริงที่ขาดความน่าเชื่อถือ ให้มีความน่าเชื่อถือและมีระบบมากขึ้น

รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน

รูปแบบและลักษณะในการวิจัยในชั้นเรียน มีหลากหลายวิธีซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอในบางส่วนที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (Formal and Informal Research)

1.1 การวิจัยอย่างเป็นทางการ (Formal Research)

เป็นการวิจัยที่มีแบบแผนอย่างเคร่งครัด มีลักษณะการดำเนินงานวิจัยอย่างงานวิจัยเชิงวิชาการ มีการออกแบบที่รัดกุมและตอบคำถามการวิจัยได้ชัดเจน นิยมนำเสนอรายงานผลการวิจัยเป็นรายงาน 5 บท

1.2 การวิจัยอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Research)

งานวิจัยที่ไม่ยึดติดแบบแผนการวิจัยที่เคร่งครัด แต่มุ่งเน้นการตอบคำถาม ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากการสอนปกติในชั้นเรียน นิยมเรียกการวิจัยแบบนี้ว่า วิจัยหน้าเดียว โดยมีการรายงานผลเพียง 1 – 2 หน้ากระดาษ (สุวิมล ว่องวานิช, 2547)

สรุปได้ว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เวลายาวนานในการศึกษาค้นคว้า เพียงแต่มีข้อมูลที่ศึกษาและวิธีการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาเรื่องนั้นให้เกิดมรรคผล

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

สุวิมล ว่องวานิช ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2544)

1. ให้โอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะการทำวิจัย การประยุกต์ใช้และตระหนักถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้น
2. เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงหรือสะท้อนผลการทำงาน
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติโดยตรง เนื่องจากช่วยพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ
4. ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติ และการแก้ปัญหา
5. เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติในการวิจัย ทำให้กระบวนการวิจัยมีความเป็นประชาธิปไตย ทำให้เกิดการยอมรับในความรู้ของผู้ปฏิบัติ
6. ช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานของครูที่มีประสิทธิผล
7. ทำให้ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อองค์กรวิชาชีพครู เพราะมีประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองในทางวิชาชีพ ส่งผลให้องค์กร/ ชุมชนวิชาชีพได้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู อีกทั้งผลของการวิจัยในชั้นเรียนยังเป็นแนวทางแก้ไขปัญหารองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยอยู่เสมอ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21

เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศจะอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแต่ละเขต จำนวนทั้งสิ้น 42 เขต สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีนั้นอยู่ในเขตพื้นที่ดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ประวัติความเป็นมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

สืบเนื่องจากมติที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552 เห็นชอบหลักการให้มีเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) โดยให้ดำเนินการเสนอแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) สำหรับจำนวนเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ควรสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แบบกลุ่มจังหวัด จำนวน 18 กลุ่ม และกรุงเทพมหานคร 1 กลุ่ม โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปดำเนินการ รวมทั้งมาตรการระยะสั้นก็ให้ดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การจัดการมัธยมศึกษาให้มีเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาและกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพความสำเร็จการจัดการมัธยมศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเห็นชอบในมาตรการระยะสั้นและได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดศูนย์ประสานงานการจัดการศึกษา เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแนวทางการบริหารจัดการศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกำหนดเป็นเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2553

4.2 วิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์ (Vision)

ภายในปี 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (จังหวัดสุพรรณบุรี – นครปฐม) เป็นองค์กรที่ส่งเสริม สนับสนุนและจัดการมัธยมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้เข้าเรียนและเรียนจนจบหลักสูตร
2. ส่งเสริม/ เร่งรัดให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
4. ประสานและสนับสนุนเครือข่ายนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.3 สภาพการจัดการศึกษา

ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นั้น อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 5 และมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และมาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ.2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จึงเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ จำนวน 61 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 แห่ง และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 แห่ง มีนักเรียน จำนวน 76,663 คน มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 3,663 คน และบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 4 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2559a)

4.4 จุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้จัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งกำหนดจุดเน้น 9 ประการเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และผู้บริหารเพื่อผลักดันให้คุณภาพการจัดการศึกษาสูงขึ้น เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

จุดเน้นที่ 1 นักเรียนมีสมรรถนะความสามารถที่หลากหลาย

นักเรียนมีสมรรถนะความสามารถที่หลากหลาย 5 สมรรถนะ ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะพื้นฐานในการทำงานที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

จุดเน้นที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้วมีความรู้เท่าใด สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ

จุดเน้นที่ 3 วิถีแห่งความเป็นไทยตามค่านิยมหลัก 12 ประการ

ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบาย สร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็งโดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนไทยซึ่งค่านิยมดังกล่าวครอบคลุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เคารพและแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

จุดเน้นที่ 4 ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นภาษาที่สอง

จุดเน้นที่ 5 ห้องเรียนคุณภาพสู่สากล

ห้องเรียนคุณภาพ เป็นแนวทางสำหรับครูโดยตรงที่จะเป็นผู้จัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนอย่างแท้จริง ภายใต้แนวทาง 6 ประการ คือ

1. บรรยากาศในห้องเรียน น่าเรียนน่าอยู่
2. ออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐานสอดคล้อง EIS
3. การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research-CAR)
4. การใช้ ICT เพื่อการสอนและสนับสนุนการสอน
5. การสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline)
6. จัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะในการทำงานและอาชีพ

จุดเน้นที่ 6 ส่งเสริมคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

สถานศึกษาดำเนินการบริหารบุคลากรด้วยหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนามอบหมายงานตามความสามารถความถนัดของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีกิจกรรม สร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และการให้บริการสวัสดิการต่างๆ

จุดเน้นที่ 7 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สถานศึกษามีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วางระบบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีฐานข้อมูลการคัดกรองพฤติกรรมนักเรียนที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกำหนด และมีการจัดการความรู้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จุดเน้นที่ 8 ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เข้มแข็ง

สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เข้มแข็ง ด้วยการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยสถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปใช้ตามกระบวนการ PDCA ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายคือ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ให้สอดคล้อง เหมาะสม และทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

จุดเน้นที่ 9 1 โรงเรียน 1 นวัตกรรม

สถานศึกษาสร้างสรรค์นวัตกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและเป้าหมายการพัฒนาเกิดความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาและเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในรูปแบบการส่งเสริมสนับสนุนยกย่องและได้เผยแพร่ผลงานนวัตกรรมต้นแบบที่มีคุณภาพมีคุณค่าทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพ

4.5 ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ชั้นที่ 2 – 3 ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 72000

E-mail: spm9obec@gmail.com

โทร. 035 – 535417

โทรสาร. 035 – 535418

Website: <http://www.matthayom9.go.th>

4.6 จำนวนครูและนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

สำหรับจำนวนครูและนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (สุพรรณบุรี – นครปฐม) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) แยกเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 แห่ง รวมทั้งสิ้น 61 แห่ง

ผู้วิจัยมีขอบเขตการวิจัยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 แห่ง ซึ่งแสดงตารางจำนวนครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี และจำนวนนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งนี้ได้แบ่งขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์การแบ่งขนาดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปีการศึกษา 2559 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2559)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวน ครูผู้สอน
1	กรรณสูตศึกษาลัย	เมืองสุพรรณบุรี	135
2	กาญจนานิกะวิทยาลัย	เมืองสุพรรณบุรี	112
3	ดอนคาวิทยา	อู่ทอง	31
4	ด่านช้างวิทยา	ด่านช้าง	31
5	ตลิ่งชันวิทยา	เมืองสุพรรณบุรี	36
6	ทุ่งแฝกพิทยาคม	สามชุก	19
7	ทุ่งคลีโคกช้างวิทยา	เดิมบางนางบวช	8
8	ธรรมโชติศึกษาลัย	เดิมบางนางบวช	89
9	บรรหารแจ่มใสวิทยา 1	ดอนเจดีย์	83
10	บรรหารแจ่มใสวิทยา 3	ด่านช้าง	91
11	บรรหารแจ่มใสวิทยา 5	สองพี่น้อง	32
12	บรรหารแจ่มใสวิทยา 6	สามชุก	25
13	บรรหารแจ่มใสวิทยา 7	เดิมบางนางบวช	12
14	บ่อกรูวิทยา	เดิมบางนางบวช	19
15	บ่อสุพรรณวิทยา	สองพี่น้อง	17
16	บางแม่หม้ายราษฎร์รังษาศรี	บางปลาม้า	19
17	บางปลาม้า “สูงสูมารผดุงวิทย์”	บางปลาม้า	95
18	บางลี่วิทยา	สองพี่น้อง	63
19	วังหัวราษฎร์สามัคคี	ศรีประจันต์	19
20	ศรีประจันต์ “เมธีประมุข”	ศรีประจันต์	41
21	สงวนหญิง	เมืองสุพรรณบุรี	124
22	สรวงสุทธาวิทยา	ศรีประจันต์	19
23	สระกระโจมโสภณพิทยา	ดอนเจดีย์	27
24	สระยายโสม	อู่ทอง	34
25	สวนแตงวิทยา	เมืองสุพรรณบุรี	33
26	สองพี่น้องวิทยา	สองพี่น้อง	98

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวน ครูผู้สอน
27	สามชุกรัตนโกคาราม	สามชุก	98
28	หนองวัลย์เปரியงวิทยา	สองพี่น้อง	18
29	หนองหญ้าไซวิทยา	หนองหญ้าไซ	46
30	หรรษาสุจิตต์วิทยา 2	บางปลาม้า	16
31	อู่ทอง	อู่ทอง	114
32	อู่ทองศึกษาลัย	อู่ทอง	43
รวมทั้งสิ้น			1,647

ที่มา: (ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา, 2559)

จากตารางที่ 2 ได้แสดงจำนวนครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปีการศึกษา 2559 โดยแบ่งจำนวนเป็นรายโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 32 แห่ง

สามารถจำแนกขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นหลักในการจำแนกขนาด ดังนี้ จำนวนไม่เกิน 500 คน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก, จำนวนตั้งแต่ 500 – 1,500 คน คือ โรงเรียนขนาดกลาง, จำนวนตั้งแต่ 1,500 – 2,500 คน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ และจำนวนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกขนาดได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ขนาดโรงเรียนจำแนกตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2559)

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาด
1	กรรณสูตศึกษาลัย	2,817	ใหญ่พิเศษ
2	กาญจนภิเษกวิทยาลัย	2,335	ใหญ่
3	ดอนคาวิทยา	640	กลาง
4	ด่านช้างวิทยา	656	กลาง
5	ตลิ่งชันวิทยา	562	กลาง
6	ทุ่งแพกพิทยาคม	297	เล็ก
7	ทุ่งคลีโคกช้างวิทยา	166	เล็ก

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาด
8	ธรรมโชติศึกษาลัย	2,082	ใหญ่
9	บรรหารแจ่มใสวิทยา 1	2,119	ใหญ่
10	บรรหารแจ่มใสวิทยา 3	2,303	ใหญ่
11	บรรหารแจ่มใสวิทยา 5	582	กลาง
12	บรรหารแจ่มใสวิทยา 6	395	เล็ก
13	บรรหารแจ่มใสวิทยา 7	204	เล็ก
14	บ่อกรูวิทยา	382	เล็ก
15	บ่อสุพรรณวิทยา	290	เล็ก
16	บางแม่หม้ายรัฐราษฎร์รังสฤษดิ์	199	เล็ก
17	บางปลาม้า “สูงสูมารผดุงวิทย์”	2,175	ใหญ่
18	บางลี่วิทยา	1,221	กลาง
19	วังหัวราษฎร์สามัคคี	259	เล็ก
20	ศรีประจันต์ “เมธีประมุข”	791	กลาง
21	สงวนหญิง	2,584	ใหญ่พิเศษ
22	สรวงสุทธาวิทยา	327	เล็ก
23	สระกระโจมโสภณพิทยา	518	กลาง
24	สระยายโสม	659	กลาง
25	สวนแตงวิทยา	610	กลาง
26	สองพี่น้องวิทยา	698	กลาง
27	สามชุกรัตนโกศาราม	1,913	ใหญ่
28	หนองวัลย์เปรียงวิทยา	300	เล็ก
29	หนองหญ้าไซวิทยา	1,172	กลาง
30	หรรษาสุจิตต์วิทยา 2	213	เล็ก
31	อู่ทอง	2,782	ใหญ่พิเศษ
32	อู่ทองศึกษาลัย	878	กลาง
รวม		33,129	

ที่มา: (ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา, 2559)

จากตารางที่ 3 จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 9 จากโรงเรียน 32 แห่ง สามารถสรุปผลรวมขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์การจำแนกขนาดโรงเรียนได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปผลรวมขนาดของโรงเรียนจำแนกตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนทั้งหมดภายในโรงเรียน

ที่	เกณฑ์	ขนาดโรงเรียน	จำนวน (แห่ง)
1	นักเรียนจำนวน 2,500 คนขึ้นไป	ใหญ่พิเศษ	3
2	นักเรียนจำนวน 1,500 – 2,500 คน	ใหญ่	6
3	นักเรียนจำนวน 500 – 1,500 คน	กลาง	12
4	นักเรียนจำนวนไม่เกิน 500 คน	เล็ก	11
รวม			32

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 3 แห่ง, ขนาดใหญ่ จำนวน 6 แห่ง, ขนาดกลาง จำนวน 12 แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน 11 แห่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน โดยในแต่ละด้านจะประกอบด้วยงานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ, ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง, ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา, ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

5.1 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ

5.1.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กิติมา ทวาเรศ ได้ศึกษาและเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 285 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การคาดหวังว่าทำงานได้สำเร็จ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณค่าของรางวัล

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (กิติมา ทวารศ, 2558)

กัญนิษฐ์ แซ่ว่อง ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ประจำปี 2556 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 175 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ทุกด้านอยู่ในระดับกลาง

2. อาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีภาวะเครียดในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

3. ปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพการสมรส รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งทางวิชาการ สถานภาพภายในสถานศึกษา อายุงานสอน ส่งผลต่อความเครียดไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านระดับการศึกษา สังกัดหน่วยงาน ระดับชั้นที่สอน จำนวนรายวิชาที่สอน และจำนวนชั่วโมงสอน/ สัปดาห์ ส่งผลต่อความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

4. ปัจจัยด้านภาระหน้าที่รับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกกับปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสัมพันธภาพกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน สัมพันธ์กันในทิศทางบวก กับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (กัญนิษฐ์ แซ่ว่อง, 2558)

ชาลิสา ชิมโพธิ์คลัง ได้ทำการศึกษา เรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน

และรายได้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในอำเภอแก่งหางแมว ปีการศึกษา 2556 จำนวน 162 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ชาลิสสา ชิมโพธิ์คลัง, 2556)

สิริวรรณ สังข์ตระกูล ได้ทำการศึกษา เรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับเงินเดือนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูปฏิบัติงานในโรงเรียน ปีการศึกษา 2553 จำนวน 51 คน ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความต้องการดำรงอยู่ ด้านความต้องการด้านความสัมพันธ์ภาพ ด้านความต้องการการเจริญก้าวหน้า ทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก (สิริวรรณ สังข์ตระกูล, 2554)

มะลิวรรณ ศรีโพธา ได้ศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างขวัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัย ศึกษาระดับปัจจัย ศึกษาความสัมพันธ์ ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของปัจจัยการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร จำนวน 117 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร มีระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวม ในด้านการขาดงานหรือลางานต่างๆ แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยบุคคล

อื่นไม่แตกต่างกัน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านเงินเดือน ปัจจัยด้านให้งานที่เหมาะสม ปัจจัยด้านพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชาต้องบริหารงานด้วยวิธีประชาธิปไตย ปัจจัยด้านจัดสภาพการทำงานให้เหมาะสม ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ปัจจัยด้านชมเชยและตักเตือนในโอกาสที่สมควร และปัจจัยด้านการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านชมเชยและตักเตือนในโอกาสที่สมควร (มะลิวรรณ ศรีโพธา, 2554)

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ ได้ทำการศึกษา เรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กรอบแรงจูงใจตามทฤษฎีของเฮอิร์ซเบิร์ก (Herzberg) ปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยค้ำจุน 10 ด้าน ประกอบด้วย ความสำเร็จของงาน การได้รับความยอมรับนับถือความก้าวหน้า ความรับผิดชอบ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ นโยบายและการบริหารงาน วิธีการปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน เงินเดือน สภาพการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้างาน 3 คน หัวหน้าสาขาวิชา 6 คน ครูผู้สอน 26 คน รวม 35 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของงาน การได้รับความยอมรับนับถือความก้าวหน้า ความรับผิดชอบ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ นโยบายและการบริหารงาน วิธีการปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน เงินเดือน สภาพการทำงาน มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี (สุชาดา สุขบำรุงศิลป์, 2553)

ชูชาติ โชติเสน ได้ทำการศึกษา เรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจของ E.R.G ของอัลเดอร์เฟอร์ โดยผลการวิจัยพบว่า ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศ ตามภูมิภาค ตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ชูชาติ โชติเสน, 2551)

บงกชธร เพิกนิล ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความต้องการเพื่อการดำรงอยู่ และด้านความต้องการความ

เจริญก้าวหน้าอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และรายได้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนชลบุรี เขต 3 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ผู้บังคับบัญชาควรให้ความสนใจ เข้าใจครูผู้ปฏิบัติการสอน ผู้บังคับบัญชาควรให้ความสำคัญเป็นกันเองกับครูอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ควรมอบหมายภาระงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครู ควรจัดกองทุนกู้ยืมเพื่อการดูงานหรือศึกษาต่อ (บงกชธร เพิกนิล, 2550)

5.1.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Forest (Forest, 2008) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ของผลการปฏิบัติงานกับการจ่ายค่าตอบแทนในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผลการปฏิบัติงานกับการจ่ายค่าตอบแทนในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่าการปฏิบัติงานกับการจ่ายค่าตอบแทนในการจูงใจมีความสัมพันธ์กัน ในขณะที่แรงจูงใจพิเศษที่อยู่ในตัวบุคคลสามารถเป็นแรงผลักดันให้ตัวบุคคลสามารถปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพผลอย่างแท้จริง

Ray (Ray D.S., 1987) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาปัจจัยด้านการจูงใจของครูประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายใน (ปัจจัยจูงใจ) กับองค์ประกอบภายนอก (ปัจจัยค้ำจุน) กับความพึงพอใจในงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความพึงพอใจในงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนักศึกษา ในวิทยาลัยชุมชนแมสซาชูเซต ผลการวิจัยพบว่า การประสบความสำเร็จในงาน การได้รับความยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์กับผู้อื่น กลุ่มเพื่อน ผู้ปกครองนักเรียน มีผลในทางบวกกับแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ ลักษณะงาน

Ogomaka (Ogomaka U.J., 1986) ได้ทำการศึกษา เรื่อง องค์ประกอบของแรงจูงใจของครูในโรงเรียนสอนศาสนาในลอสแอนเจลิส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการจูงใจครูในโรงเรียนสอนศาสนาในเขตพื้นที่ลอสแอนเจลิส ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ ในลำดับแรก คือ การได้รับความเจริญก้าวหน้าในงาน ลำดับที่สอง คือ การได้รับการยอมรับนับถือ ผลสัมฤทธิ์ในงาน ข้อตกลงทางศาสนา ส่วนสัมพันธ์กับครูและนักเรียน ความสนับสนุนจากผู้ปกครอง ความมั่นคงปลอดภัยและเงินเดือน ไม่มีผลต่อแรงจูงใจของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ โอกาสที่จะก้าวหน้าและแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ นโยบายของเงินเดือน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสภาพการทำงาน มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างมาก

5.2 ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง

5.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ (Ganratchakan Ninlawan, 2015) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครูในการสอนเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ภายใต้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการพัฒนาวิชาชีพครูในการสอนเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ผ่านการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ตัวแปรอิสระได้ถูกเลือกวิธีเพิ่มแบบขั้นตอน จากการศึกษาพบที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการพัฒนาวิชาชีพครูและการจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วย ทักษะการคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม, การสื่อสาร, ทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งค่าสหสัมพันธ์อยู่ที่ .295, .345 และ .408 ตามลำดับ

ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข, กนกอร สมปราชญ์และแดง ไก้ว งาม (Thanomwan Prasertcharoensuk, Kanok-On Somprach, & Tang Keow Ngang, 2015) ได้ทำการศึกษา เรื่อง อิทธิพลของปัจจัยด้านสมรรถนะของครูและทักษะชีวิตของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสมรรถนะของครูผู้สอนและทักษะการใช้ชีวิตของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลทดสอบ O-NET เมื่อปี 2002 พบว่ามีค่าต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีครูผู้สอนจำนวน 100 คน ผู้เรียนจำนวน 2,967 คน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน การศึกษาเป็นเชิงปริมาณ ข้อมูลได้วิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและรูปแบบเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น ผลแสดงให้เห็นว่าระดับสมรรถนะของครูผู้สอนทั้งหมดและทักษะการใช้ชีวิตของผู้เรียนอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31) และ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.36) ตามลำดับ มีนักวิจัยหลายท่านได้แสดงถึงตัวแปรอิสระในปัจจัยด้านสมรรถนะของครูผู้สอนที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้นั้นอยู่ในเชิงบวก ขณะที่การพัฒนาตนเองมีผลอยู่ในเชิงลบที่ระดับนัยสำคัญ .05 ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยอยู่ที่ 0.14625 และ -0.14625 นอกจากนั้น ด้านคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการคิดวิเคราะห์, การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาที่มีค่านัยสำคัญที่ .05 ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยอยู่ที่ -0.24505 โดยสรุป ผู้บริหารควรส่งเสริมสมรรถนะครูผู้สอนและทักษะการใช้ชีวิตของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อที่ส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

อรอุษา จันทพร ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในตนเอง ส่งผลทางบวกต่อการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพครู ทั้ง 12 มาตรฐานการศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของครูจ้างสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูจ้างสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูจ้างสอน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 238 คน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูจ้างสอนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูจ้างสอนจำแนกตามสถานภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานาดสถานศึกษา และสัญญาจ้าง พบว่า อยู่ในระดับ มาก เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูจ้างสอนตามสถานภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานาดสถานศึกษา และสัญญาจ้าง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (อรอุษา จันทศร, 2551)

ลักษณาพร ทศนาวลัย ได้ทำการศึกษา เรื่อง การดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้โรงเรียนวัดวังยาว จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดวังยาว จังหวัดน่าน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจและแบบสอบถาม ศึกษาเอกสารจากการรายงานการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้ ผลที่เกิดขึ้นโรงเรียนได้จัดทำแผนปฏิรูปการสอนทำให้เด็กมีพฤติกรรมในการเรียนรู้กับผู้อื่นได้ มีผลการเรียนดีขึ้น และเรียนอย่างมีความสุข ครูมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ทำให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดี ชุมชนให้ความร่วมมือในด้านทรัพยากรและสื่อต่างๆ ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน ส่วนแหล่งเรียนรู้จัดให้มีทั้งในและนอกโรงเรียน ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานยังมีน้อย แต่ให้ความร่วมมือและให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี (ลักษณาพร ทศนาวลัย, 2545)

สุนิสา วรอินทร์ ได้ทำการศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 308 คน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 โดยรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก และการเปรียบเทียบสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนของครู โดยรวมทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบกับตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์สอน ไม่แตกต่างกัน และสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัด

กิจกรรมการสอน โดยรวมทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีสมรรถภาพสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สุนิสา วรอินทร์, 2545)

5.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Alina Turculet (Turculet, 2015) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ครูในศตวรรษที่ 21: ความฉลาดทางอารมณ์สร้างความแตกต่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสะท้อนผลเกี่ยวกับการพัฒนาทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างจากครูระดับประถมศึกษาจากจำนวน 36 โรงเรียน ที่ทำงานในสถานศึกษา/สถาบันในเมือง Brasov และความสัมพันธ์ที่เป็นไปได้ระหว่างคุณลักษณะเฉพาะของการสอน, ความฉลาดทางอารมณ์ความคิดสร้างสรรค์, นวัตกรรม ซึ่งได้ใช้เวลาศึกษา 1 ภาคการศึกษา ของปีการศึกษา 2556 – 2557 โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าระดับของการพัฒนาทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลางหรือสูงกว่าระดับปานกลาง, สภาวะที่มั่นคงของการกระทำ, รูปแบบการเปลี่ยนแปลงอย่างมีทิศทางของนวัตกรรม, พื้นฐานทางอารมณ์ของปฏิสัมพันธ์ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาที่สมบูรณ์เรียบร้อยแล้วและลักษณะเฉพาะในการสอนบางเรื่องที่ได้ศึกษา

Sibel Tuzel Kandiller & Duygu Ozler (Kandiller & Ozler, 2015) ได้ทำการศึกษา เรื่อง จากครูผู้ฝึกทักษะ: สิ่งที่เปลี่ยนไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณภาพ, ทักษะและระบบการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่มีคุณภาพนั้นว่าคุณลักษณะเหมือนกับครูผู้สอนที่ประสบความสำเร็จหรือไม่ 2) ศึกษาถึงประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพ, ทักษะและความรู้ของการรับรู้ของครูผู้สอนที่มีคุณภาพ และ 3) ศึกษาการรับรู้เหล่านั้นว่าคุณลักษณะสัมพันธ์ต่อครูผู้สอนอย่างไร สำหรับข้อมูลได้ถูกเก็บรวบรวมโดยการสำรวจ ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์ สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพ, ทักษะและความรู้ของครูผู้สอนที่มีคุณภาพ อีกทั้งได้เลือก 10 ประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจจากการสัมภาษณ์ในรอบสำรวจครั้งแรกเพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้สอบถามแก่ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนอย่างหลากหลาย ซึ่งข้อค้นพบจากแบบสอบถามนี้จะถูกนำมาเปรียบเทียบกับข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ สอบถามในรอบสำรวจเมื่อครั้งแรก

Gulcin Negehan Sarica & Nadire Cavus (Gulcin Negehan Sarica & Nadica Cavus, 2009) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การเรียนรู้แนวใหม่สำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแนวใหม่ในศตวรรษที่ 21 โดยผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งในปัจจุบันการใช้เครื่องมือสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตเริ่มถูกนำมาใช้ในการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่นั้นต้องมีเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการฝึกทักษะการฟัง, การพูด, การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญที่ทุกคนต้องเรียนรู้และใช้สื่อสารกันมากขึ้นทุกวันทั่วโลก

ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้น ง่ายขึ้นและมีความน่าสนใจกว่าแต่ก่อน เนื่องจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งถ้าผู้เรียนได้รับการฝึกฝนระหว่างเรียน ก็มีโอกาที่จะมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยี มีนักวิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงการเรียนภาษาอังกฤษผ่านเว็บไซต์และใช้เป็นรูปแบบใหม่ในการเรียนการสอนในโรงเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนภาษามากขึ้น สำหรับวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อทบทวนการใช้เทคโนโลยีในการประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเครื่องมือการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่ถูกนำมาใช้โดยครูผู้สอนและผู้เรียน การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการอ่านทบทวนจากรวบรวมและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยผ่านระบบเว็บไซต์และความพยายามที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตนั้น ทำให้ห้องเรียนมีความน่าสนใจและเพลิดเพลินแก่การเรียนรู้มากขึ้น เรานั้นต้องเรียนภาษาอังกฤษเพื่อรับทราบถึงด้านอื่นๆ ของชีวิต เทคโนโลยีผ่านเว็บไซต์ต่างๆ และการติดต่อผ่านทางอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนและผู้เรียนได้มีหนทางในการจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายวิธี

Groontenboer (Grootenboer, 1999) ได้ทำการศึกษา เรื่องการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาตนเองของครู โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีอาจารย์ที่รับผิดชอบหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนเฉลี่ย 24 ปี (ระหว่าง 5 – 26 ปี) ซึ่งผลสรุปว่าการพัฒนาตนเองของผู้เชี่ยวชาญให้ประสบความสำเร็จ คือ การนิเทศติดตามและสังเกตการณ์ร่วมกัน โดยมีการวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาต้องมีการขับเคลื่อนร่วมกันอยู่เสมอ

5.3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

5.3.1 งานวิจัยภายในประเทศ

จิราภา เพียรเจริญ ได้ทำการศึกษา เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการรับรู้ในการปฏิบัติของผู้บริหารและครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีระดับการรับรู้ในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการกำหนด นโยบายแผนการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนสูงสุด ด้านการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูมีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนต่ำสุดตามลำดับ (จิราภา เพียรเจริญ, 2556)

อุไรวรรณ ฉัตรสุภาวงศ์ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนและขนาดของโรงเรียน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 342 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาครูและด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 3) ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 5 ด้าน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนไม่แตกต่างกัน 4) ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน และที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนไม่แตกต่างกัน (อุไรวรรณ ฉัตรสุภาวงศ์, 2550)

ณัฐชา คำภู ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งของข้าราชการครู ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 2 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

2. ผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้านยกเว้นการบริหารงานวิชาการ (ณัฐชา คำภู, 2549)

5.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Chester ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูง คือ มีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลากหลายวิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดอบรม สาธิตวิธีการสอน เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบต่างๆ และจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครูส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน (พระมหากฤษณ์ จักรแก้ว, 2553)

Buzzi ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการหรือผู้นำทางการสอนที่เข้มแข็งของผู้บริหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ช่วยให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ โดยรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครู และจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเหมาะสมนอกจากนี้การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการโดยที่ผู้บริหารมีความคาดหวังสูง จะช่วยให้ครู-อาจารย์จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (พระมหากฤษณ์ จักรแก้ว, 2553)

Fieldler & Garcia กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากที่สุด ต่อทัศนคติของผู้ร่วมงานที่มีต่อการทำงาน หากผู้ร่วมงานมีความศรัทธาในตัวผู้บริหารและยอมที่จะเป็นผู้ตาม การให้ความสนับสนุนในการปฏิบัติภารกิจจะเป็นไปด้วยดี ในทางตรงข้าม หากผู้บริหารไม่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ร่วมงานก็ย่อมไม่ดี ทำให้ผู้บริหารเกิดความอึดอัดที่จะปฏิบัติงาน มีความวิตกกังวล ซึ่งอาจทำให้งานที่ปฏิบัติอยู่ล้มเหลวได้ (นิตยา กัณณิกาภรณ์, 2553)

5.4 ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้

5.4.1 งานวิจัยภายในประเทศ

เกียรติสุดา กาศเกษม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นของโรงเรียนเทศบาลด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบดำเนินการพัฒนาชุมชน และเพื่อถอดบทเรียนปัจจัยแห่งความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย การมีผู้นำที่ดี, มีความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน, การมีแนวปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง, มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกชุมชน และมีการสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศ จัดเก็บและการนำองค์ความรู้ที่ตีมาใช้ (เกียรติสุดา กาศเกษม, 2557)

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง ได้ศึกษาเรื่อง โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน โดยวิเคราะห์เนื้อหาบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลปรากฏว่าองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษามีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด & เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2557)

เยาวลักษณ์ พิพัฒน์จำเริญกุล ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประเมินผลการนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย กระบวนการและขั้นตอนเพื่อนำชุมชนก้าวสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) ความสนใจและการเปิดรับ 2) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ 3) การรวมกลุ่มความสนใจ 4) การสร้างกิจกรรมเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ (เยาวลักษณ์ พิพัฒน์จำเริญกุล, 2554)

สุพรรณิ กุลภา ได้ศึกษาเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ตามกรอบแนวคิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของเซ็งกี้ 5 ประการ ได้แก่ 1) การเป็นบุคคลที่รอบรู้ 2) การมีแบบแผนความคิด 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนที่มีค่ามาก 3 อันดับแรก พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีแบบแผนความคิด รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ (สุพรรณิ กุลภา, 2547)

5.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Melor Md Yunus, Wan Safuraa Wan Osman & Noriah Mohd Ishak ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยความสัมพันธ์ของครูและนักเรียนที่ส่งผลต่อการจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการวิจัยพบว่า

ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความเข้าใจถึงตัวผู้เรียนว่ามาจากพื้นฐานชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นครูผู้สอนต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์ที่ดีหรือความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน เพื่อที่จะได้สร้างสรรค์โอกาสแห่งการเรียนรู้ที่ดีเหมือนกับการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน เพื่อให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จ ทั้งทางด้านการเรียนและทักษะชีวิต ซึ่งประเด็นเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องศึกษาเรียนรู้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างผู้เรียนก่อนที่จะออกไปเผชิญกับโลกแห่งความเป็นจริง นักวิจัยหลายท่านได้แสดงทัศนคติถึงการติดต่อสื่อสารและความใกล้ชิดระหว่างครูผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน จะส่งผลต่อการสร้างแรงจูงใจให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตามงานวิจัยเรื่องนี้ได้มุ่งศึกษาการรับรู้ของครูผู้สอน และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนที่มีต่อผู้เรียนที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสามารถเชิงวิชาการในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Melor Md Yunus, Wan Safuraa Wan Osman, & Noriah Mohd Ishak, 2011)

Maki ได้ทำการวิจัยเรื่อง โรงเรียนในฐานะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระหว่างครูในประเทศญี่ปุ่น จำนวน 88 คน จาก 11 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และผลการสำรวจของครูในสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้เป็นเป้าหมายหลักที่ต้องจัดโดยครู, ลักษณะขององค์กรต้องอำนวยความสะดวกแก่การเรียนรู้ และคุณค่าที่ได้รับต้องเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ซึ่งครูต้องใช้ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นหลักเพื่อเรียนรู้ภาระงานและโครงสร้างที่หลากหลายเพื่อจัดการภาระงาน (Maki, 2001)

5.5 ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

5.5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

พิสิญ์ พุฒศรี ได้ศึกษากระบวนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านโพนแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาครูในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน กำหนดยุทธศาสตร์และวางแผนปฏิบัติการพัฒนาครูในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ศึกษาผลสำเร็จของการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมครูมีความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับ น้อย ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน มีความต้องการพัฒนาตนเองและเห็นว่าโครงการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ กระบวนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล รวบรวม และสังเคราะห์งานวิจัยแล้วตีพิมพ์ เผยแพร่ สรุปผลการดำเนินงานรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และใช้ระบบติดตามและประเมินโครงการตรวจสอบผลสำเร็จของโครงการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนพบว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการ

ประเมินในแต่ละระยะ หลังเข้าร่วมโครงการครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ (พิสิญ์ พุฒศรี, 2551)

บัญญัติ ชุมแสงวาปี ได้ศึกษาเรื่อง บริบทในการทำวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ ขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถทำวิจัยในชั้นเรียน ตามกรอบกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ขั้นตอนการกำหนดวิธีการแก้ปัญหา ขั้นตอนพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ขั้นตอนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และขั้นตอนการสรุปผลและการเขียนรายงานการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพบริบทในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ ขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ก่อนการดำเนินการพัฒนานั้น ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บัญญัติ ชุมแสงวาปี, 2551)

อรุณ นารีโกชน ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนดอนตาลวิทยา อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรในด้านการวิจัยในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการดำเนินการพัฒนาบุคลากรไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่าที่ควร จะเห็นว่าบุคลากรทำวิจัยได้ไม่ถึงร้อยละ 40 และงานวิจัยในชั้นเรียนนั้นเป็นวิจัยหน้าเดียวทุกคน หลังจากใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน การศึกษาเอกสาร และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรนำผลการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้กับบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนที่ยังไม่ดำเนินการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และบุคลากรในโรงเรียนอื่นๆ ที่มีปัญหาในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน (อรุณ นารีโกชน, 2551)

5.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Susan M. Cooper-Twamley ได้ศึกษาเรื่อง วิจัยเชิงปฏิบัติการและผลที่กระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของครู: กรณีศึกษาด้วยวิธีการผสมผสาน มีการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพผ่านรายบุคคลและการสังเกตการจากห้องเรียน จำนวน 3 ห้องเรียน ตลอดภาคการศึกษา สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณนั้นแบ่งเป็นการสำรวจประสิทธิภาพก่อนและหลัง ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการส่งผลต่อประสิทธิภาพของครู ความตั้งใจของครูที่จะดำเนินการต่อในการเป็นครูผู้วิจัยนั้นอยู่ในเชิงบวก และข้อมูลเชิงคุณภาพได้ระบุว่าควรเพิ่มเวลาในการศึกษากระบวนการวิจัยให้มากกว่านี้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ในกระบวนการวิจัยให้แก่ครู (Susan M. Cooper-Twamley, 2009)

Christopher C. Martell ได้ใช้การสร้างความรู้ผ่านการวิเคราะห์เป็นเลนส์ทฤษฎี โดยผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีการทดสอบอย่างเป็นระบบกับครูผู้ที่มีประสบการณ์สอนในโครงการ

อบรมครูในอำเภอของเขาเพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยการวิจัย ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูมีการพัฒนา
สำหรับการเป็นครุณักวิจัย โดยครูแสดงให้เห็นถึงพลังอำนาจที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยของครูและ
แสดงให้เห็นถึงความตระหนักที่มีต่องานที่ปฏิบัติ (Martell, 2014)

ตารางที่ 5 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผล

ที่	ชื่อผู้วิจัย & ปีที่ทำวิจัย	ปัจจัยที่ส่งผล							
		แรงจูงใจ	การพัฒนาตนเอง	การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้	ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	การได้รับความยอมรับ	การใช้เทคโนโลยีในการสอน	ความสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อผู้เรียน
1	กิติมา ทวาเรศ (2558)	✓							
2	กัญนิษฐา แซ่วอง (2558)	✓		✓					
3	ชาลิสสา ชิมโพธิ์คลัง (2556)	✓							
4	สิริวรรณ สังข์ตระกูล (2554)	✓							
5	มะลิวรรณ ศรีโพธา (2554)	✓							
6	สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ (2553)	✓							
7	ชูชาติ โชติเสน (2551)	✓							
8	บงกชธร เพิกนิล (2550)	✓							
9	Virginie F. (2008)	✓							
10	Ray, D. S. (1987)	✓					✓		
11	Ogomaka, U. J. (1986)	✓					✓		
12	Ganratchakan Ninlawan (2015)		✓						

ตารางที่ 5 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผล

ที่	ชื่อผู้วิจัย & ปีที่ทำวิจัย	ปัจจัยที่ส่งผล							
		แรงจูงใจ	การพัฒนาตนเอง	การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้	ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	การได้รับความยอมรับ	การใช้เทคโนโลยีในการสอน	ความสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อผู้เรียน
13	Thanomwan Prasertcharoensuk, Kanok-On Somprach & Tang Keow Ngang (2015)		✓	✓					
14	อรอุษา จันทศร (2551)		✓						
15	ราตรี กฤษวงค์ (2551)		✓						
16	ลักษณาพร ทศนาวลัย (2545)		✓	✓	✓				
17	สุนิสา วรอินทร์ (2545)		✓						
18	Alina Turculet (2015)		✓						
19	Sibel Tuzel Kandiller and Duygu Ozler (2015)		✓					✓	
20	Gulcin Negehan Sarica & Nadica Cavus (2009)		✓					✓	

ตารางที่ 5 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผล

ที่	ชื่อผู้วิจัย & ปีที่ทำวิจัย	ปัจจัยที่ส่งผล							
		แรงจูงใจ	การพัฒนาตนเอง	การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้	ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	การได้รับความยอมรับ	การใช้เทคโนโลยีในการสอน	ความสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อผู้เรียน
21	Grootenboer, P. (1999)		✓						
22	จิราภา เพียรเจริญ (2556)			✓					
23	อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์ (2550)		✓	✓					
24	ณัฐชา คำภู (2549)			✓					
25	Chester (1996 อ้างอิงในพระมหากษัตริย์ จักรแก้ว, 2553: 75)			✓					
26	Buzzi (1991 อ้างอิงในพระมหากษัตริย์ จักรแก้ว, 2553: 74)			✓					
27	Fieldler & Garcia (1987 อ้างอิงใน นิตยา กัณนิภาภรณ์, 2553: 83)			✓					

ตารางที่ 5 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผล

ที่	ชื่อผู้วิจัย & ปีที่ทำวิจัย	ปัจจัยที่ส่งผล							
		แรงจูงใจ	การพัฒนาตนเอง	การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้	ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	การได้รับความยอมรับ	การใช้เทคโนโลยีในการสอน	ความสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อผู้เรียน
28	เกียรติสุดา กาศเกษม (2557)	✓	✓		✓				
29	วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2557)				✓				
30	เยาวลักษณ์ พิพัฒน์จำเริญกุล (2554)				✓				
31	สุพรรณณี กุลภา(2547)				✓				
32	Melor Md Yunus, Wan Safuraa Wan Osman and Noriah Mohd Ishak (2011)				✓				✓
33	Maki, W. J. (2001)				✓				
34	พิสิจฎ์ พุฒศรี (2551)		✓			✓			
35	บดินทร์ ชุมแวงวาปี (2551)					✓			
36	อรุณ นารีโกชน(2551)					✓			

ตารางที่ 5 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผล

ที่	ชื่อผู้วิจัย & ปีที่ทำวิจัย	ปัจจัยที่ส่งผล							
		แรงจูงใจ	การพัฒนาตนเอง	การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้	ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	การได้รับความยอมรับ	การใช้เทคโนโลยีในการสอน	ความสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อผู้เรียน
37	Susan M. Cooper-Twamley (2009)					✓			
38	Christopher C. Martel. (2014)					✓			

5.6 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

5.6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

นพพร แก้วมาก ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนา 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลย 3) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลย และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลย โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีภาระงานมาก ขาดการฝึกอบรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้พื้นฐานไม่เท่ากัน

2. แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์

3. แนวทางและตัวประกอบในรูปแบบการพัฒนาครู มีดังนี้ ปัจจัยตัวป้อน, ปัจจัยกระบวนการ, ปัจจัยผลลัพธ์

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังการใช้ชุดพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (นพพร แก้วมาก, 2556)

ชญาภา นานันติต ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) สร้างรูปแบบการพัฒนากระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) ประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนอย่างมีวิจารณญาณของครูประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยการใช้แบบทดสอบก่อน หลังการอบรม ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณของครูประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย การระบุประเด็นปัญหา การรวบรวมข้อมูล การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การตั้งสมมติฐาน การสรุปอ้างอิง และการตัดสินใจ

2. รูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของครูประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการพัฒนา และการวัดและประเมินผล

3. การประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยการจัดอบรม ผลการประเมิน พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 โดยที่ความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าเกณฑ์การอบรมที่กำหนดไว้ และครูสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปวางแผนจัดการเรียนรู้และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณในระดับคุณภาพดีมาก (ชญาภา น่วมบัณฑิตย์, 2556)

ศรมิชัย จันทน์ทวงส์ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านเกิน แขวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูบ้านเกิน 2) เพื่อหาประสิทธิภาพรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูบ้านเกิน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านเกิน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดปัญหา 2) การฝึกการคิดเป็นรายบุคคล 3) นำเสนอผลงานต่อกลุ่มย่อย 4) ร่วมกันเสนอกลุ่มใหญ่ และ 5) ทบทวนและสรุป ซึ่งมีประสิทธิภาพ 83.11/84.30 แสดงว่า รูปแบบการสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านเกินมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ศรมิชัย จันทน์ทวงส์, 2555)

ยรรยง ฎุกองพลอย ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ ด้านความสามารถด้านเหตุผล (X2) ด้านบุคลิกภาพ (X5) และด้านบรรยากาศในชั้นเรียน (X9) โดยสรุป นักเรียนที่มีความสามารถด้านเหตุผล และบุคลิกภาพแบบเปิดและบุคลิกภาพแบบปิด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดวิเคราะห์ครูผู้สอนจึงควรจัดรูปแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปัจจัยเหล่านี้ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน (ยรรยง ฎุกองพลอย, 2550)

5.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Abrami & others ได้ศึกษาเรื่อง การสอนทักษะการคิดวิเคราะห์แบบสอดแทรกผ่านการวิเคราะห์ห่อภิมานขั้นที่ 1 ผ่านผลการศึกษา 117 เรื่อง เพื่อศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์จะเป็นหนทางที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการกำหนดกลยุทธ์ในการสอน ซึ่งพบว่ากลยุทธ์ในการสอนทักษะการคิด

วิเคราะห์อย่างลึกซึ้งนั้นควรใช้วิธีการประยุกต์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ซึ่งจะได้ผลดีกว่าการนำมาสอนโดยตรง (Abrami et al., 2008)

Higgins & others จากการวิเคราะห์ทอภิมานงานวิจัยจาก 191 เรื่องเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ และถูกจำกัดจำนวนลงมาเหลือ 23 เรื่องที่มีความเหมาะสมกับเกณฑ์การวิจัยทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยพบว่าข้อดีของงานวิจัยนั้นคือ ไม่มีงานวิจัยชิ้นใดที่แสดงให้เห็นปัจจัยทางลบของผู้เรียนที่ได้รับการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์เลย ซึ่งเป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างมากที่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงผู้เรียนที่มีสมรรถนะต่ำนั้นได้รับการพัฒนาผ่านการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งทักษะการคิดวิเคราะห์นั้นมีความเชื่อมโยงกับทักษะและมิติอื่นที่เกี่ยวข้องอีกหลายด้านตามแนวคิดของ Halpern (Partnership for 21st Century Learning, n.d.)

Anne J. Udall & Mari Helen High ได้ศึกษาเรื่องผู้เรียนคิดอย่างไร เมื่อครูสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมของครูผู้สอนกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้เรื่อง ทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการบันทึกเทปกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เรื่อง ทักษะการคิดวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์นั้นเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรห้องเรียนอัจฉริยภาพ ซึ่งผู้เรียนนั้นสามารถเข้าใจถึงสิ่งที่ครูผู้สอนสื่อความหมาย และแสดงความคิดผ่านการทำงานและกิจกรรมในบทเรียน (Udall & High, 1989)

5.7 ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม

5.7.1 งานวิจัยภายในประเทศ

วรวิฑูร์ มั่นพันธ์ ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์ และเพื่อทำนายความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 19.80 (วรวิฑูร์ มั่นพันธ์, 2556)

ชาติ วรภู ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์พหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ปัจจัยระดับนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์สูงสุด คือ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย เท่ากับ .359 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์สูงสุด คือ บรรยากาศในชั้นเรียน รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ชาติวรภู, 2554)

เรวดี นามทองดี ได้ศึกษาเรื่องการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการคิดอย่างมีเหตุผล การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล สัมพันธภาพกับเพื่อน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2) เปรียบเทียบความแตกต่างของการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของผู้ปกครอง การพักอาศัยกับครอบครัว และกิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุด 3) การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล สัมพันธภาพกับเพื่อน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การคิดอย่างมีเหตุผล การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล สัมพันธภาพกับเพื่อน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของผู้ปกครอง การพักอาศัยกับครอบครัว และกิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมมากที่สุด พบว่าไม่มีความแตกต่าง ส่วนการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน สัมพันธภาพกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล สามารถทำนายการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ได้ร้อยละ 76.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (เรวดี นามทองดี, 2554)

5.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Niu, W. ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อทักษะการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนจีน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชาวจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 357 คน วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมสามารถคาดเดาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของ

ผู้เรียนได้ ผลการวิจัยยืนยันถึงสมมติฐานหลักที่กล่าวถึงปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมนั้น ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนจีน (Niu, 2007)

Karen, L. Westberg ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการสอนทักษะการประดิษฐ์นวัตกรรมแก่ผู้เรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทดลองจัดสร้างหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการประดิษฐ์และศึกษาระดับของการฝึกฝนที่มีต่อทักษะการประดิษฐ์ของผู้เรียน โดยแบ่งกลุ่มการทดลองเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยที่กลุ่มทดลองจะได้รับการสอนบทเรียนทั้งสิ้น 8 บทเรียน ที่ได้ถูกออกแบบสำหรับฝึกฝนกระบวนการสร้างสิ่งประดิษฐ์และส่งเสริมพัฒนาทักษะการประดิษฐ์นวัตกรรม และผู้เรียนอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนขั้นเบื้องต้นและเปิดโอกาสให้มีเวลาในการพัฒนางานของตน ซึ่งผลการวิเคราะห์ความถดถอยแสดงให้เห็นว่า ปริมาณของสิ่งประดิษฐ์นั้นมีค่านัยสำคัญทางสถิติ แต่ตัวชี้วัดด้านคุณภาพของงานประดิษฐ์ไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (Westberg, 1996)

5.8 ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม

5.8.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ธนะวัชร จริยะภูมิ และณมน จีรังสุวรรณ ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนด้วยเครือข่ายสังคมเพื่อส่งเสริม “ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์” รายวิชาการสร้างการ์ตูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนด้วยเครือข่ายสังคมเพื่อส่งเสริม “ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์” รายวิชาการสร้างการ์ตูน ผลการวิจัยพบว่า ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบและพัฒนาขึ้น ด้านรูปแบบการเรียนการสอนระดับเหมาะสมมาก, ด้านเนื้อหาวิชาสร้างการ์ตูนระดับเหมาะสมมาก, ด้านเครือข่ายสังคมเหมาะสมมาก และมีความเหมาะสมโดยภาพรวมระดับเหมาะสมมาก แสดงว่ารูปแบบการเรียนการสอนนี้สามารถไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม (ธนะวัชร จริยะภูมิ & ณมน จีรังสุวรรณ, 2556)

จิรัชยา มหาวรรณ ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มการแข่งขันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มการแข่งขัน และศึกษาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนแบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มแข่งขัน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มการแข่งขัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อบรมร่วมมือเทคนิคกลุ่มการแข่งขันมีทักษะการทำงาน

ร่วมกันเฉลี่ย 4.25 หมายความว่า ผู้เรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันเมื่อได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับดี (จิรัชยา มหาวรรณ, 2552)

5.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Matthew, R.& others ได้ทำการศึกษาเรื่อง การทำงานแบบร่วมมือของครูในลักษณะที่ การสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยการวิจัยนี้เป็นเชิงสำรวจได้ข้อมูลมาจากครูกว่า 9,000 คน โรงเรียนรัฐบาลจำนวน 336 แห่ง ในเขต Miami – Dade County ซึ่งใช้เวลากว่า 2 ปีในการศึกษาถึง ทักษะการทำงานแบบร่วมมือในลักษณะที่การสอนของครู ซึ่งการทำงานแบบร่วมมือของครูนั้นจะ สามารถคาดเดาถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการทำงานของครูที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อคุณภาพในการทำงานที่แตกต่างกัน อีกทั้งค่าเฉลี่ยของคุณภาพการทำงานแบบร่วมมือมี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน นอกจากนี้ ครูต้องมีการพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพมาก ยิ่งขึ้น ซึ่งผลของการกระทำของครูจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนผ่านการปฏิบัติงานของครูที่เป็น ต้นแบบที่ดี (Ronfeldt, Farmer, & Kiel McQueen Jason A. Grissom, 2015)

Chiu, M. M.& Khoo, L. ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความรุนแรงและสถานภาพส่งผล ต่อการแก้ปัญหาในกลุ่ม: เกิดจากการลำเอียงของการประเมินผลและลดสิทธิ์ของการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง ได้ทำการศึกษาผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 80 คน โดยใช้แบบสอบถามและบันทึก เทปขณะเรียนแก้โจทย์พีชคณิตแบบกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน วิธีการทางสถิติสำหรับใช้วิเคราะห์ กระบวนการกลุ่มได้ถูกนำมาใช้เพื่อคาดเดาคะแนนความสอดคล้องและวิธีการแก้โจทย์ สำหรับกลุ่มที่ ประสบความสำเร็จนั้น ความสอดคล้องมีผลทางบวกเมื่อวิเคราะห์จากสถานะทางวิชาการ และมีผล ทางลบเมื่อวิเคราะห์ด้านการใช้เหตุผล สำหรับกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้นค่าความสอดคล้องมีผล ทางบวกเฉพาะความสอดคล้องในปัจจุบันและผลทางลบเมื่อมีการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรง (Chiu & Khoo, 2003)

Gillies, R. M. ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยอาศัยกิจกรรม กลุ่มในชั้นเรียน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิธีการที่ส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ตั้งแต่ ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน จะทำให้ได้เรียนรู้ วิธีการให้และการได้รับความช่วยเหลือ การระดมความคิดและการรับฟังมุมมองของผู้อื่นที่แตกต่างกัน และนำมาวิเคราะห์หาหนทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อกำหนดเป็นความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นและได้รับการส่งเสริมในการทำงานร่วมกันมากกว่าที่จะ จัดการสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองเพียงคนเดียว ซึ่งการวิจัยนี้ได้สรุปประโยชน์ของการเรียนรู้ร่วมกันภายใน ชั้นเรียน (Gillies, 2003)

Anuradha A. Gokhale ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้แบบร่วมมือพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบรายบุคคลกับการเรียนรู้แบบ

ร่วมมือในการพัฒนาทักษะฝึกและปฏิบัติ และทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติในผลการสอบ พบว่า ผู้เรียนที่เข้าร่วมเรียนรู้แบบร่วมมือมีค่าคะแนนการทดสอบที่สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนรู้รายบุคคล ทั้งนี้ค่านัยสำคัญทางสถิติในทักษะการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มผู้เรียนที่เรียนรู้แบบร่วมมือมีค่าสูงด้วยเช่นกัน ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือได้จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินความคิดร่วมกัน (Gokhale, 1995)

5.9 ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ

5.9.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ลัดดา หวังภษิต ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน อีกทั้งพัฒนาและศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความเข้าใจ (Understanding) ด้านความถูกต้อง (Correctness) ด้านการประสานสัมพันธ์ (Relation Improving) และด้านมารยาทในการสื่อสาร (Courtesy) สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนของทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ลัดดา หวังภษิต, 2558)

วุฒิยา พยัคฆ์มาก ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษ: พหุกรณีศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถทางการสื่อสาร และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสาร โดยคัดเลือกกรณีศึกษาโรงเรียนที่จัดการสอนแบบ English Program มากกว่า 2 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตภูมิภาคอย่างละ 1 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความสามารถทางการสื่อสารของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี
- 2) ปัจจัยที่ส่งผลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (classroom based factors) ด้านนักเรียน ได้แก่ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย การกระตุ้นให้นักเรียนปฏิสัมพันธ์และกล้าแสดงออก และการสร้างบรรยากาศที่สนุกและเป็นกันเอง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ ความหลากหลายของกิจกรรม การส่งเสริมการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสาร และการ

เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม บรรยากาศชั้นเรียนทางกายภาพ ได้แก่ สภาพชั้นเรียนที่เหมาะสม และทางจิตใจ ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน และบรรยากาศการเรียนการสอนที่ผ่อนคลายไม่ตึงเครียด ด้านโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนด้านสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการที่ดีและเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่ค้นพบเพิ่มเติม ด้านนักเรียน ได้แก่ ความชอบและถนัดทางภาษาอังกฤษ การสนับสนุนจากครอบครัว พื้นความรู้เดิมและการเรียนเสริมพิเศษ ด้านครู ได้แก่ คุณวุฒิที่ตรงกับวิชาที่สอน ความเชี่ยวชาญรอบรู้ ความเอาใจใส่และรับผิดชอบต่อการสอน ด้านโรงเรียน ได้แก่ การเสริมสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษให้เข้มข้น และการดูแลกระบวนการคัดเลือกและคุณภาพของครู

3) แนวทางพัฒนาความสามารถ ได้แก่ นักเรียนต้องเอาใจใส่ต่อการเรียน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ กระตือรือร้นที่จะสื่อสารโต้ตอบ กล้าแสดงออกและฝึกฝนเพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างจริงจัง ครูต้องสามารถวางแผนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมได้หลากหลาย และสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่สนุกสนานผ่อนคลาย กิจกรรมการเรียนการสอนต้องหลากหลาย เน้นที่ทักษะการสื่อสาร สร้างความมั่นใจและความกล้าแสดงออกของนักเรียน ชั้นเรียนต้องมีสภาพและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนโรงเรียนต้องดูแลกระบวนการคัดเลือกครูและคุณภาพของครู และส่งเสริมให้นักเรียนใช้บริการแหล่งเรียนรู้ (วุฒิยา พยัคฆ์มาก, 2551)

5.9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Sang, G., Valcke, M., Braak, J. V. & Tondeur, J. ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการคิดของนักศึกษาฝึกสอนและการประยุกต์ใช้ ICT: การคาดหวังต่อพฤติกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้กล่าวว่า นักศึกษาฝึกสอนควรได้รับการฝึกฝนให้มีการประยุกต์ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอนเพื่ออนาคตข้างหน้า เนื่องจากการพัฒนาของ ICT นั้น มีความสัมพันธ์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้ ICT มีค่าสหสัมพันธ์กับครูในตัวแปรทุกๆ ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านเพศ (Guoyuan Sang, Martin Valcke, Johan Van Braak, & Jo Tondeur, 2009)

Rau, P. L. P., Gao, Q., & Wu, L. M. ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารด้วยโทรศัพท์ อุปกรณ์เคลื่อนที่ในการศึกษาระดับมัธยมศึกษา: แรงจูงใจ, ความกดดัน และประสิทธิภาพในการเรียนรู้ โดยเน้นศึกษาแรงจูงใจและแรงกดดันที่เป็น 2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีเทคโนโลยีการสื่อสารแนวใหม่โดยเฉพาะการสื่อสารที่ใช้โทรศัพท์มือถือ โดยมีสมมติฐานว่าอุปกรณ์เคลื่อนที่สามารถส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่ส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การส่งข้อความสั้นและด่วนช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อแบ่งออกเป็นการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตนั้น สามารถเพิ่มแรงจูงใจของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยปราศจากแรงกดดันที่สูง

นอกจากนี้การสื่อสารสารสนเทศเป็นความต้องการในการแสดงออกต่อสาธารณชนที่ค่อนข้างมากกว่า การสื่อสารแบบส่วนตัว ทั้งนี้การสื่อสารแบบส่วนตัวมีโอกาสเกิดแรงกดดันสูงมากขึ้นด้วย (Pei-Luen Patrick Rau, Qin Gao, & Li-Mei Wu, 2008)

ตารางที่ 6 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

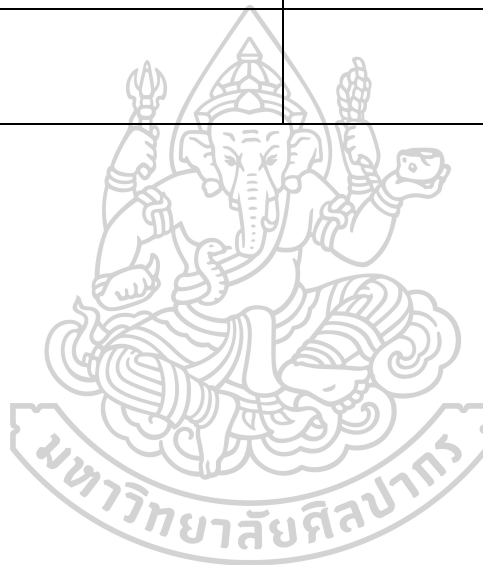
ที่	ชื่อผู้วิจัย & ปีที่ทำวิจัย	ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21			
		ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ
1	นพพร แก้วมาก (2556)	✓			
2	ชญาภา นานัดิต (2556)	✓			
3	ศรมิชัย จันทน์ทวงส์ (2555)	✓			
4	ยรรยง ฎุกองพลอย (2550)	✓			
5	Abrami, P.C., Bernard, R.M., Borokhovski, E., Wade, A., Surkes, M.A., Tamim, R., & Zhang, D. (2008)	✓			
6	Higgins & others (2004 อ้างอิงใน Partnership for 21 st century skills, n.d.)	✓			
7	Anne J. Udall & Mari Helen High (1989)	✓			
8	วรวิฐ มั่นพันธ์ (2556)		✓		
9	ชาติ วรภู (2554)		✓		
10	เรวดี นามทองดี (2554)		✓		

ตารางที่ 6 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

ที่	ชื่อผู้วิจัย & ปีที่ทำวิจัย	ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21			
		ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ
11	Niu, W. (2007)		✓		
12	Karen L. Westberg. (1996)		✓		
13	ชนะวัชร จริยะภูมิ และณมน จีรังสุวรรณ (2556)			✓	
14	จิรัชยา มหารรรณ (2552)			✓	
15	Matthew, R., Susanna, O. F., McQueen K.& Jason, A. Grissom (2015)			✓	
16	Chiu, M. M., & Khoo, L. (2003)			✓	
17	Gillies, R. M. (2003)			✓	
18	Anuradha A. Gokhale (1995)			✓	
19	ลัดดา หวังภษิต (2558)				✓
20	วุฒิยา พยัคฆ์มาก (2551)				✓
21	Sang, G., Valcke, M., Braak, J. V.& Tondeur, J. (2010)				✓

ตารางที่ 6 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21

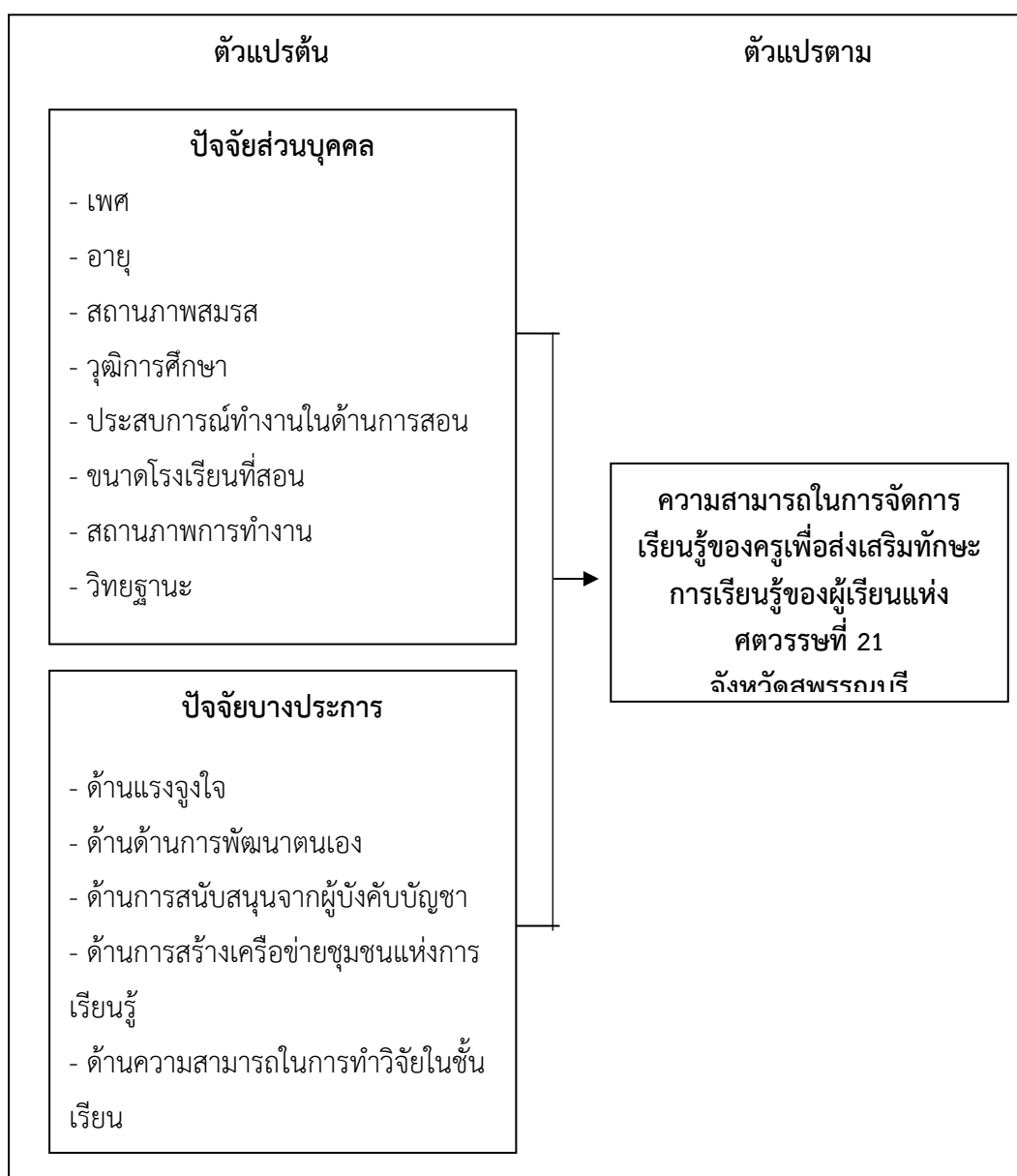
ที่	ชื่อผู้วิจัย & ปีที่ทำวิจัย	ทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21			
		ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ
22	Rau, P. L. P., Gao, Q., & Wu, L. M. (2008)				✓

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ และนำทฤษฎีดังกล่าวมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งสามารถแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามได้ดังนี้

แผนภาพที่ 12 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,647 คน จาก 32 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่ต้องการทดสอบด้วยวิธีการดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{1,647}{1 + 1,647(0.05)^2} = 321.83 = 322$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มประชากร

N	แทน	ขนาดของประชากร
e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 หรือ 95%

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น คือ 321.83 คน ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงเท่ากับ 322 เพื่อความสะดวกแก่การคิดสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละขนาดโรงเรียน ผู้วิจัยจึงทำการปรับกลุ่มตัวอย่างเป็น 332 คน

หลังจากนั้น ทำการสุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก 32 โรงเรียน ในอัตราส่วน 50 เปอร์เซนต์ ได้จำนวน 16 โรงเรียน

การสุ่มครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 332 คน จาก 16 โรงเรียน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) ซึ่งมีลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกโรงเรียนตามเกณฑ์การจำแนกขนาด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขนาด คือ ใหญ่พิเศษ, ใหญ่, กลาง และเล็ก

ขั้นที่ 2 สุ่มเลือกโรงเรียนในแต่ละขนาด โดยวิธีจับสลากตามสัดส่วน 50% ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 แห่ง ได้แก่

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย และโรงเรียนสวนหญิง

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี, โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 และโรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสวนแตงวิทยา, โรงเรียนสระกระโจม โสภณพิทยา, โรงเรียนด่านช้างวิทยา, โรงเรียนตลิ่งชันวิทยา, โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา และโรงเรียนอุทองศึกษาลัย

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม, โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา โรงเรียนบ่อกรูวิทยา, โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 และโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7

ขั้นที่ 3 เลือกครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตารางที่ 7 แสดงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด

ที่	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)	จำนวนครู โรงเรียนสุ่ม (คน)
1	ใหญ่พิเศษ	2	98
2	ใหญ่	3	110
3	กลาง	6	85
4	เล็ก	5	39
รวม		16	332

ตารางที่ 8 แสดงกลุ่มตัวอย่างและจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	จำนวนครูทั้งหมด (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ			
1	โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย	135	51
2	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	124	47
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่			
3	โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย	112	42
4	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	83	31
5	โรงเรียนสามชุกรัตน์โภคาราม	98	37
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง			
6	โรงเรียนสวนแตงวิทยา	33	13
7	โรงเรียนสระกระโจมโสภณพิทยา	27	11
8	โรงเรียนด่านช้างวิทยา	31	12
9	โรงเรียนตลิ่งชันวิทยา	36	14
10	โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา	46	18
11	โรงเรียนอุทองศึกษาลัย	43	17

ตารางที่ 8 แสดงกลุ่มตัวอย่างและจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละโรงเรียน (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	จำนวนครูทั้งหมด (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก			
12	โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม	19	8
13	โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา	19	8
14	โรงเรียนบ่อกรูวิทยา	19	8
15	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6	25	10
16	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7	12	5
รวม		862	332

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพสมรส 4) วุฒิการศึกษา 5) ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน 6) ขนาดโรงเรียนที่สอน 7) สถานภาพการทำงาน และ 8) วิทย์ฐานะ

1.2 ปัจจัยบางประการ ได้แก่ 1) ด้านแรงจูงใจ 2) ด้านการพัฒนาตนเอง 3) ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา 4) ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 5) ด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 4 ทักษะ (4Cs) ได้แก่ 1) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) ทักษะการสร้างสรรค่นวัตกรรม 3) ทักษะการร่วมมือทำงานเป็นทีม และ 4) ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อย่อย คือ 1) ด้านแรงจูงใจ 2) ด้านการพัฒนาตนเอง 3) ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา 4) ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 5) ด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ 1) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) ทักษะการสร้างสรรค่นวัตกรรม 3) ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และ 4) ทักษะการสื่อสารสารสนเทศ

ตอนที่ 4 อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ที่เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดต่างๆ จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ และเอกสารการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ, ด้านการพัฒนาตนเอง, ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา, ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ และด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา

และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence หรือ IOC) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการกำหนดให้ค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อคำถามดังนี้

คะแนน +1	ถือว่า	สอดคล้อง
คะแนน 0	ถือว่า	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
คะแนน -1	ถือว่า	ไม่สอดคล้อง

โดยดัชนีค่าความสอดคล้องในเกณฑ์การตัดสินใจด้วยคะแนนตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ในแต่ละข้อคำถามซึ่งคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$\square\square\square = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence)
	R	หมายถึง ผลรวมของคะแนน
	N	หมายถึง จำนวนผู้ให้คะแนน

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ หากต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่ได้วัดตรงวัตถุประสงค์ ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือ หลังผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.6 – 1 แสดงว่าข้อคำถามสามารถนำมาใช้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบแล้วนั้น ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับประชากรที่จะศึกษาจริง (Try Out) จำนวน 30 คน

6. หาค่าความเชื่อมั่นรวม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เนื่องด้วยนิยมใช้กับแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ, 2551) โดยด้านปัจจัยที่ส่งผลได้ค่าเท่ากับ .961 และด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ได้เท่ากับ .949 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปรที่วัด	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านปัจจัยที่ส่งผล	.961
ปัจจัยด้านแรงจูงใจ	.860
ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง	.811
ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	.857
ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้	.884
ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	.943
ด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21	.949
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	.922
ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม	.885
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	.893
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	.860

7. นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การวิเคราะห์ผล ได้กำหนดเกณฑ์สำหรับการให้คะแนนในข้อคำถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้หลักการวัดค่ารวม (Summative Scale) ตามแบบของ Likert's Scale เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังตารางที่ 10 ในหน้าถัดไป

ตารางที่ 10 แสดงเกณฑ์ในการประเมินค่าวัตรระดับความคิดเห็นตามมาตราวัดของลิเคิร์ต

ระดับความคิดเห็น	คะแนน

มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย จะใช้เกณฑ์การประเมินเป็นระดับ 5 ตามการอธิบายระดับคะแนนเฉลี่ยของเบสท์ (Best, 1981) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายความว่า	ครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายความว่า	ครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายความว่า	ครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายความว่า	ครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายความว่า	ครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

6. นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบในการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามไว้ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถาม พร้อมนำหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยไปพบผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย พร้อมนัดหมายวัน เวลาเพื่อขอรับแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 16 โรงเรียน เรียบร้อยแล้วนั้น ผู้วิจัยจะเข้าขอรับแบบสอบถามที่ทำเสร็จแล้วคืนตามวัน เวลา ที่ได้นัดหมายไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้วนั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย โดยนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แล้วจัดทำรายงานผลการวิจัยตามที่ได้กำหนด การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การอธิบายผลการวิจัยโดยการหาค่าสถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) และสถิติวิเคราะห์ (Analytical Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเพื่ออธิบายข้อมูล โดยแบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

2.1 ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรีจำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 332 คน โดยนำมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 4 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี และระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 332 คน โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน ขนาดโรงเรียนที่สอน สถานภาพการทำงาน และวิทยฐานะ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์รายละเอียดดังตารางที่ 11 ในหน้าถัดไป

ตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 332)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	85	25.6
1.2 หญิง	247	74.4
รวม	332	100.00
2. อายุ		
2.1 อายุไม่เกิน 30 ปี	107	32.2
2.2 อายุ 31 – 40 ปี	105	31.6
2.3 อายุ 41 – 50 ปี	60	18.1
2.4 อายุ 51 ปีขึ้นไป	60	18.1
รวม	332	100.00
3. สถานภาพสมรส		
3.1 โสด	179	53.9
3.2 สมรส	144	43.4
3.3 หย่าร้าง	9	2.7
รวม	332	100.00
4. วุฒิการศึกษา		
4.1 ปริญญาตรี	207	62.3
4.2 สูงกว่าปริญญาตรี	124	37.7
รวม	332	100.00
5. ประสบการณ์การทำงานในด้านการสอน		
5.1 ทำงานต่ำกว่า 5 ปี	114	34.3
5.2 ทำงาน 6 – 10 ปี	80	24.1
5.3 ทำงาน 11 – 15 ปี	45	13.6
5.4 ทำงาน 16 ปีขึ้นไป	93	28.0
รวม	332	100.00

ตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
6. ขนาดโรงเรียนที่สอน		
6.1 เล็ก	39	11.8
6.2 กลาง	86	25.9
6.3 ใหญ่	108	32.5
6.4 ใหญ่พิเศษ	99	29.8
รวม	332	100.00
7. สถานภาพการทำงาน		
7.1 ครูอัตราจ้าง	40	12.0
7.2 พนักงานราชการครู	10	3.0
7.3 ข้าราชการครู	282	85.0
รวม	332	100.00
8. วิทยฐานะ		
8.1 ไม่มีวิทยฐานะ	163	49.1
8.2 ครูชำนาญการ	72	21.7
8.3 ครูชำนาญการพิเศษ	97	29.2
รวม	332	100.00

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. เพศ พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 และเพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6

2. อายุ พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 รองลงมาคือ อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1

3. สถานภาพสมรส พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 179 คน

คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาคือ สถานภาพสมรส จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 และสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

4. วุฒิการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 และรองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7

5. ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน ส่วนใหญ่ทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาทำงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และทำงาน 11-15 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6

6. ขนาดโรงเรียนที่สอน พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ทำการเรียนการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

7. สถานภาพการทำงาน พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่มีสถานภาพการทำงานเป็นข้าราชการครู จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาคือ ครูอัตราจ้าง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และพนักงานราชการครู จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

8. วิद्याฐานะ พบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นครูที่ยังไม่มีวิद्याฐานะ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 49.1 รองลงมาคือ วิद्याฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 และวิद्याฐานะครูชำนาญการ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี และระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

(n=332)

ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D.)		
1. ท่านรู้สึกถึงความมั่นคงในวิชาชีพและหน้าที่การงาน	4.59	0.63	มากที่สุด	1
2. ท่านมีอิสระทางความคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.33	0.66	มาก	2
3. ท่านได้รับการปกครองบังคับบัญชาที่เป็นธรรม	3.99	0.80	มาก	7
4. ท่านได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงานให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	4.13	0.70	มาก	6
5. ท่านได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงานเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	3.86	0.80	มาก	8
6. ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีทักษะคิดวิเคราะห์, ทักษะคิดสร้างสรรค์, ทักษะการทำงานแบบร่วมมือ และทักษะการสื่อสารใช้เทคโนโลยี	4.29	0.56	มาก	3
7. ท่านมีความภาคภูมิใจเมื่อได้รับการยอมรับจากผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงานในความรู้และ	4.28	0.67	มาก	4

ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
ความสามารถของท่านในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
8.ท่านได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพ เมื่อปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาลและผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน	4.17	0.65	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.21	0.46	มาก	-

จากตารางที่ 12 พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านรู้สึกถึงความมั่นคงในวิชาชีพและหน้าที่การงาน ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.63) รองลงมา คือ ท่านมีอิสระทางความคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงานเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

(n=332)

ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
1.ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน, การสร้างสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ฯลฯ	4.08	0.69	มาก	4
2.ท่านเป็นผู้ที่ค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนรู้อุ้ในรายวิชาอยู่เสมอ	4.23	0.60	มาก	3
3.ท่านพยายามจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าเรียนรู้ และเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน	4.25	0.62	มาก	1

ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
4. ท่านศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อนำ ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.24	0.60	มาก	2
5. ท่านพยายามสอดแทรกการใช้ภาษาอังกฤษใน รายวิชาบางครั้ง	4.03	0.71	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.16	0.50	มาก	-

จากตารางที่ 13 พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านพยายามจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าเรียนรู้ และเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ท่านศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.60) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านพยายามสอดแทรกการใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาบางครั้ง ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

(n=332)

ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาที่ส่งผล ต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
1. ท่านได้ร่วมกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการ จัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหาร สถานศึกษาหรือกลุ่มวิชาการ	3.89	0.72	มาก	6
2. ท่านได้รับการจัดวางตำแหน่งตามความถนัด และ ความสามารถจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นธรรม	3.95	0.73	มาก	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านให้การสนับสนุน	3.93	0.71	มาก	4

ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน				
4.ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านได้จัดหาแหล่งเรียนรู้และอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	4.01	0.67	มาก	1
5.ท่านได้รับการเสนอชื่อรับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ ตามความสนใจและนโยบายรัฐบาล	3.86	0.77	มาก	7
6.ท่านได้รับการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี	3.92	0.74	มาก	5
7.ท่านได้รับโอกาสพัฒนาตนเองด้านความรู้ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงาน	4.01	0.67	มาก	1
8.ท่านได้รับการส่งเสริมให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู	3.97	0.69	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.94	0.56	มาก	-

จากตารางที่ 14 พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านได้จัดหาแหล่งเรียนรู้ และอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และท่านได้รับโอกาสพัฒนาตนเองด้านความรู้ ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ท่านได้รับการส่งเสริมให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านได้รับการเสนอชื่อรับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ ตามความสนใจและนโยบายรัฐบาล ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

(n=332)

ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
1.ท่านมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ วางแผนการปฏิบัติงานกับผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อนครูในองค์กรเดียวกัน	3.90	0.79	มาก	4
2.มีโอกาสนในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนระหว่างเพื่อนครูในองค์กรเดียวกัน และเครือข่ายอื่นๆ	3.95	0.67	มาก	3
3.มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่ทันต่อยุคสมัยร่วมกันกับเพื่อนครูคนอื่นๆ	4.10	0.67	มาก	1
4.ลักษณะการทำงานภายในองค์กร เน้นการทำงานแบบร่วมมือ (collaboration)	3.97	0.70	มาก	2
5.เปิดโอกาสในการวิพากษ์ วิจารณ์ของกันและกัน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสม	3.79	0.75	มาก	5
รวมเฉลี่ย	3.94	0.59	มาก	-

จากตารางที่ 15 พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่ทันต่อยุคสมัยร่วมกันกับเพื่อนครูคนอื่นๆ ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ลักษณะการทำงานภายในองค์กร เน้นการทำงานแบบร่วมมือ (collaboration) ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.70) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เปิดโอกาสในการวิพากษ์ วิจารณ์ของกันและกัน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

(n=332)

ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
1.ท่านเคยได้รับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.96	0.77	มาก	1
2.ท่านนำผลการวิจัยของผู้อื่นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา	3.95	0.72	มาก	2
3.ท่านได้จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนของท่าน	3.95	0.74	มาก	2
4.เมื่อท่านพบปัญหาในชั้นเรียน ท่านจะนำมาระบุเป็นปัญหาการวิจัย เพื่อดำเนินการแก้ไขในที่สุด	3.94	0.70	มาก	3
5.ท่านสามารถสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ด้วยตนเอง โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ	3.90	0.68	มาก	4
6.ท่านสามารถออกแบบการวิจัยได้อย่างเหมาะสม	3.86	0.66	มาก	6
7.ท่านสามารถใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง	3.86	0.71	มาก	6
8.ท่านสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้น่าเชื่อถือ และเข้าใจง่าย	3.88	0.70	มาก	5
9.ท่านได้เผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์แก่องค์กรและบุคคลอื่น	3.78	0.78	มาก	7
รวมเฉลี่ย	3.89	0.58	มาก	-

จากตารางที่ 16 พบว่าค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านเคยได้รับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 3.96, S.D. = 0.77) รองลงมา คือ ท่านนำผลการวิจัยของผู้อื่นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.72) และท่านได้จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนของท่าน ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านได้เผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์แก่องค์กรและบุคคลอื่น ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาพรวมระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

(n=332)

ภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
1.ปัจจัยด้านแรงจูงใจ	4.21	0.46	มาก	1
2.ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง	4.16	0.50	มาก	2
3.ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	3.94	0.56	มาก	3
4.ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้	3.94	0.59	มาก	3
5.ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.89	0.58	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.03	0.45	มาก	-

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 17 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.45) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.46) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงรายละเอียดตามตารางที่ 18 ดังนี้

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

(n=332)

ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
1.แผนการจัดการเรียนรู้ของท่าน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียน	4.20	0.59	มาก	1
2.ท่านออกแบบการเรียนรู้ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ด้วยเหตุและผล	4.16	0.56	มาก	3
3.ท่านมีเทคนิคในการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการถ่ายทอดความคิดผ่านการอธิบายหรือการปฏิบัติ	4.14	0.60	มาก	4
4.ท่านได้ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การวิเคราะห์สาเหตุ ค้นหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา สรุปคำตอบ	4.14	0.63	มาก	4
5.ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างชิ้นงานจากการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่ท่านได้สมมติสถานการณ์ขึ้นหรือมาจากเหตุการณ์จริง	4.07	0.65	มาก	6
6.ท่านส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่ต้องการ และนำเสนอเชื่อถือ	4.18	0.58	มาก	2
7.กิจกรรมการเรียนรู้ของท่าน ช่วยปลูกฝังให้มีลักษณะที่ช่างสังเกต และสงสัยในสิ่งต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความรู้อยู่เสมอ	4.12	0.63	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.14	0.49	มาก	-
ทักษะการสร้างสรค์นวัตกรรม				
1.ท่านออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ที่ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เรียน	4.02	0.65	มาก	7
2.ท่านจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เบาสบาย เกิดความคิดสร้างสรรค์	4.12	0.60	มาก	5

ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
3. ท่านส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเคราะห์ความรู้ ก่อให้เกิดความรู้ใหม่หรือ สิ่งประดิษฐ์จากฝีมือของผู้เรียน	4.06	0.65	มาก	6
4. ท่านไม่เป็นผู้จำกัดความคิดของผู้เรียน	4.30	0.59	มาก	3
5. ท่านไม่เป็นผู้ดูหมิ่นความคิดของผู้เรียน	4.37	0.59	มาก	1
6. ท่านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.33	0.57	มาก	2
7. ท่านสนับสนุนให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานที่อยู่บนพื้นฐานความรู้ และความคิดของผู้เรียน	4.29	0.61	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.21	0.47	มาก	-
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม				
1. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีภาระตมสมองในการทำงาน เมื่อต้อง ตัดสินใจร่วมกัน	4.31	0.60	มาก	1
2. กิจกรรมการเรียนรู้ของท่าน ส่งเสริมทักษะการทำงานด้วย กระบวนการกลุ่มแก่ผู้เรียน	4.27	0.59	มาก	3
3. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนดี ได้ช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนช้า	4.31	0.60	มาก	1
4. ท่านจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มีความรู้สึก เอื้อเฟื้อแผ่ระหว่างผู้เรียนและผู้เรียน	4.29	0.62	มาก	2
5. เมื่อผู้เรียนได้นำพากลุ่มปฏิบัติจนบรรลุผลสำเร็จ ท่านได้มีการ กล่าวชมเชยอย่างเหมาะสม	4.31	0.59	มาก	1
6. กิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่ท่านได้จัดขึ้นนั้น มีความน่าสนใจและ กระตุ้นการทำงานแบบร่วมมือของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.21	0.62	มาก	4
7. กิจกรรมที่ท่านออกแบบ ช่วยเสริมสร้างปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่ม	4.19	0.62	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.26	0.51	มาก	-
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ				
1. ท่านได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนการสอนเป็นปกติ	4.20	0.63	มาก	3
2. ท่านประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาของท่านบางเวลา	4.03	0.75	มาก	6
3. ท่านเคยมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก แหล่งเรียนรู้ต่างๆ	4.23	0.60	มาก	1

ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D)		
4.ท่านมีความสามารถในการใช้สื่อ เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนได้	4.13	0.62	มาก	5
5.ท่านเคยให้ผู้เรียนรายงานผลการศึกษาด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ เช่น คลิปวิดีโอสั้น เป็นต้น	3.99	0.82	มาก	7
6.ท่านจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ที่สร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียนได้เหมาะสม	4.16	0.59	มาก	4
7.ท่านตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่คุณเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ว่า นำมาจากแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ	4.20	0.58	มาก	3
8.เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างอิสระ ภายใต้การดูแลของครูผู้สอน	4.21	0.60	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.14	0.49	มาก	-

จากตารางที่ 18 พบว่าระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แผนการจัดการเรียนรู้ของท่าน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ท่านส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างชิ้นงานจากการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่ท่านได้สมมติสถานการณ์ขึ้นหรือมาจากเหตุการณ์จริง ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

ด้านทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านไม่เป็นผู้ดูหมิ่นความคิดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ท่านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ที่ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

ด้านทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.51) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการระดมสมองในการทำงาน เมื่อต้องตัดสินใจร่วมกัน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.60) ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนดี ได้ช่วยเหลือผู้เรียนที่

เรียนซ้ำ ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.60) และเมื่อผู้เรียนได้นำพากลุ่มปฏิบัติจนบรรลุผลสำเร็จ ท่านได้มีการกล่าวชมเชยอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ท่านจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มีความรู้สึกเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างผู้เรียนและผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.62) และข้อที่ต่ำสุดคือ กิจกรรมที่ท่านออกแบบ ช่วยเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่ม ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ด้านทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเคยมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างอิสระ ภายใต้การดูแลของครูผู้สอน ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.60) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเคยให้ผู้เรียนรายงานผลการศึกษาดูด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ เช่น คลิปวิดีโอสั้น เป็นต้น ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และภาพรวมระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพรวมระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับ
	($\bar{X}$)	(S.D.)		
1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.14	0.49	มาก	3
2. ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.21	0.47	มาก	2
3. ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	4.26	0.51	มาก	1
4. ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	4.14	0.49	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.19	0.43	มาก	-

จากตารางที่ 19 พบว่าภาพรวมระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.43) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.47) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ

(n=332)

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	เพศ		ค่า t	ค่า p
	ชาย	หญิง		
1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.24	4.10	2.234	.495
2. ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.29	4.18	1.914	.087
3. ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	4.34	4.24	1.652	.468
4. ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	4.22	4.11	1.847	.246
ภาพรวมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ฯ	4.28	4.16	2.192	.050

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 20 พบว่า ในภาพรวมของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเพศแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพศชายมีค่าเฉลี่ย 4.24 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคำนวณได้เท่ากับ 2.234 (Sig = .495) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเพศแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ด้านทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพศชายมีค่าเฉลี่ย 4.29 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.18 ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคำนวณได้เท่ากับ 1.914 (Sig = .087) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน เมื่อเพศแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ด้านทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม เพศชายมีค่าเฉลี่ย 4.34 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคำนวณได้เท่ากับ 1.652 (Sig = .468) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม ไม่แตกต่างกัน เมื่อเพศแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ด้านทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ เพศชายมีค่าเฉลี่ย 4.22 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคำนวณได้เท่ากับ 1.847 (Sig = .246) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเพศแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ

(n=332)

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	ไม่เกิน 30 ปี	107	4.16	.483	.107	.956
	31 – 40 ปี	105	4.14	.520		
	41 – 50 ปี	60	4.13	.501		
	51 ปีขึ้นไป	60	4.11	.488		
รวม		332	4.14	.497		
ทักษะการสร้างสรรค นวัตกรรม	ไม่เกิน 30 ปี	107	4.19	.519	.117	.950
	31 – 40 ปี	105	4.20	.477		
	41 – 50 ปี	60	4.24	.429		
	51 ปีขึ้นไป	60	4.21	.458		
รวม		332	4.21	.478		
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	ไม่เกิน 30 ปี	107	4.28	.559	.204	.893
	31 – 40 ปี	106	4.23	.497		
	41 – 50 ปี	60	4.27	.474		
	51 ปีขึ้นไป	60	4.28	.494		
รวม		332	4.26	.512		
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	ไม่เกิน 30 ปี	107	4.16	.497	.246	.864
	31 – 40 ปี	105	4.14	.501		
	41 – 50 ปี	60	4.14	.465		
	51 ปีขึ้นไป	60	4.09	.528		
รวม		332	4.14	.497		
ภาพรวมความสามารถใน การจัดการเรียนรู้	ไม่เกิน 30 ปี	107	4.20	.438	.061	.980
	31 – 40 ปี	105	4.18	.448		
	41 – 50 ปี	60	4.20	.403		
	51 ปีขึ้นไป	60	4.17	.435		
รวม		332	4.19	.433		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามอายุ ในภาพรวมพบว่า อายุของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายทักษะ อายุของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส

(n=332)

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	โสด	179	4.14	.499	.120	.887
	สมรส	144	4.14	.487		
	หย่าร้าง	9	4.06	.658		
รวม		332	4.14	.497		
ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	โสด	179	4.18	.510	.548	.579
	สมรส	144	4.23	.435		
	หย่าร้าง	9	4.31	.498		
รวม		332	4.21	.478		
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	โสด	179	4.26	.537	.502	.606
	สมรส	144	4.28	.474		
	หย่าร้าง	9	4.11	.605		
รวม		332	4.26	.512		
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	โสด	179	4.13	.519	.472	.624
	สมรส	144	4.15	.475		
	หย่าร้าง	9	4.00	.400		
รวม		332	4.14	.497		

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส (ต่อ)

(n=332)

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ภาพรวมความสามารถในการจัดการเรียนรู้	โสด	179	4.18	.454	.218	.804
	สมรส	144	4.20	.405		
	หย่าร้าง	9	4.12	.460		
รวม		332	4.19	.433		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส ในภาพรวมพบว่า สถานภาพสมรสของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายทักษะ สถานภาพสมรสของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา

(n=332)

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี	วุฒิการศึกษา		ค่า t	ค่า p
	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี		
1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.12	4.16	-.691	.944
2. ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.18	4.26	-1.096	.468
3. ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	4.25	4.29	-.779	.511
4. ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	4.12	4.16	-.588	.196
ภาพรวมความสามารถในการจัดการเรียนรู้	4.17	4.21	-.900	.237

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 23 พบว่า ในภาพรวมของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อวุฒิการศึกษาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย 4.12 และ วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคำนวณได้เท่ากับ -6.91 (Sig = .944) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่แตกต่างกัน เมื่อวุฒิการศึกษาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ด้านทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย 4.18 และ วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคำนวณได้เท่ากับ -1.096 (Sig = .468) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน เมื่อวุฒิการศึกษาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ด้านทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย 4.25 และ วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย 4.29 ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคำนวณได้เท่ากับ -7.79 (Sig = .511) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม ไม่แตกต่างกัน เมื่อวุฒิการศึกษาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ด้านทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย 4.12 และ วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าสถิติ t ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคำนวณได้เท่ากับ -5.88 (Sig = .196) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน เมื่อวุฒิการศึกษาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน

(n=332)

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	ต่ำกว่า 5 ปี	114	4.11	.504	1.793	.148
	6 – 10 ปี	80	4.25	.524		
	11 – 15 ปี	45	4.10	.516		
	16 ปีขึ้นไป	93	4.10	.447		
รวม		332	4.14	.497		

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	ต่ำกว่า 5 ปี	114	4.17	.524	1.312	.271
	6 – 10 ปี	80	4.30	.452		
	11 – 15 ปี	45	4.21	.511		
	16 ปีขึ้นไป	93	4.18	.419		
รวม		332	4.21	.478		
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	ต่ำกว่า 5 ปี	114	4.23	.574	.618	.604
	6 – 10 ปี	80	4.32	.483		
	11 – 15 ปี	45	4.30	.508		
	16 ปีขึ้นไป	93	4.25	.457		
รวม		332	4.26	.512		
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	ต่ำกว่า 5 ปี	114	4.13	.507	2.351	.072
	6 – 10 ปี	80	4.23	.469		
	11 – 15 ปี	45	4.19	.506		
	16 ปีขึ้นไป	93	4.04	.493		
รวม		332	4.14	.497		
ภาพรวมความสามารถใน การจัดการเรียนรู้	ต่ำกว่า 5 ปี	114	4.16	.458	1.641	.180
	6 – 10 ปี	80	4.27	.421		
	11 – 15 ปี	45	4.20	.463		
	16 ปีขึ้นไป	93	4.14	.389		
รวม		332	4.19	.433		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน ในภาพรวมพบว่า ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอนของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายทักษะ ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอนของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21

จังหวัดสุพรรณบุรี ในทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่สอน

(n=332)

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	เล็ก	39	4.05	.471	.993	.396
	กลาง	86	4.21	.532		
	ใหญ่	108	4.13	.507		
	ใหญ่พิเศษ	99	4.12	.464		
รวม		332	4.14	.497		
ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	เล็ก	39	4.18	.578	.155	.927
	กลาง	86	4.22	.513		
	ใหญ่	108	4.23	.442		
	ใหญ่พิเศษ	99	4.19	.447		
รวม		332	4.21	.478		
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	เล็ก	39	4.29	.562	.768	.513
	กลาง	86	4.29	.544		
	ใหญ่	108	4.29	.480		
	ใหญ่พิเศษ	99	4.20	.498		
รวม		332	4.26	.512		

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่สอน (ต่อ)

(n=332)

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	เล็ก	39	4.06	.582	1.410	.240
	กลาง	86	4.22	.504		
	ใหญ่	108	4.14	.471		
	ใหญ่พิเศษ	99	4.10	.480		
รวม		332	4.14	.497		
ภาพรวมความสามารถในการจัดการเรียนรู้	เล็ก	39	4.15	.466	.708	.548
	กลาง	86	4.23	.462		
	ใหญ่	108	4.20	.415		
	ใหญ่พิเศษ	99	4.15	.416		
รวม		332	4.19	.433		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่สอน ในภาพรวมพบว่า ขนาดโรงเรียนที่สอนของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายทักษะ ขนาดโรงเรียนที่สอนของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

(n=332)

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	ครูอัตราจ้าง	40	4.15	.444	.986	.374
	พนักงานราชการ	10	4.35	.467		
	ข้าราชการ	282	4.13	.505		
รวม		332	4.14	.497		
ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	ครูอัตราจ้าง	40	4.21	.396	.305	.738
	พนักงานราชการ	10	4.32	.362		
	ข้าราชการ	282	4.20	.493		
รวม		332	4.21	.478		
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	ครูอัตราจ้าง	40	4.26	.490	.697	.499
	พนักงานราชการ	10	4.45	.408		
	ข้าราชการ	282	4.26	.518		
รวม		332	4.26	.512		
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	ครูอัตราจ้าง	40	4.15	.445	1.150	.318
	พนักงานราชการ	10	4.37	.440		
	ข้าราชการ	282	4.13	.505		
รวม		332	4.14	.497		
ภาพรวมความสามารถใน การจัดการเรียนรู้	ครูอัตราจ้าง	40	4.19	.359	.981	.376
	พนักงานราชการ	10	4.37	.309		
	ข้าราชการ	282	4.18	.445		
รวม		332	4.19	.433		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามสถานภาพการ

ทำงาน ในภาพรวมพบว่า สถานภาพการทำงานของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายทักษะ สถานภาพการทำงานของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ

(n=332)

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	ไม่มีวิทยฐานะ	163	4.13	.517	.823	.440
	ชำนาญการ	72	4.20	.455		
	ชำนาญการ พิเศษ	97	4.11	.493		
	รวม	332	4.14	.497		
ทักษะการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	ไม่มีวิทยฐานะ	163	4.18	.511	1.844	.160
	ชำนาญการ	72	4.30	.430		
	ชำนาญการ พิเศษ	97	4.18	.449		
	รวม	332	4.21	.478		
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม	ไม่มีวิทยฐานะ	163	4.24	.555	1.024	.360
	ชำนาญการ	72	4.34	.487		
	ชำนาญการ พิเศษ	97	4.26	.449		
	รวม	332	4.26	.512		
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ	ไม่มีวิทยฐานะ	163	4.12	.505	1.766	.173
	ชำนาญการ	72	4.23	.469		

แหล่ง		N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
	ชำนาญการ พิเศษ	97	4.10	.499		
รวม		332	4.14	.497		
ภาพรวมความสามารถใน การจัดการเรียนรู้ฯ	ไม่มีวิทยฐานะ	163	4.17	.455	1.681	.188
	ชำนาญการ	72	4.27	.400		
	ชำนาญการ พิเศษ	97	4.16	.415		
รวม		332	4.19	.433		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวมพบว่า วิทยฐานะของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายทักษะ วิทยฐานะของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ในทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผล ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X1) ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง (X2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (X3) ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ (X4) และปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน (X5) กับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี (Y) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ปรากฏตารางที่ 20 เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นทั้งหมด ซึ่งตัวแปรดังกล่าวเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ และในขั้นต่อไปจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายและสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	ค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์
Adj. R^2	หมายถึง	ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว
b	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย
Beta	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน
S.E.	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย
a	หมายถึง	ค่าคงที่ของสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ (Constant)

ตัวแปรต้น

X1	หมายถึง	ปัจจัยด้านแรงจูงใจ
X2	หมายถึง	ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง
X3	หมายถึง	ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา
X4	หมายถึง	ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้
X5	หมายถึง	ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ตัวแปรตาม

Y หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 28 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	Y
X1	1	.596**	.686**	.616**	.586**	.588**
X2		1	.543**	.531**	.605**	.637**
X3			1	.784**	.657**	.604**
X4				1	.689**	.589**
X5					1	.650**
Y						1

**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 28 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X1) ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง (X2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (X3) ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ (X4) และปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน (X5) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r=.588$, $r=.637$, $r=.604$, $r=.589$ และ $r=.650$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X1) ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง (X2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (X3) ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ (X4) และปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน (X5) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ (X4) กับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (X3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกมากที่สุด ($r=.784$)

ตารางที่ 29 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวแปรทำนาย	R	R ²	Adj. R ²	R ² change	b	B	t
ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน (X5)					.208	.284	5.271**
ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง (X2)					.259	.300	5.939**
ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (X3)					.129	.167	2.956**
ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X1)	.743	.551	.546	.007	.119	.126	2.289*
Constant(a) = 1.290	S.E. = .158, R = .743, R ² = .551 Over all F = 100.139						

** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 29 พบว่า มีตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน (X5), ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง (X2), ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (X3) สามารถทำนายความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X1) สามารถทำนายความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน (X5) ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง (X2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา (X3) และปัจจัยด้านแรงจูงใจ (X1) มีประสิทธิภาพในการทำนายร่วมกันต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ร้อยละ 55.10 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายเท่ากับ .158 และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.290 + .208(X_5) + .259(X_2) + .129(X_3) + .119(X_1)$$

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{\square} = .284 Z_{(\square 5)} + .300 Z_{(\square 2)} + .167 Z_{(\square 3)} + .126 Z_{(\square 1)}$$

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ในส่วนคำถามปลายเปิดในประเด็นอุปสรรคของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนพบอุปสรรคที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนไม่เท่ากัน, ภาระงานของครูผู้สอนมากเกินไป และได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนล่าช้า โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนไม่เท่ากัน

ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนได้จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ แต่ประสบปัญหาในพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนไม่เพียงพอ จึงต้องใช้เวลาในการทบทวนพื้นฐานความรู้เดิมเพื่อใช้ในการต่อยอดความรู้ใหม่

2) ภาระงานของครูผู้สอนมากเกินไป

ในปัจจุบันครูผู้สอนต้องรับผิดชอบหน้าที่งานพิเศษอื่นๆ ของโรงเรียน เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน, เจ้าหน้าที่พัสดุ, เจ้าหน้าที่ธุรการ ฯลฯ ในบางช่วงได้รับมอบหมาย/ คำสั่งให้เข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในงานนั้นๆ อยู่บ่อยครั้ง ซึ่งส่งผลต่อเวลาในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังส่งผลต่อเวลาในการเตรียมความพร้อมของแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมในชั้นเรียนอีกด้วย

3) ได้รับการสนับสนุนด้านสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาล่าช้า

เนื่องด้วยโรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐบาล การจัดหาสื่อและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี ต้องเขียนโครงการเสนอเพื่อของบประมาณในการจัดซื้อตามระบบ ระเบียบทางราชการ ซึ่งโอกาสในการได้รับการจัดสรรค่อนข้างช้า

สำหรับข้อเสนอแนะของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนได้เสนอแนะประเด็นสำคัญที่จะสามารถส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา, ควรเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองตามความสนใจ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา

ในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะเทคโนโลยี เพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองแล้วนำความรู้มาประยุกต์ใช้ ซึ่งสื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษามีความจำเป็นต่อผู้เรียนในยุคสมัยนี้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมมือจัดหา เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา

2) ควรเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเองตามความสนใจ

ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองตามความสนใจ ซึ่งการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ นั้นต้องก่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร ผู้เรียนและตนเอง ควรมีการคัดกรองความสนใจของครูผู้สอนและมอบหมายการเข้าร่วมอบรมในประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ

บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี 2) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 332 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 อายุ ส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายปริญญาตรี 207 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 ประสบการณ์การทำงานในด้านการสอน ส่วนใหญ่ทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 ขนาดโรงเรียนที่สอน ส่วนใหญ่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 สถานภาพการทำงาน ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครู จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 84.9 และวิทยฐานะ ส่วนใหญ่เป็นครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 49.1

2. การวิเคราะห์ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่

21 จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก จำแนกรายทักษะพบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ในระดับมาก ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม อยู่ในระดับมาก ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ อยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จำแนกรายด้านได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อเพศแตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่ออายุแตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อสถานภาพสมรสแตกต่างกัน

3.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

3.5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อประสบการณ์ทำงานในด้านการสอนแตกต่างกัน

3.6 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่สอน พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อขนาดโรงเรียนที่สอนแตกต่างกัน

3.7 จำแนกตามสถานภาพการทำงาน พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน

3.8 จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อวิทยฐานะแตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อพยากรณ์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยนำปัจจัยทุกตัวเข้าในสมการ พบว่า ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการทำนายร่วมกันต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ร้อยละ 55.1 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายเท่ากับ .158

สมการพยากรณ์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถแสดงในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.290 + .208(X_5) + .259(X_2) + .129(X_3) + .119(X_1)$$

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Y}_{\square} = .284 Z_{(\square 5)} + .300 Z_{(\square 2)} + .167 Z_{(\square 3)} + .126 Z_{(\square 1)}$$

5. การวิเคราะห์อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

5.1 พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนไม่เท่ากัน

ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนได้จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ แต่ประสบปัญหาในพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนไม่เพียงพอ จึงต้องใช้เวลาในการทบทวนพื้นฐานความรู้เดิมเพื่อใช้ในการต่อยอดความรู้ใหม่

5.2 ภาระงานของครูผู้สอนมากเกินไป

ในปัจจุบันครูผู้สอนต้องรับผิดชอบหน้าที่งานพิเศษอื่นๆ ของโรงเรียน เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน, เจ้าหน้าที่พัสดุ, เจ้าหน้าที่ธุรการ ฯลฯ ในบางช่วงได้รับมอบหมาย/ คำสั่งให้เข้ารับการอบรม ทำให้ความเข้าใจในงานนั้นๆ อยู่บ่อยครั้ง ซึ่งส่งผลต่อเวลาในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังส่งผลต่อเวลาในการเตรียมความพร้อมของแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมในชั้นเรียนอีกด้วย

5.3 การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี ได้รับการอนุมัติงบประมาณล่าช้า

เนื่องด้วยโรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐบาล การจัดหาสื่อและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี ต้องเขียนโครงการเสนอเพื่อขอของบประมาณในการจัดซื้อตามระบบ ระเบียบทางราชการ ซึ่งโอกาสในการได้รับการจัดสรรค่อนข้างช้า

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน แห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ภาพรวมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานแบบร่วมมือแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นผลงานจากฝีมือของผู้เรียนโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ สำหรับความสามารถในการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการสื่อสาร สารสนเทศแก่ผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาทักษะเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ถ้าครูผู้สอนขาดทักษะใดทักษะหนึ่งไปจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเพียบพร้อมด้วยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ ในการเป็นพลเมืองและพลโลกที่มีคุณภาพ เพื่อดำเนินชีวิตในยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน จำแนกรายด้านได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อเพศแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าแม้เพศที่แตกต่างกันนั้นไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ครูผู้สอนไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชายสามารถจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้ และพัฒนา ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ดังเช่นงานวิจัยของ กิติมา ทวารศ ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า ความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา เพศชายและเพศหญิง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในการปฏิรูประบบการศึกษา สามารถทำงานร่วมกันและมีความพึงพอใจในการทำงาน จึงทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน (กิติมา ทวารศ, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ โชติเสน (2551) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญนิษฐ์ แซ่ว่อง ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ที่มีเพศแตกต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ บุคลากรในการสอนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของปริมาณงานในปัจจุบัน จึงทำให้ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์เพศชายหรือเพศหญิง ทุกคนล้วนต่างมีภาระหน้าที่ในการสอน และหน้าที่พิเศษพอๆ กัน (กัญนิษฐ์ แซ่ว่อง, 2558)

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่ออายุแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญนิษฐ์ แซ่ว่อง ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่มีอายุแตกต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน (กัญนิษฐ์ แซ่ว่อง, 2558)

2.3 จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อสถานภาพสมรสแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิวรรณ ศรีโพธา ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการเสริมสร้างขวัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน (มะลิวรรณ ศรีโพธา, 2554)

2.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา วรอินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน เนื่องจากการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเทคนิคการสอนแบบใหม่ยังไม่เคยได้รับการศึกษาหรือฝึกฝนมาก่อนประกอบกับการปฏิบัติงานก็ไม่ได้มุ่งเน้นเป้าหมายดังกล่าวจึงทำให้ผู้ที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน (สุนิสา วรอินทร์, 2545)

2.5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อประสบการณ์ทำงานในด้านการสอนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา วรอินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพของครูระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7 ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในด้านการสอนที่แตกต่างกัน เนื่องจากการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเทคนิคการสอนแบบใหม่ยังไม่เคยได้รับการศึกษาหรือฝึกฝนมาก่อนประกอบกับการปฏิบัติงานก็ไม่ได้มุ่งเน้นเป้าหมายดังกล่าวจึงทำให้ผู้ที่ประสบการณ์ทำงานในด้านการสอน ต่างกัน มีสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน (สุนิสา วรอินทร์, 2545)

2.6 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่สอน พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อขนาดโรงเรียนที่สอนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอภิรักษ์ณ์ จักรแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติ

ธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน (พระมหากษัตริย์ จักรแก้ว, 2553) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราตรี กฤษวงค์ ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานของครูจ้างสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่า การปฏิบัติงานของครูจ้างสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันเมื่อขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้มีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางดำเนินงาน เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีหน้าที่ประสานให้โรงเรียนภายในกลุ่มร่วมมือสนับสนุนกันในด้านวัสดุอุปกรณ์ กำลังคนตลอดจนทรัพยากรอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการสอนร่วมกันได้อย่างมีคุณภาพ โดยไม่จำกัดขนาดสถานศึกษา (ราตรี กฤษวงค์, 2551) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ โชติเสน ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจของ E.R.G ของ อัลเดอร์เฟอร์ ผลของการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ไม่แตกต่างกันเมื่อขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน (ชูชาติ โชติเสน, 2551)

2.7 จำแนกตามสถานภาพการทำงาน พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ราตรี กฤษวงค์ ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานของครูจ้างสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูจ้างสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า เมื่อจำแนกตามสถานภาพ การปฏิบัติงานของครูจ้างสอนฯ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูจ้างสอนต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ส่งผลให้ครูจ้างสอนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าสถานภาพของแต่ละบุคคล ทำให้บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน (ราตรี กฤษวงค์, 2551)

2.8 จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกันเมื่อวิทยฐานะแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้ประกาศเรื่อง ภาระงานสอนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้ครูผู้สอนมีจำนวนชั่วโมงภาระงานสอนขั้นต่ำ ไม่ต่ำกว่า 18 ชั่วโมง/ สัปดาห์ สำหรับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยไม่ได้ระบุวิทยฐานะแต่อย่างใด กล่าวได้ว่าแม้ว่าครูผู้สอนจะอยู่ในระดับวิทยฐานะใดก็ตาม แต่ถ้าอยู่ในสายงานการสอนแล้วนั้น ครูผู้สอนทุกคนต้องได้รับภาระงานสอนไม่ต่ำกว่า 18 ชั่วโมง/ สัปดาห์ จำแนกเป็นชั่วโมงการสอนตามตารางสอน จำนวน 12 ชั่วโมง/ สัปดาห์ รวมกับงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 ชั่วโมง/ สัปดาห์ รวมทั้งสิ้นต้องไม่ต่ำกว่า 18 ชั่วโมง/ สัปดาห์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ กับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกรินทร์ สังข์ทอง ที่ได้ศึกษาเรื่อง โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเหมือนทางเลือกและทางสำคัญที่จะช่วยลดปล่อยคืนพื้นที่ปฏิบัติงานและการเรียนรู้จริงให้ชุมชนครูได้ทำหน้าที่ครูเพื่อศิษย์อย่างเต็มที่ โดยลดอำนาจการแทรกแซงจากนอกพื้นที่ รวมถึงการให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจลงสู่หน่วยย่อยให้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างรับผิดชอบภายใต้อุดมการณ์ทางวิชาชีพครูเพื่อศิษย์ร่วมกัน โดยเฉพาะระบบการแบ่งแยกการบริหารงานวิชาการและการบริหารบุคคลที่มีการแบ่งแยกความรับผิดชอบในงาน กล่าวคือ ระบบงานวิชาการต้องการให้ครูสอนผู้เรียนให้เกิดคุณภาพในทางเดียวกันระบบบริหารบุคคลต้องการให้ครูมีคุณภาพในการสอน ความเป็นจริงแล้วทั้งสองงานมีเป้าหมายเดียวกันคือคุณภาพผู้เรียน หากทั้งสองงานแบ่งหน้าที่กันทำ จะเกิดปรากฏการณ์ครูต้องถูกสั่งให้อบรมนอกห้องเรียนตามนโยบาย ในขณะที่เดียวกันครูต้องทุ่มเทดูแลผู้เรียนในห้องเรียนให้ได้คุณภาพ จึงเกิดเป็นความขัดแย้งในการทำงานตามนโยบายและความขัดแย้งในความรับผิดชอบทางวิชาชีพของครู (วรลักษณ์ ชูกำเนิด & เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2557) โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช ได้กล่าวว่า การทำหน้าที่ของฝ่ายบริหารที่เปลี่ยนจากการบริหารจัดการเป็นการเป็นผู้เอื้อให้ครูตื่นตัวเรียนรู้ทำหน้าที่วิชาชีพครูได้อย่างเต็มที่ภายใต้บรรยากาศที่มีการขับเคลื่อนที่มุ่งมั่นในการทำงานวิชาชีพครูที่มีคุณค่าทางอุดมการณ์ร่วมกันอย่างมีความสุข มากกว่าจริงจังจนเหน็ดเหนื่อย

ล้าถอยจากวิชาชีพครูที่แสนจะแบกภาระหนักเกินตัว นี่คือนโยบายสำคัญของการบริหารองค์กรที่จะช่วยให้ครูเกิดวุฒิภาวะความเป็นครูเพื่อศิษย์และใช้ความรักในวิชาชีพขับเคลื่อนตนเองมากกว่าการเป็นครูผู้ถูกกระทำ แสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนของผู้บังคับบัญชากับการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากมุมมองในการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้แก่ครูผู้สอน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด & เอกกรินทร์ สังข์ทอง, 2557)

เมื่อเรียงตามลำดับการเข้าสมการของตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งในแต่ละปัจจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดและผลการศึกษาของนักวิจัยอื่นๆ ดังนี้

ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24(5) ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความสามารถในการทำวิจัย ความระบุว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) อีกทั้งยังสอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ในประเด็นการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ข้อ 4) ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาคณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรด้านอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนการสอน วิจัย และพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) และสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านวิจัยในชั้นเรียนของ พิสิษฐ พุฒศรี ที่ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนโนนแพ่ง สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนจะพัฒนาการเรียนการสอนได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบรรยากาศ สังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การมีเพื่อนร่วมงานที่ดี เป็นนักวิจัย หรืออยู่แวดวงของครูนักวิจัยจะมีส่วนส่งเสริมให้ครูเกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน (พิสิญ์ พุฒศรี, 2551) จากผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ลำดับต่ำที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีต้องได้รับการอบรมพัฒนาปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยเร่งด่วน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความสามารถเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาความรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรมในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเป็นไปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ระบุถึงครูผู้สอนที่ต้องพึงปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนต่อไป สำหรับผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่บุคลากรภายในสถานศึกษาของตนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อครูผู้สอนมีความสามารถในการวิจัยแล้วนั้น ผลดีจะเกิดต่อผู้เรียนโดยตรง เนื่องจากครูผู้สอนได้นำวิธีการวิจัยมาใช้เพื่อแก้ไข พัฒนาผู้เรียน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น อีกทั้งครูผู้สอนได้มีโอกาสในการสร้างผลงานทางวิชาการผ่านการทำวิจัยในชั้นเรียนอีกด้วย

ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครูในการสอนเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการพัฒนาครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาหลักสูตรและแหล่งเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศกับการพัฒนาครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาหลักสูตร นโยบาย กระบวนการจัดการและแหล่งเรียนรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยีกับการพัฒนาครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรและการประเมินและติดตามผล โดยอภิปรายผลว่า ครูผู้สอนควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูที่สัมพันธ์กับการจัดการและมาตรฐานในการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรศึกษาแนวทางในการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนาหรือหลักสูตรการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อพร้อมต่อการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Ganratchakan Ninlawan, 2015) ซึ่งปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองของครูนั้นได้สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาตนเองของครู ซึ่งบัญญัติ

ไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู ในมาตรฐานที่ 1 “ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ” หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์การหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน และในมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) ในประเด็นจรรยาบรรณต่อตนเอง ระบุว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองเพื่อพร้อมจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียนใน สังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่ง แก้วแดง ได้กล่าวไว้ว่า ในภาวะวิกฤตที่อาชีพครูประสบกับกระแสการเปลี่ยนแปลง ครูจำเป็นต้อง เร่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้พร้อมสำหรับวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงและภาวะวิกฤต ศรัทธาในวิชาชีพ เพื่อให้ทุกคนมองเห็นว่าอาชีพครูยังเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ยังมีความจำเป็นต่อสังคม ในฐานะที่เป็น วิชาชีพที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพต่อไปในอนาคต (รุ่ง แก้วแดง, 2542) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองของครูส่งผลต่อความสามารถในการ จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 เนื่องจากความเปลี่ยนแปลง ของสังคมมีความก้าวหน้าทางวิทยาการ ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ อีกทั้งแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัว ครูจึงต้องพัฒนาตนเองสม่ำเสมอเพื่อทันต่อความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และนำความรู้ ประสบการณ์ที่ ได้รับนำมาจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมแก่ยุคสมัย น่าสนใจ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงไม่ได้เกิดเพียงยุคสมัยเท่านั้น ยังรวมถึงตัวผู้เรียนที่มีลักษณะ วิธีการเรียนรู้ที่ เปลี่ยนแปลงอีกด้วย ซึ่งครูผู้สอนจะใช้วิธีการสอนแบบเดิมคงไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่มี ความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างแน่นอน ครูจึงต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งพัฒนาตาม นโยบายของผู้บริหารและเกิดจากความต้องการพัฒนาที่เกิดจากภายในใจของตนเอง สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนให้ได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ใหม่เพื่อนำมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์และปลูกฝังทักษะจำเป็นแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาของตน

ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถใน การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24(5) ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา ความระบุว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและ

ผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” และมาตรา 24(6) ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา ความระบุว่า “จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภา เพียรเจริญ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต พัฒนาครู ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานที่เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง ครูเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน หากครูได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ มีความก้าวหน้าใน วิชาชีพ ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพมากขึ้น (จิราภา เพียรเจริญ, 2556) แสดงว่าปัจจัย ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริม ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 โดยผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทใน การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอนสำหรับครู ถือเป็นเรื่องสำคัญในยุคสมัยนี้ต้องมีสื่อที่ทันสมัยเพื่อพร้อมต่อการพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนและสถานศึกษา ถือเป็น การส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาของตนได้มีโอกาสในการทำผลงานทางวิชาการ เพื่อ พัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู อีกทั้งมีการปกครองบังคับบัญชาอย่างเป็นธรรมเท่าเทียมกัน

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 สอดคล้องกับ สิริวรรณ สังข์ตระกูล (2554: 63) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 พบว่า ครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ในด้าน ความต้องการดำรงอยู่โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบประเด็นที่น่าสนใจคือ ครูได้รับอนุญาตให้ลาหยุด งานเมื่อเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็น ครูมีความรู้สึกมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ ครูมีอิสระในการปฏิบัติงาน และด้านความต้องการเจริญก้าวหน้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ท่านได้พัฒนา ทักษะความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้นจากงานที่ท่านปฏิบัติ ท่านได้รับโอกาสในการฝึกอบรม และ ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ท่านได้มีส่วนร่วมในการสร้างชื่อเสียงให้แก่ทาง โรงเรียน โดยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงการจัสต์ติการอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพื่อให้ครูในโรงเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งจะ ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ อีกทั้งควรมีการส่งเสริมแรงจูงใจในด้านความต้องการการ

เจริญก้าวหน้า ผู้บริหารควรมีการยกย่องและประกาศเกียรติคุณให้กับครูผู้ที่บำเพ็ญประโยชน์ให้กับโรงเรียน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและรู้สึกที่ตนเองเป็นบุคคลสำคัญ คนหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้า และให้ความสำคัญในการจัดอบรม พัฒนาทักษะความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการสอนให้กับครูประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี เพื่อให้ครูใหม่ได้มีความรู้และได้รับประสบการณ์เพิ่มเติม นำไปสู่การพัฒนาตนเองและการจัดการเรียนรู้ต่อไป

(สิริวรรณ สังข์ตระกูล, 2554) และสอดคล้องผลการวิจัยของ ใจนวล พรหมมณี ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทั้งนี้เนื่องมาจากพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงกระตุ้น และสาเหตุต่างๆ การปฏิบัติงานก็นับได้ว่าเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ บุคคลแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจของบุคคลผู้นั้น ผู้บริหารผู้บังคับบัญชา หัวหน้างานจำเป็นที่จะต้องสร้างแรงจูงใจทั้งทางด้านขวัญกำลังใจ แรงเสริม รางวัล ความก้าวหน้าให้กับบุคลากรของตน ถ้าบุคลากรมีความพึงพอใจที่เกิดจากแรงจูงใจต่างๆ เขาก็อาจจะทุ่มเทกำลังกายกำลังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ระดมกำลังผลิตผลงานอันจะเป็นผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้นในการทำงาน (ใจนวล พรหมมณี, 2550) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจของครูผู้สอนนั้น ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 เมื่อใดที่ครูผู้สอนมีความรู้สึกถึงความมั่นคงในวิชาชีพและหน้าที่การงาน ครูผู้สอนก็จะเกิดแรงจูงใจจากภายในเพื่อพัฒนาตนเองในวิชาชีพ และมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์, ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม, ทักษะการทำงานแบบร่วมมือ และทักษะการสื่อสาร สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ เพราะความมั่นคงทางวิชาชีพครูและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่ความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของครูผู้สอนซึ่งเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้มีอิสระทางความคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อครูผู้สอนได้สร้างผลงานทางวิชาการในการพัฒนาผู้เรียนได้มีคุณภาพแล้วนั้น ผู้บริหารควรมีการสร้างขวัญกำลังใจ ด้วยการให้รางวัล เสริมแรงทางบวกผ่านคำชมเชยหรือวิธีต่างๆ เพื่อให้ครูผู้สอนได้มุ่งมั่นพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนควรได้รับการฝึกอบรม พัฒนาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรเป็นอย่างมาก เพื่อเข้ารับการพัฒนาความสามารถในการสร้างผลงานทางวิชาการและเผยแพร่ผลงาน ซึ่งเป็นผลดีต่อตัวครูผู้สอนเองและครูผู้สอนอื่น ได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนด้วยเช่นกัน

2. ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เป็นต้น นอกจากนี้ครูผู้สอนต้องพัฒนาวิธีการนำเสนอการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน พัฒนาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมการเรียนรู้และวิธีการวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตน และผู้บังคับบัญชา/ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนในการเข้าร่วมอบรม สัมมนา ฝึกทักษะต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3. ผู้บังคับบัญชา/ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองด้านความรู้ ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงานตามความสนใจ ส่งเสริมให้ครูได้สร้างสรรค์นวัตกรรมหรือผลงานทางวิชาการอื่นๆ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ให้การสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ในการร่วมกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาร่วมกัน

4. ครูผู้สอนต้องได้รับการสร้างความมั่นคงในวิชาชีพและหน้าที่การงานก่อนอื่นใด ผู้บังคับบัญชา/ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การส่งเสริมครูผู้สอนให้มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 มีการกล่าวคำชมเชย เสริมแรงทางบวกเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และเกิดการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในการสร้างสรรค์ผลงานการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 และให้ได้รับความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เมื่อปฏิบัติงานตามนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 ให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่าควรมีการพัฒนาในด้านใดเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของครูในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์ ดร.ยุวรี ผลพันธ์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

2. อาจารย์พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

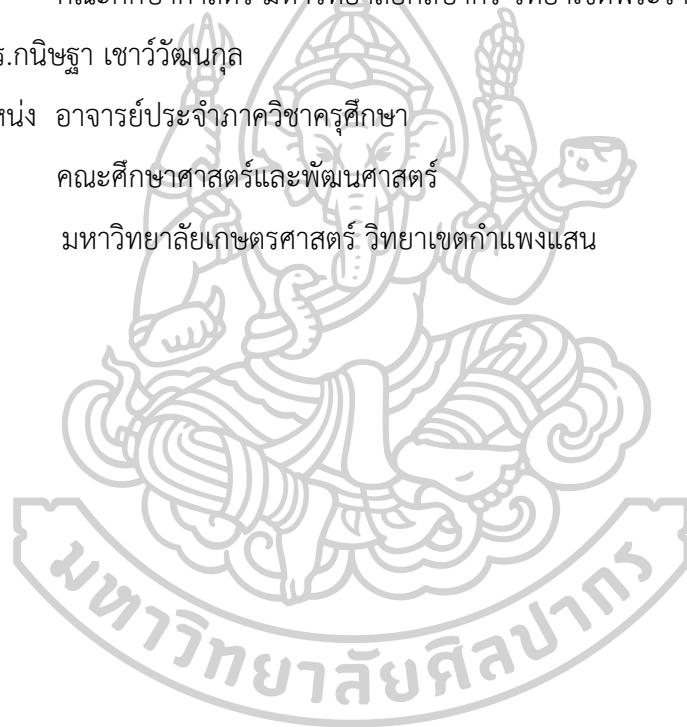
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

3. อาจารย์ ดร.กนิษฐา เซาว์วัฒนกุล

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาครุศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้
ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

นิยามตัวแปร	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
ปัจจัยด้านแรงจูงใจ						
พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงว่า ครูผู้สอนได้รับการจูงใจจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อน ครูผู้ร่วมวิชาชีพ ในการ ปรับเปลี่ยน ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามทักษะการเรียนรู้แห่ง ศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนา ผู้เรียน และพัฒนา ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	1. ท่านรู้สึกถึงความมั่นคงใน วิชาชีพและหน้าที่การงาน	0	1	1	2	0.6
	2. ท่านมีอิสระทางความคิด ในการออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ด้วยตนเอง	0	1	1	2	0.6
	3. ท่านได้รับการปกป้อง บังคับบัญชาที่เป็นธรรม	1	1	1	3	1
	4. ท่านได้รับการส่งเสริมจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและ เพื่อนร่วมงานให้จัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	1	1	1	3	1
	5. ท่านได้รับคำชมเชยจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและ เพื่อนร่วมงานเมื่อจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	1	1	1	3	1
	6. ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของ ผู้เรียนให้มีทักษะคิดวิเคราะห์ , ทักษะคิดสร้างสรรค์, ทักษะ การทำงานแบบร่วมมือ และ ทักษะการสื่อสาร ใช้ เทคโนโลยี	0	1	1	2	0.6
	7. ท่านมีความภาคภูมิใจเมื่อ ได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร	1	0	1	2	0.6

นิยามตัวแปร	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
	สถานศึกษาและเพื่อนร่วมงานในความรู้และความสามารถของท่านในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	8. ท่านได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพ เมื่อปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาลและผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน	0	1	1	2	0.6
ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง						
พฤติกรรมการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนให้เป็นผู้ที่มีลักษณะเป็นครูผู้อำนวยความสะดวก ครูนักวางแผน ครูนักวิจัย ครูผู้ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21	9. ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน, การสร้างสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ฯลฯ	1	1	1	3	1
	10. ท่านเป็นผู้ที่ค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชา อยู่เสมอ	1	1	1	3	1
	11. ท่านพยายามจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าเรียนรู้ และเป็นประโยชน์แก่	1	1	1	3	1

นิยามตัวแปร	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
	ผู้เรียน					
	12. ท่านศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้	1	1	1	3	1
	13. ท่านพยายามสอดแทรกการใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาบางครั้ง	1	1	1	3	1
ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา						
สิ่งที่ครูผู้สอนได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ร่วมลงมือวางแผน กำกับติดตามและประเมินผลในการดำเนินการของครูผู้สอน อีกทั้งสนับสนุนการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา	14. ท่านได้ร่วมกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาหรือกลุ่มวิชาการ	1	1	1	3	1
	15. ท่านได้รับการจัดวางตำแหน่งตามความถนัด และความสามารถจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นธรรมชาติ	1	1	1	3	1
	16. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านให้การสนับสนุน จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวก	1	1	1	3	1

นิยามตัวแปร	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
	ความสะดวกในการเรียนการสอน					
	17. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านได้จัดหาแหล่งเรียนรู้และอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	1	1	1	3	1
	18. ท่านได้รับการเสนอชื่อรับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ ตามความสนใจและนโยบายรัฐบาล	1	1	1	3	1
	19. ท่านได้รับการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี	1	1	1	3	1
	20. ท่านได้รับโอกาสพัฒนาตนเองด้านความรู้ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงาน	1	1	1	3	1
	21. ท่านได้รับการส่งเสริมให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู	1	1	1	3	1
ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้						
กระบวนการกลุ่มภายในสถานศึกษา กลุ่มเพื่อนครูผู้ร่วมวิชาชีพที่มีเป้าหมายคุณค่า และวิสัยทัศน์เดียวกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	22. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ วางแผนการปฏิบัติงานกับผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อนครูในองค์กรเดียวกัน	1	1	1	3	1

นิยามตัวแปร	ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
ผ่านประสบการณ์ วิธีการจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยีและอื่นๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและองค์กรของสถานศึกษา	23. มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนระหว่างเพื่อนครูในองค์กรเดียวกัน และเครือข่ายอื่นๆ	1	1	1	3	1
	24. มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่ทันต่อยุคสมัยร่วมกันกับเพื่อนครูคนอื่นๆ	1	1	1	3	1
	25. ลักษณะการทำงานภายในองค์กร เน้นการทำงานแบบบูรณาการ (collaboration)	1	1	1	3	1
	26. เปิดโอกาสในการวิพากษ์วิจารณ์ของกันและกัน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1
ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน						
ความสามารถของครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีความรู้ และทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21	27. ท่านเคยได้รับการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน	1	1	1	3	1
	28. ท่านนำผลการวิจัยของผู้อื่นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา	1	1	1	3	1
	29. ท่านได้จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนของท่าน	1	1	1	3	1

นิยามตัวแปร	ข้อความคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
	30. เมื่อท่านพบปัญหาในชั้นเรียน ท่านจะนำมาระบุเป็นปัญหาการวิจัย เพื่อดำเนินการแก้ไขในที่สุด	1	1	1	3	1
	31. ท่านสามารถสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ด้วยตนเอง โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่มีความน่าเชื่อถือ	1	1	1	3	1
	32. ท่านสามารถออกแบบการวิจัยได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1
	33. ท่านสามารถใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง	1	1	1	3	1
	34. ท่านสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้น่าเชื่อถือ และเข้าใจง่าย	1	1	1	3	1
	35. ท่านได้เผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์แก่องค์กรและบุคคลอื่น	1	1	1	3	1

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

นิยามตัวแปร	ข้อความคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ						
ความสามารถของครูใน	1. แผนการจัดการเรียนรู้ของท่าน	1	1	1	3	1

นิยามตัวแปร	ข้อความคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
การจัดการเรียนรู้ตาม ทักษะการเรียนรู้แห่ง ศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริม ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะ และกระบวนการคิดที่ใช้ เหตุผล พิจารณาไตร่ตรอง อย่างรอบคอบ	ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียน					
	2. ท่านออกแบบการเรียนรู้ ที่ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ด้วยเหตุและผล	1	1	1	3	1
	3. ท่านมีเทคนิคในการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด กระบวนการถ่ายทอดความคิด ผ่านการอธิบายหรือการปฏิบัติ	1	1	1	3	1
	4. ท่านได้ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การวิเคราะห์สาเหตุ ค้นหา ความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา สรุปคำตอบ	1	1	1	3	1
	5. ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างชิ้นงาน จากการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ที่ ท่านได้สมมติสถานการณ์ขึ้นหรือ มาจากเหตุการณ์จริง	1	0	1	2	0.6
	6. ท่านส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะ การหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่ ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ	1	1	1	3	1
	7. กิจกรรมการเรียนรู้ของท่าน ช่วยปลูกฝังให้มีลักษณะที่ช่าง สังเกต และสงสัยในสิ่งต่างๆ ที่ ก่อให้เกิดความรู้อยู่เสมอ	1	1	1	3	1
ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม						
ความสามารถของครูใน การจัดการเรียนรู้ตาม ทักษะการเรียนรู้แห่ง	8. ท่านออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่แปลกใหม่ ที่ส่งเสริม ทักษะความคิดสร้างสรรค์แก่	0	1	1	2	0.6

นิยามตัวแปร	ข้อความคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
ศตวรรษที่ 21 ที่เสริมสร้างผู้เรียนให้มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ	ผู้เรียน					
	9. ท่านจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เบาสบาย ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	1	1	1	3	1
	10. ท่านส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเคราะห์ความรู้ ก่อให้เกิดความรู้ใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์จากฝีมือของผู้เรียน	1	1	1	3	1
	11. ท่านไม่เป็นผู้จำกัดความคิดของผู้เรียน	1	1	1	3	1
	12. ท่านไม่เป็นผู้ดูหมิ่นความคิดของผู้เรียน	1	0	1	2	0.6
	13. ท่านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	1	1	1	3	1
	14. ท่านสนับสนุนให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานที่อยู่บนพื้นฐานความรู้และความคิดของผู้เรียน	1	1	1	3	1
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม						
ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ตามทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ที่สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ การลงมือปฏิบัติ ทำงานร่วมกัน	15. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการระดมสมองในการทำงานเมื่อต้องตัดสินใจร่วมกัน	1	1	1	3	1
	16. กิจกรรมการเรียนรู้ของท่านส่งเสริมทักษะการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่มแก่ผู้เรียน	1	1	1	3	1
	17. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนดี ได้ช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียน	1	1	1	3	1

นิยามตัวแปร	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
	ซ้ำ					
	18. ท่านจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ในชั้นเรียนให้มีความรู้สึก เอื้อเพื่อแผ้วแผ่ระหว่างผู้เรียน และผู้เรียน	1	1	1	3	1
	19. เมื่อผู้เรียนได้นำพากลุ่ม ปฏิบัติจนบรรลุผลสำเร็จ ท่านได้ มีการกล่าวชมเชยอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1
	20. กิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่ท่าน ได้จัดขึ้นนั้น มีความน่าสนใจและ กระตุ้นการทำงานแบบร่วมมือ ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1
	21. กิจกรรมที่ท่านออกแบบ ช่วย เสริมสร้างปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิก ระหว่างกลุ่ม	1	1	1	3	1
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ						
ความสามารถของครูใน การจัดการเรียนรู้ตาม ทักษะการเรียนรู้แห่ง ศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้มีทักษะการใช้ เทคโนโลยี สื่อสารสนเทศที่ ทันสมัย สามารถหาความรู้ ได้ทุกที่ทุกเวลา มีความถูก ต้องสมบูรณ์ของข้อมูลและ มีแหล่งที่มาของข้อมูลที่ เชื่อถือได้ และสามารถใช่	22. ท่านได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการเรียนการสอนเป็นปกติ	1	1	1	3	1
	23. ท่านประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษ ในรายวิชาของท่านบางเวลา	1	1	1	3	1
	24. ท่านเคยมอบหมายงานให้ ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	1	1	1	3	1
	25. ท่านมีความสามารถในการใช้ สื่อ เทคโนโลยี เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการสอนได้	1	1	1	3	1
	26. ท่านเคยให้ผู้เรียนรายงานผล	1	1	1	3	1

นิยามตัวแปร	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		1	2	3		
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศได้อย่างมี ประสิทธิภาพใน ชีวิตประจำวัน	การศึกษาด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ เช่น คลิปวิดีโอสั้น เป็นต้น					
	27. ท่านจัดสภาพแวดล้อมในชั้น เรียน ที่สร้างความมั่นใจแก่ ผู้เรียนได้เหมาะสม	0	1	1	2	0.6
	28. ท่านตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูลที่ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า ว่านำมาจากแหล่งข้อมูล ที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ	1	1	1	3	1
	29. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ ภาษาเพื่อการสื่อสาร และใช้ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่าง อิสระ ภายใต้การดูแลของ ครูผู้สอน	1	1	1	3	1

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
  - ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี
  - ตอนที่ 3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี
  - ตอนที่ 4 อุปสรรคและข้อเสนอแนะ
3. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาและการปฏิบัติงานและหน่วยงานของท่านประการใด และคำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาและการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
4. การวิจัยครั้งนี้จะบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความอนุเคราะห์จากท่านและขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง และครบสมบูรณ์ทุกข้อ
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

นายวศิน ชูชาติ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาพัฒนศึกษา
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง ให้เลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านแรงจูงใจ						
1	ท่านรู้สึกถึงความมั่นคงในวิชาชีพและหน้าที่การงาน					
2	ท่านมีอิสระทางความคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
3	ท่านได้รับการปกครองบังคับบัญชาที่เป็นธรรม					
4	ท่านได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงานให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21					
5	ท่านได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงานเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21					
6	ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีทักษะคิดวิเคราะห์, ทักษะคิดสร้างสรรค์, ทักษะการทำงานแบบร่วมมือ และทักษะการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยี					
7	ท่านมีความภาคภูมิใจเมื่อได้รับการยอมรับจากผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงานในความรู้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	และความสามารถของท่านในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
8	ท่านได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพ เมื่อปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาลและผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน					
ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง						
9	ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน, การสร้างสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ฯลฯ					
10	ท่านเป็นผู้ที่ค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาอยู่เสมอ					
11	ท่านพยายามจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าเรียนรู้ และเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน					
12	ท่านศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้					
13	ท่านพยายามสอดแทรกการใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาบางครั้ง					
ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา						
14	ท่านได้ร่วมกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของ การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาหรือกลุ่มวิชาการ					
15	ท่านได้รับการจัดวางตำแหน่งตามความถนัด และความสามารถจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นธรรม					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
16	ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านให้การสนับสนุนจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านได้จัดหาแหล่งเรียนรู้และอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน					
18	ท่านได้รับการเสนอชื่อรับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ ตามความสนใจและนโยบายรัฐบาล					
19	ท่านได้รับการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี					
20	ท่านได้รับโอกาสพัฒนาตนเองด้านความรู้ความสามารถและทักษะการปฏิบัติงาน					
21	ท่านได้รับการส่งเสริมให้ทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู					
ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้						
22	ท่านมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ วางแผนการปฏิบัติงานกับผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อนครูในองค์กรเดียวกัน					
23	มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนระหว่างเพื่อนครูในองค์กรเดียวกัน และเครือข่ายอื่นๆ					
24	มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่ทันต่อยุคสมัยร่วมกันกับเพื่อนครูคนอื่นๆ					
25	ลักษณะการทำงานภายในองค์กร เน้นการทำงาน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	แบบร่วมมือ (collaboration)					
26	เปิดโอกาสในการวิพากษ์ วิจารณ์ของกันและกัน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสม					
ปัจจัยด้านความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน						
27	ท่านเคยได้รับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน					
28	ท่านนำผลการวิจัยของผู้อื่นมาเป็นแนวทางในการ พัฒนาและแก้ไขปัญหา					
29	ท่านได้จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ไข ปัญหาของผู้เรียนของท่าน					
30	เมื่อท่านพบปัญหาในชั้นเรียน ท่านจะนำมาระบุ เป็นปัญหาการวิจัย เพื่อดำเนินการแก้ไขในที่สุด					
31	ท่านสามารถสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้ด้วยตนเอง โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่มี ความน่าเชื่อถือ					
32	ท่านสามารถออกแบบการวิจัยได้อย่างเหมาะสม					
33	ท่านสามารถใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ถูกต้อง					
34	ท่านสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้น่าเชื่อถือ และเข้าใจง่าย					
35	ท่านได้เผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์แก่ องค์กรและบุคคลอื่น					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง ให้เลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ						
1	แผนการจัดการเรียนรู้ของท่าน ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียน					
2	ท่านออกแบบการเรียนรู้ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ คิดวิเคราะห์ด้วยเหตุและผล					
3	ท่านมีเทคนิคในการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการถ่ายทอดความคิดผ่านการอธิบายหรือการปฏิบัติ					
4	ท่านได้ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การวิเคราะห์สาเหตุ ค้นหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา สรุปคำตอบ					
5	ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างชิ้นงานจากการวิเคราะห์ ปัญหาต่างๆ ที่ท่านได้สมมติสถานการณ์ขึ้นหรือ มาจากเหตุการณ์จริง					
6	ท่านส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการหาความรู้จาก แหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	กิจกรรมการเรียนรู้ของท่าน ช่วยปลูกฝังให้มีลักษณะที่ช่างสังเกต และสงสัยในสิ่งต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความรู้อยู่เสมอ					
ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม						
8	ท่านออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ที่ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เรียน					
9	ท่านจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เบาสบาย ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์					
10	ท่านส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเคราะห์ความรู้ ก่อให้เกิดความรู้ใหม่หรือสิ่งประดิษฐ์จากฝีมือของผู้เรียน					
11	ท่านไม่เป็นผู้จำกัดความคิดของผู้เรียน					
12	ท่านไม่เป็นผู้ดูหมิ่นความคิดของผู้เรียน					
13	ท่านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
14	ท่านสนับสนุนให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานที่อยู่บนพื้นฐานความรู้และความคิดของผู้เรียน					
ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม						
15	ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีภาระตมสมองในการทำงาน เมื่อต้องตัดสินใจร่วมกัน					
16	กิจกรรมการเรียนรู้ของท่าน ส่งเสริมทักษะการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่มแก่ผู้เรียน					
17	ท่านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนดี ได้ช่วยเหลือ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ผู้เรียนที่เรียนซ้ำ					
18	ท่านจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มีความรู้สึกเอื้อเพื่อแผ้วพระหว่างผู้เรียนและผู้เรียน					
19	เมื่อผู้เรียนได้นำพากลุ่มปฏิบัติจนบรรลุผลสำเร็จ ท่านได้มีการกล่าวชมเชยอย่างเหมาะสม					
20	กิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่ท่านได้จัดขึ้นนั้น มีความน่าสนใจและกระตุ้นการทำงานแบบร่วมมือของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
21	กิจกรรมที่ท่านออกแบบ ช่วยเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่ม					
ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ						
22	ท่านได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนการสอนเป็นปกติ					
23	ท่านประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษในรายวิชาของท่าน บางเวลา					
24	ท่านเคยมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ					
25	ท่านมีความสามารถในการใช้สื่อ เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนได้					
26	ท่านเคยให้ผู้เรียนรายงานผลการศึกษาด้วยวิธีการที่แปลกใหม่ เช่น คลิปวิดีโอสั้น เป็นต้น					
27	ท่านจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ที่สร้างความ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	มั่นใจแก่ผู้เรียนได้เหมาะสม					
28	ท่านตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล que ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ว่านำมาจากแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อและน่าเชื่อถือ					
29	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ อย่างอิสระ ภายใต้การดูแลของครูผู้สอน					

ตอนที่ 4 อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

รายการอ้างอิง

- 21st Century Pedagogy. (2016). Retrieved from
<http://edorigami.wikispaces.com/21st+Century+Pedagogy>
- 21st Century Teacher. (2016). Retrieved from
<http://edorigami.wikispaces.com/21st+Century+Teacher>
- Abrami, P. C., Bernard, R. M., Borokhovski, E., Wade, A., Surkes, M. A., Tamim, R., & Zhang, D. (2008). Instructional interventions affecting critical thinking skills and dispositions: A stage 1 meta-analysis. *Review of Educational Research*, 78(4), 1102-1134.
- American Association of Colleges of Teacher Education and the Partnership for 21st Century Skills. (2016). 21st Century Knowledge and Skills in Educator Preparation. Retrieved from
www.p21.org/storage/documents/aacte_p21_whitepaper2010.pdf
- Best, J. W. (1981). *Research in Education*. London: Prentice-Hall India.
- Chiu, M. M., & Khoo, L. (2003). Rudeness and status effects during group problem solving: Do they bias evaluations and reduce the likelihood of correct solutions? *Journal of Educational Psychology*, 95(3(September)), 506-523.
- Churches, A. (2016a). 21st century pedagogy. Retrieved from
<http://edorigami.edublog.org/2008/08/16/21st-century-pedagogy/>
- Churches, A. (2016b). Bloom's Digital Taxonomy. Retrieved from
<http://edorigami.wikispaces.com/Bloom%27s+Digital+Taxonomy>
- DuFour, R. (2007). Professional Learning Communities: A Bandwagon, an Idea Worth Considering, or Our Best Hope for High Levels of Learning? *Middle School Journal*, 39(1(September)), 5.
- Flamand, L. (2016). Role of teachers in the 21st century. Retrieved from
<http://www.eslteachersboard.com/cgi-bin/tech/index.pl?read=117>
- Forest, V. (2008). Performance-related pay and work motivation: theoretical and empirical perspectives for the French civil service. *International Review of*

Administrative Sciences, 74(2(June)), 325-339.

- Ganratchakan Ninlawan. (2015). Factors Which Affect Teachers' Professional Development in Teaching Innovation and Educational Technology in the 21st Century under the Bureau of Special Education, Office of the Basic Education Commission. *7th World Conference on Education Sciences*, 197(July), 1732-1735.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly, J. H. (1982). *Organization: Behavior, structure, and processes*. . Texas: Business.
- Gillies, R. M. (2003). Structuring Cooperative group work in classroom. *International Journal of Educational Research*, 39((1-2)), 35-49.
- Gokhale, A. A. (1995). Collaborative Learning Enhances Critical Thinking. *Journal of Technology Education*, 7(1(Fall)), 22-30.
- Good, C. V., & Kappa, P. D. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Grootenboer, P. (1999). *Self - directed Teacher Professional Development*. Paper presented at the The AARE Annual Conference, Melbourne.
- Gulcin Negehan Sarica, & Nadica Cavus. (2009). New trends in 21st Century English learning. *World Conference on Education Sciences: New Trend and Issues in Educational Sciences*, 1((1)), 439-445.
- Guoyuan Sang, Martin Valcke, Johan Van Braak, & Jo Tondeur. (2009). Student teachers' thinking processes and ICT integration: Predictors of prospective teaching behaviors with educational technology. *Computers & Education*, 54(1(January)), 103-112.
- H. Douglas Brown. (1980). *Principles of language learning and teaching*. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-Hall.
- Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching*. England: Longman.
- Hills, P. J. (1982). *Dictionary of education*. London: Routledge & Kegan Payi.
- Hord, S. M. (2016). Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement. Retrieved from www.sedl.org/siss/plccredit.html
- Hough, J. B., & Duncan, J. K. (1970). *Teaching description and analysis*: Addison-Westlu.
- Kandiller, S. T., & Ozler, D. (2015). From Teacher to Trainer: What Changes? Or Does It?

- Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 199, 436-452.
- Krathwohl, D. R. (2002). A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview. *Theory into Practice*, 41(4(Autumn)), 215.
- Maki, W. J. (2001). *Schools as Learning Organizations How Japanese Teachers Learn to Perform Non – Instructional Tasks*. (Doctor of Philosophy), University of British Columbia.
- Martell, C. C. (2014). *Action Research as Empowering Professional Development: Examining a District – Based Teacher Research Course*. Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, Philadelphia, Pennsylvania.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (1989). *Research in Education: A Conceptual Introduction*. Glenview: Scott & Foresman.
- Melor Md Yunus, Wan Safuraa Wan Osman, & Noriah Mohd Ishak. (2011). Teacher-student relationship factor affecting motivation and academic achievement in ESL classroom. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15((2011)), 2637-2641.
- Niu, W. (2007). Individual and Environmental Influences on Chinese Student Creativity. *Journal of Creative Behavior*, 41(3(September)), 151-175.
- Ogomaka U.J. (1986). The factors which motivate California credentialed teacher to teach to teach in Los Angeles archdiocese high schools. *Dissertation Abstracts International*, 46((12)), 3563-A.
- Partnership for 21st Century Learning. (n.d.). *What We Know About CRITICAL THINKING: Part of the 4Cs Research Series*. Washington, DC.
- Pei-Luen Patrick Rau, Qin Gao, & Li-Mei Wu. (2008). Using Mobile Communication Technology in High School Education: Motivation, Pressure, and Learning Performance. *Computer & Education*, 50(1(January)), 1-22.
- Ray D.S. (1987). A study of motivation factors of elementary school teacher in metropolitan public school system. *Dissertation Abstracts International*, 48((1)), 24-A.
- Ronfeldt, M., Farmer, S. O., & Kiel McQueen Jason A. Grissom. (2015). Teacher Collaboration in Instructional Teams and Student Achievement. *American Educational Research Journal*, 52(3(June)), 475-514.

- Sergiovanni, T. (1994). *Building community in schools*. San Francisco: Jossey Bass.
- Susan M. Cooper-Twamley. (2009). *Action Research and Its Impact on Teacher Efficacy: A Mixed Methods Case Study*. (Doctor of Education), Baylor university.
- Thanomwan Prasertcharoensuk, Kanok-On Somprach, & Tang Keow Ngang. (2015). Influence of Teacher Competency Factors and Students' Life Skills on Learning Achievement. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 186((May)), 566-572.
- the United Nations Educational, S. a. C. O. (1996). *Learning: The Treasure Within*. France: Presses Universitaires de France.
- Turculet, A. (2015). Teachers for the 21st century. Will emotional intelligence make the difference? *The 6th International Conference Edu World 2014 "Education Facing Contemporary World Issues"*, 180(May), 990-995.
- Udall, A. J., & High, M. H. (1989). What Are They Thinking when We're Teaching Critical Thinking? *Gifted Child Quarterly*, 33(4(Fall)), 156-160.
- Westberg, K. L. (1996). The Effects of Teaching Students How to Invent. *The Journal of Creative Behavior*, 30(4(December)), 249-267.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: an introductory analysis*. New York: Harper and Row.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัญนิษฐา แซ่ว่อง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 8(2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)), 174-187.
- กิติมา ทวาเรศ. (2558). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชัคเซสมิเดีย.
- เกียรติสุดา กาศเกษม. (2557). การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นของโรงเรียนเทศบาลด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. (ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2555). การบริหารจัดการเรียนรู้ ประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ความรู้การศึกษาศตวรรษ 21. (2559). Retrieved from

<http://pirun.kps.ku.ac.th/~b5620600084/page7.html>.

จิรัชยา มหาวรรณ. (2552). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มการแข่งขันที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต),

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

จิราภา เพียรเจริญ. (2556). บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ใจนวล พรหมมณี. (2550). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชญาภา น่วมบัณฑิตย์. (2556). รูปแบบการพัฒนาครูด้านกระบวนการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. (ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ชาติ วรภู. (2554). การวิเคราะห์พหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ชาลิสา ชิมโพธิ์คลัง. (2556). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชำนาญ วิริยะกุล. (2541). ครูกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่การพัฒนาตน. การศึกษา กทม., 21, 5-6.

ชูชาติ โชติเสน. (2551). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐชา คำภู. (2549). บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 2. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ทิตนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

- กรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนะวัชร จริยะภูมิ, & ณมน จีรังสุวรรณ. (2556). รูปแบบการเรียนการสอนด้วยเครือข่ายสังคมเพื่อส่งเสริม "ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์" รายวิชาการสร้างการ์ตูน. Paper presented at the การประชุมวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 6.
- ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ. (2551). เครื่องมือทางการวิจัย: การสร้างและพัฒนา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ, & นพรุจ ศักดิ์ศิริ. (2557). รายงานฉบับสมบูรณ์: ที่ปรึกษาดำเนินโครงการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2558 - 2561. Retrieved from คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร:
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). ระเบียบวิธีวิจัย. In เนาวรัตน์ พลายน้อย, ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, & จุฑามาศ ไทยรบ (Eds.), พรหมแดนความรู้ด้านการวิจัยและสถิติ: รวบรวมบทความทางวิชาการของ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย (pp. 47-81). ชลบุรี: วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพพร แก้วมาก. (2556). รูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเลย เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นรา สมประสงค์. (2536). หน่วยที่ 5-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2557). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตยา กัณณิกภรณ์. (2553). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บงกชธร เพิกนิล. (2550). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนชลบุรี เขต 3. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัณฑิต ชุมแสงวาปี. (2551). การพัฒนาคูด้านการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ ขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2541). ประโยชน์สูงสุดของชีวิตนี้.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). การศึกษากับการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ:

มูลนิธิพุทธธรรม.

พระมหาอภิสิทธิ์ จักรแก้ว. (2553). การศึกษาบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1 (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2549). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีส์ท์.

พิมพ์พันธุ์ เตชะคุปต์, & พเยาว์ ยินดีสุข. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิสิฎฐ์ พุฒศรี. (2551). กระบวนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านโนนแพ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 จังหวัดสกลนคร. (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มะลิวรรณ ศรีโพธา. (2554). ปัจจัยการเสริมสร้างขวัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพิจิตร. (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ยรรยง ภูทองพลอย. (2550). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาฬสินธุ์. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เยาวลักษณ์ พิพัฒน์จำเริญกุล. (2554). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. (ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา. (2559). จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2559. Retrieved from http://data.bopp-obec.info/emis/student.php?Area_CODE=101709&Edu_year=2559.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรม ศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรม ศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

ราตรี ฤกษ์วงศ์. (2551). การปฏิบัติงานของครูจ้างสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน. วารสารศึกษาศาสตร์, 19(1 (ตุลาคม 2550 - มกราคม 2551)), 57-70.

รุ่ง แก้วแดง. (2542). รีเอนจิเนียร์ระบบราชการไทย ภาค 2. มติชน.

เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2559). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. Retrieved from www.plc2learn.com/attachments/view/?attach_id=88075.

เรวดี นามทองดี. (2554). การคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต

- พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฤตินันท์ สมุทรทัย. (2556). การวิจัยนาร่องการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูสำหรับศตวรรษที่ 21. Retrieved from
- ลักษณะพร ทศนาวลัย. (2545). การดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านวังยาว จังหวัดน่าน. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ลัดดา หวังภษิต. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). วารสารศึกษาศาสตร์, 26(2 (พฤษภาคม - สิงหาคม)), 20-32.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, & อธิป จิตตฤกษ์. (2556). ทักษะแห่งอนาคตใหม่การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 = *21st century skills: Rethinking how students learn*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิร์ส.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด, & เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25(1 (มกราคม-เมษายน)), 95.
- วรวิฑูรย์ มัสพันธ์. (2556). ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันวิสาข์ เคน. (2556). การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 27: 7 หลักการสร้างนักเรียนสู่แห่งอนาคตใหม่. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิร์ส.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา: กรณีทัศน์ต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธี.
- วุฒิยา พยัคฆ์มาก. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนโปรแกรมภาษาอังกฤษ: พหุกรณีศึกษา. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรมิชัย จันทน์ทวางส์. (2555). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านเกิน แขวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารศึกษาศาสตร์, 23(2(กุมภาพันธ์-พฤษภาคม)), 233-241.
- ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ, & วรางคณา ทองนพคุณ. (ม.ป.ป). เอกสารประกอบคำบรรยายทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

- สมพร สุทัศน์ีย์. (2542). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (2559a). ข้อมูล สพม.9. Retrieved from <http://www.mathayom9.go.th>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (2559b). ข้อมูลจำนวนข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (จังหวัดสุพรรณบุรี). Retrieved from http://www.mathayom9.go.th/webspm9/spm9_detail.php?id=16.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การกำหนดภาระงานสอนขั้นต่ำของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายการสอน. (ศธ04009/ว 5733).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานรัฐมนตรี. (2559). ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 188/2559 ประชุมชี้แจงโครงการโรงเรียนประชาชาติ. Retrieved from <http://www.moe.go.th/websm/2016/may/188.html>
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2557). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2560). ข้อบังคับ ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556. Retrieved from <http://www.ksp.or.th/ksp2013/content/view.php?mid=136&did=254&tid=3&pid=6>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552 - 2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (ม.ป.ป.). รายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณณ์ โครงการวิจัยเรื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. Retrieved from กรุงเทพฯ:
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2559a). การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21. Retrieved from <http://www.seminar.qlf.or.th/File/DownloadFile/621>
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2559b). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คืออย่างไร? Retrieved from <http://www.qlf.or.th/Home/Contents/417>
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2559c). ยุทธการเปลี่ยน "ครูเฉย" สู่ยุคศตวรรษที่ 21. Retrieved from <http://seminar.qlf.or.th/Seminar/Topic/29>

- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2559d). เวทีปฏิรูปสู่การศึกษาเพื่อคนทั้งมวล ครั้งที่ 17: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูที่เปลี่ยนห้องสอนเป็นห้องเรียนรู้แก่เด็ก. Retrieved from <http://www.qlf.or.th/Home/Contents/638>
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2553). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พระนครศรีอยุธยา: เทียนวัฒนาพรินต์ติ้ง.
- สิริวรรณ สังข์ตระกูล. (2554). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางตอนเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติ สุขบำรุงศิลป์. (2553). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี. (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2559). การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ "ครูมืออาชีพ". Retrieved from http://hu.swu.ac.th/files/km/55/2_changes_in_the_world21@.pdf.
- สุนิสา วรอินทร์. (2545). การศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในเขตการศึกษา 7. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุพรรณิ กุลภา. (2547). ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 (pp. 1-7): สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1-2.
- สุรียา ช้องเสนาะ. (2559). บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21. Retrieved from http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20150401102120.pdf.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2547). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา รสสุข. (2541). คุณครูยุคโลกาภิวัตน์. การศึกษา กทม., 21(5), 21-22.
- อรอุษา จันทสร. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรุณ นารีโกชน. (2551). การพัฒนาบุคลากรด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนดอนตาลวิทยา อำเภอดอน

ดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์. (2550). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ. (ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวศิน ชูชาติ
วัน เดือน ปี เกิด	10 เมษายน 2534
สถานที่เกิด	สุพรรณบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) สาขาการจัดการเรียนรู้ 5 ปี (ภาษาอังกฤษศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พ.ศ. 2560 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	265 หมู่ 5 ตำบลหนองผักนาก อำเภอสสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 72130

